

~~1806~~

06. 1806

01 1178 8782 UB AMSTERDAM

378 - 15

DICHTKUNDIGE
EN
PROSAISCHE
MENGELWERKEN.

Verstand, Geleerdheid, Deyd, Godsvrucht en Menschenmin,
Dit alles kan men t' zaam, hoe schaars veréénd, ontdekken
In 't keurig schaduwbeeld van MOENS, mijn' zielsvriendin
Wier kunst tot eeuwige eer van Nederland zal strekken.

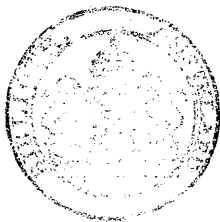
ADRIANA VAN OVERSTRATEN,

DICHTKUNDIGE
EN
PROSAÏSCHE
MENGELWERKEN
VAN
PETRONELLA MOENS.

J. H. W. de Haerlem, in de pen en de loesjes. Schryver van de...

TE HAERLEM, bij
PLAAT en LOESJES.
MDCCLXXX.

Wij bieden het Algemeen hier eene verzameling van Gedichten , Brieven enz. aan , vervaardigd door Mejuffrouw PETRONELLA MOENS te Aardenburg , reeds door verscheidene haarer Dichtwerken beroemd. De aanprijzing van den volgenden Bundel zou ons kwaalijk passen , en niet zonder reden veelen zeer verdacht voorkomen , daarom zullen wij , die ten minsten door de uitgaave betoonen , dat wij denzelven der aandacht onser Landgenooten waardig keurden , in dit opzigt een diep stilzwijgen bewaaren ; doch wij meenen nog te moeten berichten , dat 'er mischien eenige ongelijkheid van spelling in deezen Bundel zal worden waargenomen , welke zeer mogelijk is , uit hoofde dat de afschriften door onderscheide personen gemaakt zijn. De ongelukkige blindheid der Dichteresse be-

rooft

rooft haar van in dit stuk eenig toezigt te houden ,
en wij vertrouwen , dat deze ongelijkheid , die al-
leen zeer kiesche taalkundigen hier of daar zou mo-
gen hinderen , daar dezelve van niet veel belang zal
weezen , bij onze Landgenooten eene gereede verschooning
zal vinden.

N O A C H S

A L L E E N S P R A A K

I N D E A R K E

Geduchte Hemel-Vorst! Beschermheer der Natuur!
Verwifelt ge' uw genaë met onverzoenb'ren tooren?
Is 't gansche menschdom slechts ten ondergang gebooren?
Hoe schemert mijn gezigt, wijl 't staart op uw bestuur!

Wijs! ja, oneindig wijs! maar dit verheven spoor
Verlies ik, slechts geleid door wankelende reden,
Beminlijke onschuld! ach! uw droeve vlucht uit Eeden
Was oorzaak, dat de mensch de onsterfelijkheid verloor.

Verhemeld Oud'ren paar! wast 't mogelijk, dat berouw,
Uw zaalge geesten trof! waar zoudt ge u thans verbergen?
't Heeläl was u te klein! Gij, die Gods wraak dorst tergen,
Bewust dat zelfs uw kroost uw straf gevoelen zou.

Maar neen, 't ontvolkt gezigt dringt Gods geheimen in.
Gij kent het heerlijk eind van all' zijn handelingen;
Gij zaagt, hoe 't menschmod God tot strenge straf bleef dwingen.
Ja, hoe zich nog de wraak vercéent met menschenmin.

Ik! groote God! welk' keus! ik word voor 't doodlijk lot,
't Geen al, wat ademt, treft, met gade en kroost beveiligd.
Dit vlottende verblijf, aan s' Hoogften zorg geheiligd,
Bewaart van mensch en vee het droevig overfchot.

Deez' aard, dit heerlijk stip in 't onbeperkt Heeläl,
Wel eer de lieveling van 't scheppend Alvermogen,
Wordt nu een treurtooneel, van allen glans ontoogen,
Waar op het wreed verderf zijn doodrol speelen zal.

Ramp-

Rampzaalgen, die eerlaag in 't zwalpend nat verzinkt,
Mij treft uw bitt're ramp, o foltrende gedachten!
Mij dunkt ik hoor alom de naare jammerklagten,
Daar 't bliksem vuur voor 't laatst in stervende oogen blinkt.

'k Voel, hoe de vloed mijn Ark alreeds van de aard verheft,
Elk aangestuwde golf doet mijn verdriet vergrooten!
Mijn maagen! vrienden! ja al mijn natuurgenoeten!
Ach, had ge op mijnen raad uw waar belang bezeft!

Doof, goede God! kan 't zijn, thans mijn verbeeldingskracht!
De wreede dood vertoont mij al zijne aakligheden,
'k Zie bevende ouderdom al vluchtend bergwaards treden,
Door 't gillend kroost geslut, daar hij op 't sterfuur wacht.

De vloed groeit aan, ginds vlucht, het hooploos huisgezin
De laage woning uit, om elders hulp te vergen:
Vergeefsch zoekt de Echtgenoot zijn dierbre Gaê te bergen,
Het schuimend element trotseert de huwlijks min.

De teedre Moeder drukt haar schreiend wicht aan 't hart,
 Het woedend water doet haar reeds den grond ontzinken.
 Zij sterft --- De Vader ziet zijn weerloos kroost verdrinken ---
 Smeekt vrugtloos hulp van God, te lang tot wraak gefard.

De zwarte duisternis kampt met het bliksem licht. ---
 De schorre donder schijnt het woën des storms te tergen;
 De loeiende afgrond braakt een floet van waterbergen,
 De dampkring zwoegt en de aard helt uit haar evenwigt.

Godvrugtige Semin! mijn jonge boezemvriend,
 Wiens onbezweeke deugd zelfs 't woeste volk kon streelen.
 Helaas! moet gij in 't loon der snoode boosheên deelen?
 Mijn waarde! ik dacht, gij hadt Gods teedre zorg verdiend.

Semin! gij waart weleer mijn vreugd, mijn toeverlaat;
 U zag ik al het zoet, dat de onschuld baart genieten;
 Door 's Hemels min gekuscht, kon u geen tijd verdrieten,
 Een' lieve een schoone Gaë deelde in uw zaalgen staat.

Hoe dikwijls heeft natuur u door haar' glans bekoord;
Vaak boodt gij aan mijn oog de glansrijkste vertooning,
Op 't bloemrijk heuveltje, het naast bij uwe woning,
Bespoeld met eene beek door lachgend schoon geboord.

Daar werdt door uw' Themire, aan uwe hand geleid,
Bij 't purper daagend licht, Gods grootheid toegezongen,
Twee frisse telgjes, die volvrolijk om u sprongen,
Ontvonkten dan uw' ziel in eedle dankbaarheid.

'k Heb u Gods wraakbesluit reeds overlang gemeld,
Gij zaagt met eerbied me in deez' waterwoning treden.
Vaarwel! dus was uw' taal: de God van zaligheden,
Heeft, schoon'k met boozen sterf, mij 't eeuwig heil voorspeld.

Semin! thans zie ik u door 't doodsgevaar benard!
Uw heuveltje moet thans ter laatste toevlucht strekken;
De dood eerbiedigt zelf uw eedle wezens trekken,
Daar uw verheven ziel de wreedste rampen tart.

De Orkaan loeit om hun heen, o God! hoe rijst de vloed!
Daar zien ze 't schreiënd kroost zich door een golf ontrukken,
Themire blijft haar vriend in knellende armen drukken.

Het zwalpend nat bruischt voort -- de grond ontzinkt hun
[voet.--

Nu heerscht de bleeke dood! De stervende natuur
Schijnt d' allerjongsten fnik in d' Oceaan te geeven.
De Aarts-englen zien verbaasd het lot van 't sterflijk leeven.
Door 't groot Heeläl weêrgalmt de magt van 't albestuur.

M O S E S O P N E B O .

Ontzaglijk uur, dat uit het nooit begonnen vloeit!
Eer gij ver agter 't stof zult in uw oorsprong zinken,
Ben ik onsterfelijk! 'k zie de Schechina gins blinken,
Daar ze onbewolkt, vol pracht, op Cherubs vleug'len gloeit.

Welk denkbeeld! eeuw'ge God! nog eens voelt zich mijn ziel
Aan 't stof gekluisterd!-- 'k Hoor nog Isrels boezemklagten;
Nog staart hun weenend oog. Gij zult hunn' rouw verzagten,
Mijn Vorst! voor wien ik 't laatst als sterfelijk aardling kniel;

Hoe trof mijn jongst vaarwel 's volks tederminnend hart!
'k Zag uit der Helden oog al snikkend traanen vloeien;
'k Zag zelfs de muitzugt door berouw en schaamte gloeien,
Bedroefde deugd! hoe trof, hoe griefde mij uw smart!

Ja, 'k voelde, 'k had een vriend; 'k was vader in dat uur.
Ik moest me aan'tzwoegend hart van't schreiend kroost ontrukken.
Ik voelde spraakeloos me aan bange boezems drukken.
Alleen de zaalge hoop op God verwon natuur.

o Vriendfchap! die door 't vuur der eeuw'ge Godsmin blaakt,
Aan uwe hand geleid, kende ik geen moeilijkheden;
De barre zandwoestijn was mij een bloeiend Eden;
Ja, 'k heb door u gestreeld reeds hemelvreugd gefmaakt.

Zagrijzend Nebo! ach! aan uw' bebloemden voet
Heb ik mijn' vriend omhelsd met traanen op de wangen;
Hij bleef mij om den hals met knellende armen hangen;
De rouw smoorde op zijn' tong zijn snikkende afscheidsgroet,

Mijn trouwe boezemvriend! 'k wagt u in de eeuwigheid;
Welhaast zult ge ook den dood vol moeds in de armen snellen.
Ik zal den Seraph, die u eerst omhelst, verzellen.
Dan wordt gij door uw' vriend naar 't zoenaltaar geleid.

Verrukking voert mij reeds de Godstad juichende in ;
'k Zie 't sterflijk leeven , als een morgendamp verdwijuen.
'k Zie d' eeuwgen daag'raad met volmaakten luister schijnen.
Geduchte Majesteit ! hoe treft me uw' menschenmin !

Gij schonkt mij 't aanzijn eens om eindloos te bestaan ;
Uw gunst beschaduwde mijn vroegen levensmorgen ;
Gij leerde 't moederhart voor mijn bescherming zorgen ;
Gij wilde uw vriendlijk oog op 't drijvend wiegje slaan.

Aan Memphis pragtig hof ontlook mijn fiere jeugd.
Eens moest de rijkskroon op mijn losse lokken pronken ,
Dit waande trotsheid , dan ik voelde 't hart ontvonken ,
Aan Moeders borst gevoed door Godgewijde deugd.

'k Vond mij al vroeg verknogt aan 't lot van Jakobs kroost ;
Hun lijden deed mijn ziel in wreede rampspoed deelen.
Geen vreugd , geen wellust kon mijn' kindfche dagen freelen.
Mijn Moeder bleef slaavin , beroofd van 's Vaders troost.

Zoo ras ik denken kon verfoeide ik dvinglandij,
 Vaak spotte 'k met den trots der dwaaze stervelingen.
 Vorst Pharó kon uw magt 't verachtste dier bedwingen?
 Speelde op uw sceptor zelfs geen laage Sprinkhaan vrij?

Doo' mij, welk wonder! is de naam van Isrels God,
 Voor 't oog van d' afgodsdienst, zoo trotsch op d' Elementen,
 Voor de eeuwigheid gegriefd. 'k Had in de herderstenten
 Van Jetro met den glans van kroon en throon gespot.

o Gootsch herdenken! 'k vind me aan 't eind der sterfelijkheid!
 Maar 'k blijf op 't wijkend stof door vaale neveln staaren.
 Mij dunkt, gins huppelt nog de schim der blijdfte jaaren,
 Daar moeite en kommer nog een doofche schaduw spreidt.

Hoe vrij ontwikkelde mijn' frische levenskracht;
 'k Leefde onbekommerd in de Midianfche velden,
 Daar al de zaligheên des leevens mij verzelden,
 Daar heeft mijn vrije ziel Egyptes dwang veracht.

Uw

Uw waar, uw edel schoon, o Godsdienst! trof mijn' geest;
'k Verfoeide d' ijdelheên, die 't stoflijk oog misleiden,
'k Omhelsde Sippora, de roem der vruchtbre weiden,
De schoonste Maagdenrei bekranst het huwlijksfeest;

'k Heb de eeuw'ge goedheid vaak geroemd in 't groenend oord,
Vaak met mijn Gade 't lied der Cherubs naagezongen,
Daar blanke lamm'ren in het bloemrijk klaver sprongen,
De beekjes murmelden langs hun bemosten boord.

Toen werdt elk oogenblik mijn heil, mijn vreugd vergroot,
Liefde en genoegén deed mijn jonge schoone bloezen,
'k Sierde elken uchtend haar met verschbedaauwde roozen,
Hier lachte ons bloozend kroost eerst op haar' zagten schoot.

Dan mijn bestemming was tot hooger doel bepaald;
Gods eed in Mamres woud, aan Abraham gezworenen,
Bleef in het Alziend oog door scheem'rige eeuwen glooren
Met flonkrend starregoud op 't luchtsaphier gemaald.

Nog

Nog heugt mij 't tijdstip, toen ik d' eeuw'gen glorie-vorst
 Aanschouwde in eene wolk van tintelende vonken,
 Die door den morgendamp met gouden wêerglans blonken.
 Hoe klopte 't fidd'rend hart in mijn ontroerden borst!

Het eeuwig weezen sprak. Nu scheen het bloeiend veld,
 Een heiligdom; Natuur scheen voor haar God te knielen!
 'k Zag eerbied vreugd en gloed 't ontwaakend rond bezielen.
 De morgenzon daagde als een zegepraalend held.

De stem des eeuw'gen klonk de bruine wouden door,
 De weërgalm rolde langs de groene heuveltoppen.
 De glans der Englen speelde in zilvren uchtenddruppen.
 Ik waande mij gevoerd in 't eeuwig juichend koor.

'k Werd door den Koning van al 't zichtbaare aangesteld
 Om Isrels zuchtend kroost als Heirvorst uit te voeren.
 Mijn moed bezweek: De vrees kon 't zwoegend hart ontroeren.
 Dan 'k zag door de Almagt mij de zegepraal voorfplied.

Ja,

Ja, 't was Gods wonderkracht, die heerlijke uitkomst boodt,
 Toen 't bloedig froomnat langs de stervende oevers ruischte,
 Toen 't Nijlpaard half verflikt door 't drabbig water bruischte
 En woedend brullende uit den diepen afgrond vloodt.

De trotschheid zwigte voor de Godheid der Hebrëen.
 't Verfchroaide woud bezweek, en veld en weiden treurden,
 De paerfche Blikfems, die de zwarte wolken fcheurden,
 Verzengden 't vruchtbaarst oord, daar hoop en troost ver-
 [dween.

Hoe gilde de oudermin dien aakeligen nagt,
 Wanneer de Rijksmonarch bij 's Kroonprins fterfbed fchreide!
 De Moeder, die haar wichtje om 't eerfte lachje vleide,
 Besterft, daar 't in haar' arm de doodfuij pillend lacht.

De trotsch des dvinglands werdt door flaaven diep verneêrd.
 Ik zag Góds grootheid in de woeste golven glooren,
 Egypte zag zijn magt, zijn roem, in 't zeefchuim fmooren.
 Daar Isrel 't zegelied zijn ftaamleud krooſt nog leert.

Gods

Gods liefde schittert in de barste wildernis.
 Maar ach 's Volks muitlust deed mijn' moed lafhartig kwijnen;
 Ik wilde d' oorzaak van hun hulp hun laafnis schijnen,
 o Trouwloosheid! die thans mijn ziel nog smartlijk is.

'k Sloeg met den Wonderstaf voor 't oog des Volks de Rots;
 'k Zag hen vol eerbied op die grootſche handling ſtaaren.
 Straks welde een beek uit ſteen: 'k zag elk zich om mij ſchaaren.
 Men roemde me, als een God! Algoedheids zorg ten trotsch.

Dan, 'k bloosde eerlang, helaas! door vrees en waan misleid
 Durfde ik het wijs beſtuur des eeuw'gen Scheppers hoonen.
 Ik knielde in 't ſtof: mijn God! gij bleef me uw gunst betoonen,
 Alleen werdt mij 't genot van Kanans rust ontzeid.

Thans is 's Volks leed ten eind! Ginds lacht het bloeiend oord!
 Hun, die Egijpten als hun Vaderland beminden,
 Zag ik het ſluimrend graf in woestenijen vinden,
 Daar nu de hoop in 't oog der jonge helden gloort.

Verrukkelijk gezigt! 'k zie Kanans vrugtbren grond
Met olijfgaarden en met dadelbeemden kransfen!

'k Zie lachende overvloed op blijde heuvlen danfen!

De vrolijke Avondzon strooit kwijnend goud in 't rond.

[verschiet
Mijn Volk! hoe streelt me uw lot! ginds blaauwt in 't schoon
Een rei van toorens, die bemuurde steden sieren.

'k Zie kabblend den Jordaan langs bloemrijke oevers zwieren.

Maar 't stroomend zilver weert mijn Isrels doortogt niet!

Neen, de eeuw'ge Menschen-vriend, de God van Abraham
Zal 't jeugdig, 't moedig Volk tot 's Vijands schrik verhoogen.
Natuur staat hem ten dienst. Zijn eindloos Alvermogen
Befchermt de telgen van Hield Isrels vrugtb'ren stam.

Getrouwe Jozua geleid het Godsgeflacht,
d' Aarts-englen zullen hem alom zien zegepraalen.
Staag blijft Gods luister van de gouden bondkist stralen!
Mijn Kaleb dankt welhaast op eigen erf Gods magt!

Die dierbre grijzaard fmaak' nog 't zoet der aardfche rust!
 o Ja! mijn boezemvriend zal in het groenend lommer
 Van Palestina, vrij van moeite en zorg en kommer,
 Zijn' jongsten adem door zijn kroost zien weggekuscht.

Geduchte God! hoe grootsch! met welk een fombren gloed
 Zie ik de Zon ginds in een berg van damp verdwijnen!
 Natuur vleit zich ter rust bedekt met wolkgordijnen!
 Daar daagt de Zon des heils! 'k Hoor d' Eeuw'ge morgengroet.

Waar ben ik? .. 't Stof verdwijnt! Toef, juichende Englenrei!
 Ik zie den laatsten dag in 't flumrig westen zinken!
 'k Zie gindsfche bergen nog met kwijnend purper blinken!
 'k Word reeds aan de aard ontvoerd! 'k Steun op Gods trouw
 [gelei.

Ik voel geen kluisters mêer! o zaalge Majesteit!
 Uw throon, zo schitt'rend, als de gloende middagftraalen,
 Ziet mijn verhemeld oog. Komt, blijde zangkooraalen!
 Omhelst me als burgers in 't gewest der eeuwigheid.

Hier,

Hier, daar de Leevensboom zijn jeugdig lommer biedt,
Zal ik het Morgenlied der eeuwigheid vervangen!
Ginds vlucht het aardrijk, korts getuigen van de zangen,
Die ik de Godheid wijdde in 't knellendst zielsverdriet.

OPSTANDING VAN DEN HEILLAND.

L I E R Z A N G .

Komt Godgewijde Christen-reien!

Gij, die door dankbre Godsmin blaakt,

De Vorst des leevens is ontwaakt!

Komt! Dat wij zegepalmen spreien!

De scheemering vlucht, de schoonste dag

Doet thans de zilv'ren wolken bloozen;

Het licht spreidt purpren morgenroozen

En groet ons met een' Englenlach;

't Weêrgalmend lied der Legerfchaaren

Klinkt zagt op aardfche citerfnaaren.

o Reeks van afgeloopen eeuwen !

Die sluim'rend zonkt in de eeuwigheid ,
'k Word door uw spoor te rug geleid ,
Naar de oude beemden der Hebreuwen ,

De gouden spits van 't Héiligdom ,
Omfluierd met het scheinrig duister ,
Kaatst reeds den flauwen morgenluister .

Op Sions heuveln zagst weêrom ,
Daar opent men de Tempeldeuren ,
En Levi's kroost mengt offergeuren .

Zou 't moordziek Salem mij bekooren ?

Daar 't woest geweld de rust verpest ,
De vloek waart om haar trotsche vest
En ondermijnt haar' sterkten tooren !

Neen ! Hemelwellust lacht mij aan ;
Ik vlieg door groene dadeldreeven ,
Daar Seraphs op de windjes zweeven ,
Naar Jofephs frische roozenpaên .

'k Zie , in bebloemde lustprieelen ,
Natuur door bloozende onschuld freeien .

Deeze eik, door wien het koeltje schommelt,
 Welligt een went'lende eeuw ten trots,
 Belommert een verwulfd Rots,
 Waar langs een murmlend beekje dommelt;
 Dit is 't verblijf der doodsche rust,
 Een huiv'ring stolt mijn bloed in de aadren,
 Wat 's dit? ik voel bij 't beevend naadren,
 Het klamme doodzweet weggekusch;
 'k Zie in een' drom van Seraphijnen
 De onsterfelijkheid op aard verschijnen.

'k Zie eeuwig groene mijrten groeiën,
 Daar 's leevens boom zijn schaduw biedt,
 o Hel! Nu dooft het zegelied
 Het dof gerinkel uwer boeiën;
 De Paradijs Slang is vermoord.
 Ze is, toen haar gif den heilborg greefde,
 In 't zoenbloed der gekruiste liefde
 Met dood, verderf en vloek vermoord:
 Nog zien wij bij triumphgezangen
 De Wapens aan het moordhout hangen.

Hoe schitt'ren ginds de heuveltoppen!

Nu daalt de vrede van omhoog

Langs een' gekleurden regenboog

En spiegelt zich in de uchtenddroppen,

Die nu als paarden 't groen gewaad

Der poez'le lente lugtig cieren;

Natuur wil 't feest des leevens vieren,

Daar de eeuw'ge Schepper 't graf verlaat.

't Gevederd koor juicht vrij van kommer

Door 't zagt bedaauwd granaatenlommer.

't Heil zweeft op 't mollig lentebloesem;

Mijn geest hoort hemelmelodij.

o God! Dit 's Eng'len harmonij.

De dank'bre vreugd ontvlamt hun boezem;

Ja Sions Heilvorst overwon;

Dit deedt eerst 't juichend aardrijk hooren;

Vervangen door de zaalge kooren;

De galm, gekaatst van zon tot zon,

Verliest zig, daar de waareldbollen

Aan 't uiterst eind der schepping rollen.

G E W E E T E N S D W A N G .

Wie kan Geweetensdwang, die telg der trotsheid maalen,
 Die pest, door 't bijgeloof en domheid opgevoed?
 Wie durft tot bij haar wieg, in 't diepst des afgronds daalen,
 Waar menschlijkheid verfmoot in hellschen sulfergloed?
Geen wonder! dat de kroon aan de Yfroom opgehangen
 Nog om den schedel van geen Neêrlandsch Dichter pronkt;
Geen wreede dwang vleit zich in eed'le vrijheids zangen,
 Schoon 't heilig ijvervuur in 's Dichters hart ontvonkt,
 Dan fiere Zangers! die uw Godgewijde klanken
 Huwt aan de citers, die de juichende Eng'len slaan!
Komt! daar wij vrij en blij God voor ons heillot danken,
 Komt! heffen wij tot eer der vrije Godsdienst aan!
Hoe rijst haar hemelsch schoon bij zwarte schaduwtrekken!
 Hoe straalt haar luister bij 't affchuwlijkst monster af!
o! Dat mijn zwakke toon tot eeuw'gen roem moog strekken
 Van hem, die aan mijn geest een vrije denkkragt gaf!

Mijn

Mijn jonge boezem gloeit, niets zal mijn zanglust dwingen
 Uw glorie roer mijn ziel, verheve Majesteit!
 Hoort, Seraphs! van de vreugd der helfche geesten zingen,
 Van 't ondier, dat al vroeg haar moordgif heeft verspreid.
 Hoe onbewolkt zag eens de mensch zijn heilzon schijnen
 In 's werelds jeugd; eer nog een vaale zondendamp
 Het redenlicht, die vonk van 't Godlijk vuur, deedt kwijnen;
 Eer de ondeugd moeder werdt van smart en ramp op ramp;
 Toen kon volmaaktheid zich aan 't wentlend rond gewinnen;
 De wereldburger was met hemelglans bestraald,
 Zijn Schepper, dien hij als zijn God, zijn vriend mogt kennen;
 Zag hij in elken trek der schepping afgemaald.
 't Verstand eerbiedigde een volmaakt, een eeuwig wezen,
 De wil beminde het, als 't hoogst en zaligst goed,
 Toen is de vreugde toon door 't lugtig zwerk gereezen,
 Die toon, waar 't geestendom de Godheid nog meê groet.
 Toen, vrije Godsdienst! zijt ge in Edens beemd gebooren
 Uit de onbevleete liefde en waare dankbaarheid,
 Toen zag deeze aarde u met den zelfden luister glooren,
 Waar meê gij 't koor des lams om hoog ten fecstrei leidt.

't Geweeten keurde , bij den held'ren glans der reden ,
Den zuiv'ren eerdienst van den vrijen aardling goed ;
Deeze aarde was de wieg der reinste zaligheden ,
Des Scheppers hoogste room , de vreugd van d' Englen stoet.
Nu zag de hel vol nijd ons heil ten toppunt slijgen ;
Zij wekte trotsheid op , die sluimerde in dit oord ;
Die snoode doet de stem van het geweeten zwijgen ,
De rede word verkracht en de onschuld wreed vermoord.
De bleeke dood , omstuwd door leed , door angst en kommer ,
Verschrikt den mensch , die nu , van 't spoor des heils gedwaald ,
Al beevend voor 't geruisch van Edens vreedzaam lommer ,
Zijn wensch , om God te zijn , ziet door het graf bepaald.
Hoe heeft de trotsche mensch zijn eige waarde ontluisterd !
Het denkvermogen , dat hem de eeuw'ge wijsheid schonk ,
Op 't snoodst misbruikt , toen dwang 't geweeten had gekluisterd ,
Toen eigen waan 't verstand in slaafsche ketens klonk.
De zultre deugd bleef nog door donkre neevlen staaren
Op 't heillicht , dat reeds daagde aan d' eeuw'gen waarheidstrans ,
Ja , reine Godsdienst spreidde op heil'ge zoenaltaaren
Voor 't neergebogen hart een straal van hemelglans.

Maar

Maar 't Bijgeloof, verliefd op 't zwart, het aaklig donker,
 Sloot zelf het oog der ziel voor 't scheemrend redenlicht;
 Natuur sprak nu vergeefs. Vaak week, bij 't stargeflonker,
 Waar in Gods glorie blaakt, de stervling van zijn pligt.
 't Verzwakt verstand geboeid aan stoflijke begrippen,
 Terwijl 't geen valscheên meêr van waarheid onderscheidt,
 Liet nu den teugel van begeerte en driften glippen,
 En sluimerde in den schoot der logge onweetenheid.
 Gij Eng'len! zaagt eerlang het denkend menschedom knielen
 Voor Goden, door 't belang en hoogmoed uitgedacht;
 De heerschzugt ketende zelfs vrij geschapen zielen;
 De waare Godsdienst, veel te eenvoudig, werd veracht.
 Nu deedt Geweetensdwang haar' ijs'ren Scepter voelen,
 Zij tradt Godvrugte deugd, vol woede, op 't hijgend hart;
 Geen stroomend menschenbloed kon ooit haar wreedheid koelen,
 Daar zij ontzind natuur en recht en wetten tart.
 Waar 't schrikgedrogt verscheen, zag men de vreugd verdwijn en,
 En liefde en vriendschap voor de schuwe wantrouw vliên;
 De wetenschappen deedtze in haare Kindsheid kwijnen;
 Geen oefning dorst de hand aan eed'le kunsten biên,

De woestheid zweefde alom; doch de Albestuurder waakte,
 Dat haar geweld niet heerschte in elke Heerschappij,
 Neen, schoon wel 't Afgodsvuur op Izis altaar blaakte
 Het trotsch Ægipten liet der Slaaven Godsdienst vrij;
 Daar zag men d' uchtendglans der wijsbegeerte blinken;
 Daar werd, bij 't schemerlicht, der kunsten wieg gevest;
 Ja, Israels God deed wel der heidnen staatzon zinken;
 Maar nooit werd eenig volk door zielendwang geprest.
 Schoon vaak de Maagdenrei van Chams nakomelingen
 Zich huwde aan Jacobs kroost, Gods wet brak wel dien band,
 Maar nimmer deedt hij hen tot Sions eerdienst dwingen,
 Hij wijst wel 't heilspoor, maar de keus blijft aan 't verstand.
 't Verstand, hoe flauw, kan zich nog boven 't stof verheffen;
 't Verbijsterd oog kan God nog in zijn werken zien;
 De ziel, die denkt, kan haar onsterfelijkheid beseffen,
 En de eigeliefde zoekt geregte straf te ontvliên.
 Der volken glorie taant, waar men 't geweeten kluistert.
 De heil'ge rechtbank, die ons denken zelfs bespiëdt,
 Die in elk hart de stem van Gods natuurwet fluistert,
 Wie ooit die stem verfloort, acht pligt en rechten niet.

Sins 't bloeiënd Israël zijn Koning zag bezielen

Door valsche staatkunst, toen hij door gevloekten dwang
Het volk voor Kalvren deedt in Dan en Bethel knielen,

Sints helde 't Staatsgebied reeds naar zijn' ondergang.

Ja, Juda's rijkszon bleef door vaale wolken gloeijen,

Vaak van haar luister door 't Afgodisch vuur beroofd;

Maar toen de Godsdienst zich op 't wreeds vertrappt, zag boeijen

Door Vorst Mannasse, toen werdt ze in d' Eufraat gedooft.

Verheven Godsdienst! nooit, nooit zaagt ge u strafloos hoonen,

Uw eer bleef onbefmet in Babels trotsen muur,

Bij 't goud van 's Konings beeld, wou God zijn glorie toonen,

Toen ge in zijn schaduw rustte in 't doodlijk gloeiend vuur;

Daar bloosde de Afgodsdienst door schaamte en spijt vernederd,

Daar zag Geweetensdwang haar' helfchen gloed gebluscht;

Daar zag zij Babels Vorst, door 't diepst ontzag vertederd;

En Deugd in d' arm des doods door Vrijheid blij gekuscht.

Tuigt o Geweetensdwang! hoe eens uw list mislukte,

Toen u Darius Hof geen weerstand bieden kon,

En gij den vriend van God aan 's Konings liefde ontrukte,

Daar gij zagtaartigheid en vriendschap wreed verwon;

Wen

Wen hulplooze onschuld, van al 't menschdom trots verflooten,
 Vriendschaplijk schuilplaats vondt bij blindziek Boschgediert,
 Daar zaagte een blikzemsflits, door heilge wraak geschooten
 In vleizuchts hart: daar heeft het recht gezegevierd,
 Nooit mogt de Monarchie der Perfen eedler bloeijen,
 Dan toen elk vrijheid van gewisse en denkwijz' kreeg:
 Toen mogt 't gewijde vuur op Suza's Autaar gloeien,
 Daar Salems Tempelmuur tot aan de wolken steeg.
 Geleerdheid daagde en kon 't barbaarsche volk beschaaven;
 Een rei van kunsten, nu bevrijd van dwinglandij,
 Ontwaakte; ja een hoop van woeste en wreede slaaven
 Veranderde in een nutte en edele Maatschappij.
 Geweetensdwang! hoe vaak bant gij den zaalgen vrede,
 Daar gij de schoonheid van 't olijven groen verpest.
 Dwaaze Ochus, die verblind der Volken kluisters smeetde,
 En 't vrij geweten dwongt in 't fiddrend Nijlgewest,
 Nooit was uw levenslicht door Bachoäs verduisterd;
 Nooit was uw kroon bemorst met uwer Telgen bloed,
 Hadt gij Ægijpten slegts aan uwen throon gekluisterd,
 Maar door geen trotschen waan op hunne ziel gewoed.

Waar

Waar geen Geweetensdwang de menschlijkheid oenteerde,
 Daar lachte 't lief geluk den blonden voorspoed aan,
 'tKunstkweekendGriekenland, datVrijheid 't hoogst waardeerde;
 Zag, hoe zijn welvaart ruste in scharaauw van lauwerblaên:
 Ja, schoon 't vernuft wel ver van 't spoor der waarheid dwaalde,
 't Ontwikkelencl verstand zag door de donkerheid
 Een' sliikerglans des lichts, dat van de Godheid straalde;
 Vaak werd het hart door 't schoon der blanke deugd gevleid.
 Wie vond ooit in een oord, daar dwang de zielen boeide,
 Een Plato, Xenophon of eedlen Socrates?
 Wie zag ooit, waar de gloed der Hiel natuur verschroeiide,
 Eneas liefde of zelfs de trouw van Pylades?
 't Is waar de dwanglust knaagde aan wijsheids kerkpilaaren,
 Zij, zij boodt Socrates den wreeden moordkelk aan;
 Toen bloosde Atheen, zoo rijk in tempels en Altaaren,
 Dan 't zag nooit vrije kunst in slaaffche kluisters slaan.
 Wie zag in een Gewest, daar dwang de denkkragt smoorde,
 De Dichtenaar door de hand van een Homeer gedrukt?
 Wie wordt, daer domheid trotsch de schreiende onschuld moord-
 Ooit door het zagt Penfeel van een Apel verrukt? [de,
 Neen,

Neen, snoode Dwang! gij vest uw rijkftroom bij Barbaaren;
'k Zie daar hoe u de Hel met giftige adders kranst,
Terwijl het menfchenvleesch fincult op gevloekte Altaaren,
En gij in 't rookend bloed dier heillooze offers danst.
Ach! waarom duldt u magt, o liefdriek Alvermogen!
Dat zich dit Monster in befchaafder oord verbergt?
Dan 't Martelvuur verlicht het eerst verbijsterde oogen;
Nooit ftreelt de deugd zoo zagt, dan wen 't geweld haar tergt.
Hoe zag eens 't Joodendom zijn vreugd, zijn welvaart kwijnen,
Toen dwang den Tempel van zijn glorie had beroofd,
Toen Vorst Epiphanes, door 't heilloos bloed der zwijnen,
De heil'ge vlammen hadt op 't Zoernaltaar gedoofd,
Toen deedt het wreed geweld de blanke Godvrugt lijden,
Die ftervend fchuilplaats vond bij heilig Albestuur;
o Feith! gij toont, daar ge ons uw Tirza wildet wijden,
De kragt der Godsdienst in de lijdende natuur. ---
Toen vlood de lieve vrede uit Salems ruime vesten,
Daar Levi's vriendlijk kroost der helden moordtuig greep;
Zoo zag heel Canaän door dwang zijn rust verpeften,
Terwijl Gods wraak haar zwaard voor Syries dwingland fleep.

Ja 't is Geweetensdwang, die met gefpitste tanden
Knaagt aan de pijlers van het magtigst vorstendom,
Haar haat en woede scheurt de stevigste eendragts banden;
Zij keert het bloeiendst rijk door twist en wraakzugt om:
Toen 't Joodsche Sanhedrin 't geweeten durfde dwingen;
Toen nijd en trotsheid heerschte in hun bloeddorstig hart,
En snoode schijndeugd woedde op Jefus volgelingen,
Sins werdt Jerufalem door ramp op ramp benard.
De haat, de woede deedt 'het ftill genoeg en vluchten;
Daar tweedragt haar vergif aan 't moedloos Juda boodt;
De vader zag vol vreugd zijn kroost in ketens zuchten;
De trouwste boezemvriend lachte om zijns lievlings dood;
Een reeks van gruwlen deed de ontroerde burgers beeven,
't Geweld hadt straks 't bewind uit Romes hand gerukt;
't Volk werdt aan de overmagt en wraak ten prooi gegeven;
Daar trotsheid al haar hoop rampzalig zag mislukt.
Toen Romes Adelaar op Sions heuvlen praalde;
De Tempel lag verbrand, en 't Priesterdom vermoord,
Geweetensdwang, die nog langs berg en rotfen dwaalde,
Gevloekte 't waart ge ook daar in bloed en puin gefmoord,

Maar

Maar neen! uw wreedheid moest de went'lende eeuwen blijken;
 De blanke waarheid moest nog fidd'ren voor uw magt;
 't Romeinsche Rijk moest zelfs, door u gefchokt, bezwijken;
 Geleerdheid zwijmen in een woest' en donkren nacht.
 Zoo lang m' in Romes wal elks eerdienst wou gehengen,
 Zag vrije Godsdienst zich door veiligheid gekuscht;
 Maar zins Domitiaan der Christ'nen bloed deedt plengen,
 Verdween allengs de trouw de liefde en stille rust.
 Wat hebt ge, o zielendwang! niet de onschuld wreed gemarteld?
 Ja, juichend zaagt gij haar door 't wild gediert verscheurd,
 Daar ge om haar lillend hart vaak lachgend hebt gedarteld,
 'k Voel, hoe de menschheid nog om al uw gruwlen treurt;
 'k Hoor nog den moordkreet door Itaaljes beemden galmen!
 Het nooit meer schreiend oog van dien gewijden floet,
 Die onder 't Autaar rust op eeuw'ge vredepalmen,
 Ziet de aarde nog onteerd, bepurperd met zijn' bloed.
 De roem van 't Roomfche Rijk vloodt met de rollende uren;
 Men trapt de grijsheid, moordt d' onnooz'len zuigeling;
 De gouden Rijksthroon smolt door 't gloén der Martelvuuren,
 Daar Wijsheids glans in bloed en traanen onderging.

Men

Men zag de heldendeugd voor laage dweepzucht vluchten,
 Het bijgeloof leende aan geen eedle trouw meêr 't oor;
 't Gescheurde Rijk moest staag en Turk en Gotthen duchten;
 Tot het in 't eind zijn' magt en grootsehen naam verloor.
 Dan ach! Geweetensdwang bleef nog den Scepter voeren.
 Zij vestte in Romes puin op nieuws haar rijksgebied,
 Hier kon zij de aarde door haar blikzems vaak beroeren,
 Waar van ons oog thans nog den flauwen weêrlicht ziet.
 Hoe schrikt mijn ziel te rug, wanneer zij de aakligheden,
 Der ijzren eeuwen zich op 't leevendigst verbeeldt.
 Hoe vaak werdt niet de Jood door foltrênd' angst bestreeden,
 Gehaat, vervolgd, nooit door meêdoogenheid gestreeld;
 't Land van den Vrêdevorst moest aan Muhamedaanen
 Ontrukt, men ijvert voor 't zagtaartig kruisgeloof;
 Maar verwt met weerloos bloed der Joôn de legervaanen,
 Men smeekt om 's Hemels gunst, maar blijft voor de onschuld
 o Zivre Godsdienst, die in 't zwart, in 't somber duister, [doof:
 Gelijk de morgenster aan treur'ge kimmen blonkt,
 En voor het staarend oog uw onbevleken luister
 Al schitt'rend aan de kruin van Piemonts bergen schonkt;

Schoon staag ontzinde haat al woedend brandde en moordde,
En niemand hulp of troost aan de onschuld durfde biën.
De God der liefde, die zijn kirrend Duifje hoorde,
Deedt het uit 's dwinglands magt op blanke wiekjes vliën.
De wereld zag vol vreugd het licht der waarheid glooren,
Schoon in zijn daagraad reeds bewolkt door Romes dwang:
De reine heilleer kon alom de ziel bekooren,
Hoe wreed gefolterd door 't schijnheilg zelfbelang.
Algoede Schepper! die met Godlijk vergenoegen
Ziet, hoe de menschenliefde in 's stervlings boezem gloeit,
Nu zaagt gij d' aardbol van rampzaligheden zwoegen;
't Meëlijdend zagt gevoel door wreedheid trotsch gebocid.
Liefwaarde Immanuel, door haat aan 't kruis geklonken!
Gij zaagt, hoe schijndeugd, die de Godvrucht stout veracht,
U vleit, daar zij, door 't bloed van uwe kerkbruid dronken,
Al weenend bij uw kruis zelfs om haar gruwlen lacht.
Gij Eng'len! die door liefde uw' heilstaat moogt volmaaken,
Zou 't medelijden met dit ondermaansch gebied,
o Medefchepslen! nooit uw reine borst doen blaaken:
Gewis op Eng'len wijz' deelt ge in ons zielsverdriet.

Gij

Gij fluit uw vriendlijk oog voor 's menschen gruweldaaden ;
Gij troost het schreiend hart der wreed verdrukte deugd ;
Gij leidt haar aan de hand door doodsche schaduwpaden ,
En toont haar sterfend oog den glans der Hemelvreugd .
Mij dunkt , 'k zie nog de rust , de veiligheid verbannen ,
Het Altaar een Schavot , de Scepterstaf een Dolk ,
De Vorsten moordenaars , de Priesters aartstirannen ;
De tedre liefde vlucht voor de ijslijkste onweerswolk ;
De reine vriendschap , 't beeld der Seraphijnen liefde ,
De vriendschap , nooit gekend door 't ongevoelig hart ,
Die gulle , die geen ziel , die haar bemint , ooit griefde ,
Die in haars lievlings arm de wreedste rampen tart ,
Die vreugd van 't menschedom schein van 't went'lend rond ver-
Geveinsde huichlaarij , verraadlijke eigenbaat [dreeven ,
Verpesten , door 't venijn der helsche slang , het leeven ,
En spreiden d' angst des doods alom op 't bleek gelaat .
Hier ziet een jonge Gaê , nog met de bruiloftsroozen
Omkranst , haar Vriend naar 't vuur uit haaren arm gesleurd :
'k Hoor daar een Grijsaard nog de bangste zuchten loozen ,
Daar hij in d'angst des doods 't gemarteld kroost betreurt .

'k Zie om de brandstaak ginds een hulploos wichtje schreien,

Terwijl de vader op 't rampzaligst wordt verbrand;

't Blijft nog zijn breekend oog niet teedre traantjes vleien,

En 't poezig handje biên aan zijn verschroeiide hand.

De wreedheid doet de smert der lijdende onschuld stijgen;

't Kind werptze in 't vuur, waar nog de moeder worst'lend leeft,

Die gloênde lipjes naar haar boezemmelk ziet hijgen,

Daar nog op 't jongste snikje een vleiend lachje zweeft.

o Doolende ijver! die, ontaart van menschenliefde,

Lacht, wen gij traanen ziet, juicht, wen gij ketters moordt,

Daar nimmer 't zagst gevoel uw staalen boezem griede,

Terwijl gij de inspraak der natuur al woedend smoort.

Nu scheen de wereld in zijn baaiart weer te keeren,

Een woeste duisternis hadt zich alom gefpreid;

De doodsche flikkering van vuur en dolk en speeren

Deedt de oogen scheemren, lang door onheil moêgefehreid;

De vonk van kennis en verheve wetenfchappen

Smeulde in de kloostercel, daar niemand hulp dorst biên

Aan 't denkvermogen. Kunst liet nu en dan haar' stappen

Aan 't kerkgewelf, aan zuil of praalend Autaar zien.

Maar

Maar 's wereldsglorie vorst , wiens nimmer sluim'rende oogen

De fijnste drijfveer zelfs van 's stervlings daaden zien ,
Die eeuwge menschevriend , vol Godlijk mededoogen ,

Wil aan vertrapte deugd zijn liefde en bijstand biën.

Een onweerstaanb're moed gloeit in verheven zielen.

Het licht brak door 't gewelf der sombre Kloosters heen ,
Dit heil deed de Eng'len voor Gods thron al juichend knielen ,

De wieróok steeg omhoog van zuiv're lofgebeên ;

Ja vrije Godsdienst mogt in Duitschland ademhaalen

De waare Heilleer mogt in 't moedig Zwitserland ,

En 't sehrander Frankrijk vroeg met blijden luister praalen.

Geneve zag den dwang zelf met Serveet verbrand.

En gij , mijn Nederland ! door de eeuwen nog bewonderd ,

Hier heeft ook Romes dwang zoo zinloos als verwoed

Haar ban geblikfemd ; hier heeft Trentens vloek gedonderd ;

Hier zaagt ge uw' vrijen grond gemest met Martelbloed.

Maar dierbaar Vaderland ! De God der vrijheid wekte

De aloude heldendeugd ; u trof de wreedste ramp ;

Maar doodlijk bleeke schrik , die 't zoet der hoop bedekte ,

Dreef eindelijk weg , gelijk een zilvren morgendamp ,

Daar liefde en vrijheid 't hart der Belgen kon ontvonken ,
 Werdt wreede dwang gefchuwd, Vorst Radbout, zoo beroemd,
 Hadt de Afgodsdienst zelfs in den Doopvond reeds verdronken ,
 Hadt liefdeloosheid niet zijn Vaderen verdoemd.
 Nooit mogt ge o zielendwang! in Neerland zegepraalen ,
 Hoe zaagt ge uw woede en wraak door Merula (*) bespot,
 Toen hij ten Hemel fleeg, geleid door Gods koraalen ,
 En liet het flapend stof ten prooi van 't moordschavot.
 Triumf! mijn Vaderland! Uw Vrijheid is ontkluisterd:
 Ik zing uw' roem, terwijl mijn dankbre boezem zwelt:
 o Gulden Vrijheid! door geen dwinglandij ontkluisterd,
 'k Zie hoe gij Godsdienst in vriendschapplijke armen knelt,
 Ja zuivre Godsdienst! lang vervolgd, getrapt, gemarteld,
 Gij ziet, hoe liefde en vreugde en welvaart, als een stoet
 Van Hemelwichtjes, thans door Vrijheids beemden dartelt,
 Gestreeld, gekoesterd door der weetenfchappen gloed,
 De vrije kunsten ziet ge u lachgend tegen danfen,
 Daar in haar juichend oog de Hemelwellust gloeit,
 Zij zien zich door uw' hand met eedle bloempjes kranfen,
 In koele fchaduw van den leevensboom gegroeid.

Zo

(*) Wagenaar Vaderl. Historie, V. Deel pag. 509.

Zo is Geweetensdwang eens 't aardsch bewind ontworpen.

Itaalje, diep verneêrd, bleef haar nog hulde biên,

Daar Spanje en Portugal nog vrije zielen dwongen

En 't licht der waarheid slechts door neevlen bleeven zien.

Daar heerschte nog de kerk op 't eeuwig vrij geweeten,

Geen Oceaan verdooft den Inquifitiegloed:

Neen: 't Spaansch Amerika zucht in dien ijzren keten,

Schoon haast door roest verteerd in 't schuldloos slaavenbloed.

o God der liefde! neen gij kunt dien dwang niet dulden.

Des afgronds damp verdwijn' van 't ondermaansch gewest,

Haast zal de Vrijheids zon den wereldtrans vergulden,

Wen zich het vrederijk op 't puin der Kerktwist vest.

o! Dat eerlang die tijd, die zaalge tijd moog' naadren!

Triumf! Geweetensdwang! gij sterft elk oogenblik;

In Spanje stolt uw bloed in t' zaamgekrompen ad'ren,

Haast geeft ge in Rome zelf den jongften levensfnik!

Dan zal 't Romeinsch vernuft met d'ouden luister blinken,

Waar vind men in dat oord thans een Horatius?

Wie hoort de blijde lier van d' eedlen Nafu klinken?

Of boogt Historiekunde op eenen Tacitus?

Neen, maar Itaaljes roem en glorie zal herleven;

Geleerdheid, die nog slaapt, zal 't heil der Vrijheid zien,
'k Zie weêr de blijdfchap aan 't zwaarmoedig Spanje geeven,

En laage trotschheid voor de gulle vriendschap vliên,
Sterf dan, gevloekte dwang! zo worde uw naam vergeeten;

Gij, die den schoonsten bloei der rijken hebt gekrenkt;
Die Neêrlands heil en rust trotsch hebt van een gereeten.

Hoe bloost nog Frankrijk, wen 't aan al uw noodheên denkt,
't Is niet genoeg Gods kerk in 't ijs'ren juk te knellen,

Geweetensdwang! o neen, de Burgervrijheid wordt
Door u gefolterd; wie, wie kan de traanen tellen,

Die zij, door u vertrapt, voor 't oog der Godheid stort,
Aan heerschzucht naauw verknocht, spot gij met eed en wetten;

De zucht voor 't Vaderland dooft ge in 't onschuldig bloed,
Gij durft uw **voet op 't hart van liefde** en trouwheid zetten,

Gij wraakt **de rechte zorg** voor vrienden, erf en goed,
Waar gij door **zelfbelang de laage zielen** kluistert,

Daar wordt 's **Volks recht verkragt**, hun welvaart wreed ver-
De vrede en rust verpest, hun glorizon verduisterd; [moord]

De heil'ge stem der deugd en reden stout gesmoord.

Dit

Dit kon 't oud Isrel eens, door schijn misleid, getuigen,
 Toen het den Rijksthroon hadt op Vrijheids graf gevest;
 Dit leert ons Rome, fins 't voor 's Keizers magt moest buigen;
 Dit zelfs 't geschiedboek van ons vrij Gemeenebest.
 Hier smeedde ook dwang een boei voor woorden en gedachten,
 Dan fiere heldenmoed tart hun gevloekten waan,
 Nog eens verzamelt zij haar slauwe levenskrachten,
 En durft haar' zwakke hand aan Neerlands vrijheid slaan.
 Maar 't ijslijk monster smoort. Juicht eedle Batavieren!
 'k-Zie de eendragt vrolijk door een Eng'lenrei geleid;
 Zij strooit den malschen palm bij kraakende eerlaurieren,
 Daar Vrijheid in haar' arm door dankb're blijdschap schreit,
 Nooit stapp' Geweetensdwang meer op de heil'ge drempels
 Van raad of rechtzaal; 't Volk noeme elk' Regent zijn' vriend.
 Haar vloekstem donder' nooit door 's Lands gewijde tempels,
 Daar elk de Godheid naar zijn vrij geweeten dient.
 Neen; dierbaar Vaderland! wraak eeuwig slaafsche boeien!
 De Godsdienst duldt geen' dwang; Haar' zachte hand geleidt
 (Terwijl medogenheid haar reine ziel doet gloeien)
 Verdwaalden vaak op 't spoor, terwijl zij vriendlijk vleit.

Geen haat, geen woest geweld dwingt 't vrije denkvermogen;
 : Neen! Teedre liefde dringt in 't koud, in 't marm'ren hart!
 Heeft Jesus min niet vaak zijn' vijand zelfs bewoogen?
 Daar hij hem vriend'lijk troost en redt in angst en finart.
 Verdoelden zaagt gij nooit verachten, nimmer dwingen.
 Hoe liefdriek hielp hij 't kind der schreiënde Heidin?
 Hij stelde een vleiend wichtje aan all' zijn volgelingen' [lijk in.
 Ten voorbeeld: Neem, was 't woord: neem 't Heilrijk vriend-
 Wel aan dan, 'k dank uw gunst o God der legerfchaaren!
 'kDien met hervormden u, 'k smaak vriendschap, liefde en rust;
 Mijn medeburger knielt voor Romes misaltaaren;
 Daar 't dwaalend Isrel vrij uw heilig wetboek kuscht.
 Vlucht neevlig bijgeloof, hoe rijst de heldre luister,
 Hoe grootsch, 't verheven schoon der Godsdienst praalt alom;
 De dwaaling ziet zelfs 't licht, en schuwet het aaklig duister;
 De lastrend Ongodist wordt door dien heilstraal stom;
 Ja, de afkeer vlucht voor liefde; elk voelt zijn' ziel ontboeien,
 Terwijl 't gevoelig hart het blind vooroordeel bant.
 Raynal! uw zagtheid doet mijn teedren boezem gloeien!
 Hoe streelt een Mendelszoon 't onwikkellend verstand!

o Goël! doe alom uw Godlijk heillicht glooren!

Dan Seraphs! juicht ge op aard, door hemelvuur beglansd;

Dan reine vriendschap! zult ge elk eedle ziel bekooren;

Daar zalige eendragt door 't olijvenlommer danst.

AAN

A A N H E T L E E V E N .

Vluchtig leeven, vaak beneveld!

't Speeltuig is voor u gesnaard.

'k Zing, daar ge, op elk ademtochtje,

reeds den dood in de armen vaart.

Tijdelijk leeven! 't Eeuwig Wezen

heeft u eens voor mij bepaald;

Eer nog 't licht der eerste vonkjes

't plan der Schepping hadt bestraald,

Mild geschenk, dat mij de Godheid

eens zoo wijs, zoo liefdrijk schonk,

Toen mijn afgetekend uurtje ook

in den stroom des tijds verzonk.

Ik behoorde, welk een wonder!

tot het grootſche Godsgebied,

Ja, 'k ontving, gelijk de Seraphs,

ook 't bestaan uit 't eeuwig niet.

Vluch-

Hoe bevallig rolt dit leeven ,
 in den daagraad onzer jeugd!
 Wen we in d' arm der lachgende onschuld
 bloozen door onstrafb're vreugd!
 Onbekommerd danst de kindsheid
 in de barste wildernis!
 Zelfs op ras verwelkte bloempjes ,
 jaa , schoon 't uitzigt donker is.
 't Lachend kind wordt , schoon de donders
 raatlen , door geen' angst gekweld ;
 't Pinkend oog lacht , wen de blikzem
 gloeiend door de wolken snelt.
 't Jeugdig leeven vlocit al speelend ,
 zelfs door moeite en tegenspoed ,
 Vergt eens grievend onheil traanen
 blijdschap schenkt weër streeleend zoet.
 Hoop zorgt , dat de frische lente
 van ons leeven vrolijk bloeit ,
 Schoon de liefste wenschen sterven ,
 schoon de rampspoed stormend loeit.

Dan

Dan bij 't groeiend ziels vermogen

grimmen ons de zorgen aan.

Wreed verdriet vervolgt al knaagend

ons op 's levens kronkelpaen.

't Hart is waarlijk ongelukkig ,

dat zijn lijden recht gevoelt ,

Schoon de Schepper door de rampen

's menschen waar geluk bedoelt.

Stoorde niets ons lief genoeg en :

't vlugtig leven , o natuur !

Zou de wreedste smart gevoelen

in het naadrend stervensuur.

De eeuwigwijze Menschenliefde

stuurt der stervelingen lot ;

Ja ; hij blijft de vriend der treur'gen ,

hun beschermmer , heil en God.

Vriendlijk telt hij all' de traanen ,

Hij verhoort hun smeekgebeên.

Stroom dan vrij , o nietig leeven !

als een ruischend beekje heen ;

D

Als

G E D A C H T E N

OVER DEN DOOD AAN

C L O Ë.

Wen teedre vriendschaps zagte hand

De snaaren op mijn dichtliet span ,

En 't gul genoeg zwoeft op ongedwongen toonen ,

Dan wordt de lieve vrolijkheid

Vaak door mijn jonge Nymph geveid ,

Dan zie ik 't kunstloos lied met blijde lachjes loonen.

Maar dierb're Cloë ! vlucht de vreugd ,

Die friske daauw der levensjeugd ,

Dan leert ons de eenzaamheid 't gezellig leeven schuwen.

Kom , lieve Cloë ! 'k heb mijn' tijd ,

Die rustloos voortsnelt , u gewijd ;

Ik zal mijn zangen thans aan somb're klanken huwen.

Gewijde filte! zoete rust!
 Natuur, door d' avondflood gekuscht,
 Zinkt flum'rend in den arm der vaale schemeringen:
 Hoe vriendlijk lacht de bleeke maan
 Het kwijnend oog der treur'gen aan!
 Mij lust het van den dood des sterfelings te zingen.

'k Zie al wat hart en zinnen freelt,
 'k Zie 't leeven als een schaduwbeeld
 Verdwijnen: Dood! gij kunt de boezemsmart verzagten.
 Dat wanhoop u in de armen vlieg;
 Dat wellust in haar roozen wieg
 Beev' voor uw zeis; de deugd blijft u grootmoedig wachten.

o Ja! gelijk het vrolijk licht
 Al bloozend voor den nagt thans zwigt,
 Zoo ziet ook 't hijgend hart vernoegd het sterfuur naadren.
 o Bleeke dood! gij lacht van ver,
 Gelijk de vriend'lijke avondster,
 Den waaren Christen toe: Kom, stremm' vrij 't bloed in de
 [aadren.

Ja!

Ja! Doof het kwijnend levensvuur!

Kom, breek de banden der natuur!

Uw koude hand belett' het lillend hart te tikken!

Dan zweeft, daar liefde en vriendschap schreit,

En 't klamme doodzweet zich verspreidt,

De lach der vaste hoop op hijgende ademfnikken.

o Dood! die 't vreedzaamst rustbed spreidt,

De dolk, dien Gods rechtvaardigheid

U in de hand gaf om 't bezielde stof te treffen,

Die moorddolk werdt u door genaë

Ontruikt op 't bloedig Golgothaë,

Toen ge u van 's menschen beul zaagt tot zijn' vriend verheffen.

Daar werdt ge, o troost voor 't zwak gemoed!

Bespat met Godlijk liefdebloed,

Nog doet ge in 't stervend oog die purp're schaduw blinken.

't Heeläl zag uw' gefnuikte magt;

Toen 't zegepraalend 'T IS VOLBRAGT

Van bleeke lippen door de schokkende aard mogt klinken.

Gij waart het overwonne Dood!
 Die 's Heilands duivenoogen floot,
 Gij waart het, in wiens arm de vorst der waereld rustte;
 't Hoofd zeeg op zijn' benaauwden borst;
 Toen koeldet gij zijn' gloënden dorst,
 Daar 't stollend hartebloed het vuur der moordzucht bluschte.

Kom, Cloë! daar Immanuël
 Den zoenborg dus ten trotsch der Hel
 Het doodsche schaduwdal hervormt in lustwaranden,
 Zijn min strooit roozen langs de paën:
 Treë toe! 'k Zie de oevers der Jordaan.
 De stroom des tijds staat stil, 'k Zie Canans zaalge landen,

De Hoop leidt vleiende onzen geest,
 Niet meêr voor 't wis'lend lot bevreesd,
 Op Nebo's kruin bevrijd door heil'ge Seraphijnen.
 Vaarwel dan, kwelling en verdriet!
 Triumph! Ginds blaauwt in 't ruim verschiet
 Het juichend Salem. 'k Zie reeds 't weemlend stof verdwijnen.

Ja, Cloë! roemen wij den Dood.

Haast sluim'ren we in zijn kouden schoot;

Het denkend leeven, ons door d' eeuw'gen God gefchonken,

Moet in ons oog staëg dierbaar zijn,

Maar 't zal aan 't eind der rampswoestijn

Ons hart op eedler wijs in dankb're vreugde ontvonken,

Dat ftervelingen hier beneên,

Gevleid door aardfche zaligheên,

Aan 't vrolijk licht gewoon, voor 't donk're graf vrij beeven;

Of laat verachters van de deugd,

Nooit zagt geftreeld door waare vreugd,

Hun heilftaat vesten op dit rustloos golvend leeven;

Zou Eêlhart hijgen naar den dood

In de armen van zijne Echtgenoot',

Wier reine huwlijksmin zijn teedre ziel blijft ftreelen?

Zijn blijdfchap zweeft op lofgebeên:

Hij ziet zijn' telgjes weltevreên,

Als bloozende Englen, in den glans des voorfpoeds fpeelen.

Zou de aarde een donkere woestijn

Voor jeugdige Selinde zijn?

Een trouwe zielsvriendin leidt haar door zagte roozen.

Haar hart, op eenen toon geftemd,

Doet in elkanders arm geklemd,

Op 't lief, het blij gelaat den heil'gen wellust bloezen.

o Vriendfchap, troost in 't moeilijkst lot!

Gij, die met 's waerelds wif'ling spot.

o Leedverzagter! Niets, niets kan uw' liefde krenken.

Neen vriendfchap! 'k Heb den tegenspoed

Getart, uw zielverrukkendst zoet

Deedt mij met weerzin vaak aan 't naadrend fterfuur denken.

Maar Cloë! Voor 't gefolterd hart,

Geprangd door zorg, en angst en fmart,

Is 't fchreiënd fterfvertrek 't tooneel der zagfte blijheid.

Zie, hoe Philind in eenzaamheid

Op 't graf van gade en kind'ren fchreit!

De dood verfchijnt; hij juicht; zijn geest fmaakt vreugde en vrij-
[heid.

Zie

Zie, hoe Rozinde treurig dwaalt,
Nooit door den glans der vreugd bestraald,
In d' aaklig donkren nacht, daar woënde rampen stormen.
Elk bloempje, dat de grond nog biedt,
Kwetst haar met doornen van verdriet,
Maar 't sterfuur zal van 't graf een zalig rustbed vormen.

Mijn Cloë! Dat geen kille schrik
Ons dan beroere in 't oogenblik,
Wen onze leevenszon in de avondkim zal duiken!
Dan zweeft de geest naar 't Eng'len hof;
Gods liefde waakt voor 't slaapend stof.
Terwijl op 't vreedzaam graf de bloempjes blijde ontluiken.

A A N D E A A R D E,

Vriendlijke aarde! trouwe voedster!

'k wij mijn' zangen aan uwe eer;

'k Vlei mij zachtjes aan uw' boezem

tot uw glorie zingend neêr.

Aarde! Vreugd der Hemel-burgers!

Moeder van een talloos kroost!

Zuster van al 't heir der zonnen,

dat aan 's Hemels omtrek bloost!

Schoone telg dèr zaalge Godheid!

speelnoot van den ruimen stoet

Waereldbollen, die met u zich

Wentelt door den Hemelvloed!

't Zuiver vuur vonkt in uw' boezem,

daar ge u door de vloeib're lugt

Tederminnend ziet omarmen,

't leeven schenkende aan uw vrucht.

De

De Oceaan, van ouds gekluisterd
aan uw zegenrijk gebied;
Weigert daaglijks u de schatting
van ontelb're dampen niet,
Wen 't gevleugeld zonnestraaltje
lugtig met haar opwaarts freeft,
Daar natuur, zo schoon als kunstig,
hen tot wolk gordijnen weeft.
Gij wordt door de starreboogen
in uw' dampkring omgevoerd,
Daar Gods almagt zelf de rosfen
voor d'azuuren wagen snoert.
't Middenschuwende vermogen,
d' aantrekskracht veréent zijn' hand,
Hoe verschillend'. Hun gareelen
tergen 't hardste diamant.
Nu ziet ge eens uw kind'ren speelen
in het bloemrijk lentegroen.
't Zomer vuur hen vriendlijk koestren,
vrugtb're Herfst hun hulde doen.

Nor-

Norfche Winter leidt natuur zelfs
 naar 't verzilverd Iedikant ,
 Tot de Ram de Waterlingen
 naar het kille Noorden bant.
 Spreidt de nacht zijn vaale floerfen ,
 wen de slaap uw telgen streelt ,
 't Zagte windje op fluimerwiekjes
 met uw groene lokjes fpeelt ,
 Dan , dan wijdt u 't ruisfchend beekje
 't morrend froomlied blij te moe ,
 Ja mij dunkt 'k hoor fterrenheir zelf
 zingt u deezen nachtzang toe :
 Sluimer zagt , beminlijke Aarde !
 eedle Zuster : 't Weinig kroost ,
 Dat de rust haar zoetheid weigert ,
 wordt door onzen zang getroost .
 Moeten eenige angftig dobb'ren
 op den woesten pekelyloed ,
 Aan den leiband onzer ftraalen
 zien zij zich voor leed behoed .

Stil-

Stilte heerscht, de vluchtige uren
dansen vrolijk u voorbij,
Ramp noch ouheil durft u naadren
in Gods groote heerschappij.
Sluimer zagt, beminde Zuster!
Zee noch stormwind stoor' uw' rust!
Tot de vorst des blonden daagraads
u met roozenlippen kuscht.
Dus hoort ge elken avond juichen,
vruchtbre schoone! ja uw lof
Klinkt zelfs door de azuuren boogen
van het Seraphijnen hof.
De Almagt deedt uit niet u worden;
de eeuw'ge wijsheid keurde u goed.
Bij uw Godlijke geboorte
zong de zaal'ge Hemelftoet.
Werd zelf niet uw jongste kindschheid
reeds in 't lachgend schoon gedost?
Bergen, beemden, en valleïën,
rijk begraasd, bebloemd, bemost,
Dui-

't Hupp'lend vee speelde op de bergen ;

't kleinste zandje werdt bewoond.

Nu , nu zag natuur haar werken

met haars Scheppers gunst bekroond.

Dus zag 't juichend heir der Eng'len

u volmaakt te voorfchijn treên ,

Frische telgen , fchoone bloemen

zwierden luchtig om u heen.

Hemelwijsheid hadt een kransje

voor uw zuiv're borst bereid ,

Dat op het bekoorlijkst pronkte

met den daauw der vruchtbaarheid ;

Deeze krans was faamgeftrengeld

met een golvend waterlint ,

Dat met vier kristallen ftrikken

't fpeeltuig was der vlugge wind.

Dit fefon werdt toegeheilgd

aan de zaalge onfterflijkheid ,

Die bekranst met tallooze eeuwen

naar deez' oorden werd geleid ;

Daar ,

Daar , daar bleef die ſchoone wonen
door de Godheid zelf geftreeld ,
Huwde zich aan de eélſte telgen ,
die gij vrugtbre moeder teelt.
Ja de nooit volroemde Godheid
koos haar woonplaats in uw' ſchoot :
Zegevierende in uw armen
over Satan , hel en dood.
Werdt door ons uw eer verduisterd ,
de eeuwen rollen rustloos heen ,
Eens zal zich de tijd verliezen ,
de eeuwigheid te voorſchijn treên.
Dan , dan ziet ge uw zaal'ge kind'ren ,
rijk omſtraald met eeuwig licht ,
Zich verluſten in uw ſchoonheên ,
thans bedekt voor 't zwak gezigt.

H E T O N D E R M A A N S C H E .

Die 't gewest der ftervelingen

met een vluchtig oog befchouwt ,

Ziet een talloos heir van rampen ,

vaak bekleed met klatergoud.

Streelen ons de glinstervonkjes

van het wankelbaar geluk ,

Haast zien wij ze in traanen dooven ,

afgeperst door angst en druk.

't Is vergeefsich naar heil te ftreeven ,

naar iets, 't geen genoeg en biedt;

Waanend, waare vreugd te vinden ,

vinden wij verguld verdriet.

De aardfche zoetheén zijn vergiftigd ,

's waerelds wellust baart ons finart.

't Hart, geveleid door voorspoeds roozen ,

wordt in doornig leed verward.

E .

Wie

Wie zal al de jammren schild'ren,
 die op 't wisf'lend woeltooneel,
 Zich vertoonen? De ondervinding
 maalt aan elk het best tafreel.

Tuigt, o rollende oogenblikken
 die de vlucht des aadlaars tart;
 Tuigt; werdt niet uw eerste schakel
 reeds door tegenspoed benard?

't Oog ziet nauwlijks de eerste stralen
 van het dagendleevens licht,
 Of een wolk van ramp en kwelling
 dreigt het pas gebooren wicht.

Vrolijk treedt de teedre stervling,
 onbekommerd voor verdriet,
 In dit leeven, dat zijn schijnschoon
 jonge waereldburg'ren biedt.

Dan een heir van bleeke zorgen
 zweeft om 't wagg'lend wiegje heen.
 Dikwerf wordt het lachgend wichtje
 door het grievendst leed bestreên!

't Onheil klimt steeds met de jaaren;
 naar verdriet en bittere smart
 Doen de ziel-vermogens kwijnen,
 knaagen zelfs aan 't jeugdig hart.
 Schijnt fortuin eens heil te bieden;
 't al te haatlijk zelfbelang
 Schuilt in valsche vriendschaps bloemen,
 treft ons als de wreedste slang.
 Moeilijkheên verzellen 't leeven
 van de wieg tot aan het graf,
 Tot de ziel op Engenvlerken
 streeft tot hem, die 't leven gaf:
 Maar vindt de eeuwige Afbestuurder
 dan vermaak in ons verdriet?
 Neen! Hij is 't, die d' eelsten wellust
 aan het zuchtend menschdom biedt;
 Hij, wiens teder mededogen
 al zijn sचेpslen gadeslaat;
 Droogt der stervelingen traanen,
 blijft in nood hun toeverlaat.

Blijde hoop op beter leeven

leidt hen vriend'lijk bij de hand ,

Voert hen op verbeeldings wicken

reeds in 't juichend Vaderland .

Zuivre deugd schenkt haar beminnaars

op deeze aard' het wenschlijkst goed ,

Daar het hemelsch vergenoegen

't hart met throonbanketten voedt .

Vriendfchap doet ons 't leed verduuren ,

schenkt ons 't liefelijkst genot .

Godsdienst, doot geen schijn ontluisterd ,

kweekt geduld in 't aakligst lot .

Godsdienst vergt zelfs dankbre galmen ;

d' eedle ziel toch wordt geleid ,

Naa een reeks van oogenblikken ,

in een glansrijke eeuwigheid .

's MENSCHEN BESTEMMING.

Natuur, die met den lagch der vrolijke onschuld vleit,
Doet zagt genoeg in mijn vreedzaam hart herleven;
o God! 'k Zie 't schaduwbeeld van Edens zaligheid,
'k Zie blonde welvaart blijde op roozenwieken zweeven.
De gulle zomer pronkt met lieve aanvalligheên
En sluimert in een wieg van gouden koorenaren
Ginds roemt de aartsenglen rei, Gods grootheid, hier beneên,
De denkende Aardling volgt de hemelburgerfchaaren;
Ja dankb're blijdschap geeft mij 't speeltuig in de hand,
Terwijl verrukking zelfs de zilv'ren snaaren spant.

Oneindig wezen! 'k hef een juichend loflied aan,
 Gij mindt den dank'ren toon van teedre stervelingen.

Gij schonkt me een' geest, gevormd om eeuwig te bestaan,
 Die, schoon aan 't stof gehuwd, de laage wisselingen,

Die wufte kind'ren der verdeelb're stoffijkheid,
 Trotseert, een' geest, die 't beeld van Gods eenvoud'g wezen
 Met flauwe trekken nog in zijn bestaan verspreidt,

En 't werk der eeuwigheid in elken wensch doet leezen;

Ja 'k voel mijn waarde, o God! kom denkende Aardeling,

Hoor, daar ik thans verrukt van uw bestemming zing.

Toen de eeuw'ge wijsheid, in 't geboortuur van den tijd,
 't Ontwikk'lend famenstel van 't zichtbaar rond aanschouwde;

Eer 't denkend leeven haar nog 't danklied hadt gewijd,

Eer Godsdienst 't heiligdom op Edens roozen bouwde,

Toen werd de onsterfijkheid aan 't Menschdom toegezegd;
 d' Onschendb're keten van de aanwezigheid der dingen,

Ontbrak die schakel, die het dier aan de Eng'len hegt.

Die schakel kreeg 't bestaan door geestelijke aardelingen;

Straks juicht natuur, daar zij haars Scheppers oog bekoort,

Nu in haar reine borst een straal der Godheid gloort.

Welk

Welk aaklig treurtafreel zweeft voor mijn denkingskracht,
Daar treft het sterflot een van mijn natuurgenooten;

Die met den dood het eind zijns aanzijns heeft verwacht,
En trotsch het pinkend oog voor waarheids glans geslooten.

De rede hadt vergeefsch haar neevlig licht verspreid,
Der Christ'nen Godsdienst schonk vergeefsch zijn' held're spraak^{[len,}

Vergeefsch heeft hem de hoop met waaren troost geveid,
Hij wilde in 't zwartst des nachts door woestenijen dwaalen;

Nu schittert de eeuwigheid in 't doodzweet op 't gelaat,
Daar helfche wanhoop voor het gillend sterfbed staat!

Rampzaalge; heeft u ooit een waare vreugd bekoord,
Wen ge in den poes'len arm der lachende vermaaken,

Dwaas de inspraak van uw hart al dart'lend hebt verfmoord,
Mogt uw verdoolde ziel ooit waar genoegten sijn?

Hielt wreede onzekerheid uw boezem niet beklemd?

Elk zuchtje naar geluk, al wat uw hart deedt schrikken,

Elk plan door u gevormd, riep: mensch gij zijt bestemd,
Niet slechts ter flikk'ring op de golvende oogenblikken.

Elk voorwerp tuigde: hier vangt slechts uw wezen aan,

Dit leeven is 't begin van 't eindeloos bestaan,

't Bepieg'lend oog wendt zich van 't ijslijk schrikbeeld af,
Ginds slaakt vernoegde deugd haar jongste boezemzuchten

Smart, armoede en verdriet geleiden haar na 't graf,
Daar zie ik haar in d' arm der eeuw'ge liefde vluchten!

Elk stervend trekje tuigt haare ongeftoorde rust,
De hoop doet lagchjes op verftijfde lippen zweeven,
Daar vreugd de traantjes van verbleekte wangen kuscht
In 't breekend oog groet liefde en troost het vluchtend leven,
Bij 't hijgend fnikken der oprechtste vriendenmin
Vaart zij, voor de eeuwigheid gefchikt, het Godsrijk in.

'k Voel hoe mijn kloppend hart door 't reinst verlangen gloeit,
o Eeuwigheid, gij zult eerlang de banden slaaken,
Waar door natuur mijn' geest nog houd aan 't stof geboeid,
Waar ben ik! 'k zie den glans der eeuw'ge Heilzon blaaken.
De onsterfelijkheid, met loof van 's levens boom bekranst,
Omhelst mij; 'k schuil van leed bevrijd reeds aan haar' boezem,
Daar Hemelwellust op onwelkb're roozen danst;
Gods liefde strooit mij zelfs met Edens lagchend bloezem,
Waar heen? verrukking! 'k Word door u van 't spoor geleid,
Ik zing Gods zeker doel des sterflings eeuwigheid.

Tijd!

Tijd! toen uw teedre jeugd in 's waerelds dageraad
 Nog met het kwijnend schoon der vleijende onschuld pronkte,
 Toen zaagt gij hoe 't gevoel van een verheeven staat;
 Bij 't groeijen van de zorg het zwoegend hart ontvonkte.
 De geest kon sidderend voor zijn' vernietiging
 Bij 's Afgods zoenaltaar de blijde hoop zien glimmen.
 De zon der waarheid, die beneveld onderging,
 Verspreidde 't avondrood, aan zwart bewolkte kimmen.
 Zag wijsheid 't offerbloed door 't flauwe licht bestraald,
 Dan zag zij waarheid in een' regenboog gemaald.
 't Getrouw geweeten, dat in 't hart de vierschaar spant,
 En heimlijk de ondeugd deedt voor Gods' natuurwet beeven,
 Hadt bij elk vonnis voor het denkende verstand
 De doodlijke angsten voor toekomend leed geschreeven.
 De lijdende onschuld zag al schreiend' 't moeilijkst lot
 Verzagten, daar 't gevoel van eeuwig heil haar streelde:
 Zij heeft, op 't hart getrapt, haar' moorders' vaak bespot.
 Al hijgend naar 't bezit van eindelooze weelde!
 Ja zaal'ge onsterfelijkheid, uw invloed wordt ontdekt
 In elken zucht, die zich na iets oneindigs strekt.

Vernietiging, waar voor elk denkend wezen gruw,
Kon zelfs in 't woestste volk een haatelijk' afkeer wekken.

Straks teelde 't vlug vernuft, aan 't bijgeloof gehuwd,
Een aantal dwaalingen, wier flauwe schaduwtrekken
De merken tekenden der grootfche onfterflijkheid.

Bewond'ring treft mijn' ziel, wen ik die held're glorie,
Bezwijmde aeloudheid! zie op uw gelaat verfpread,

Die glans verliest zich in de kwijnende historie
Der waereld, al te vaak door 't wif'len van de tijd
Aan 't donzig rustbed der vergeetenheid gewijd.

Zooras de vrije ziel haar eigen aanzijn voelt,
Ontwaakt de grootfche drift, om eind'loos voort te duuren.

Zij ziet de fterflijkheid, die wif'lend om haar woelt,
En heft zich moedig uit den froom der rollende uuren,

Zij fneelt den tijd vooruit in haar' verbeeldingskragt.

Bij elke ontwikkeling van 't werkend denkvermogen,

Wordt aan de onfterflijkheid een offer toegebracht,

Allengsk verdwijnt het floers, en de opgehelderde oogen

Op 't zeker eindigen van 't zigtb're moe'geftaard

Ontdekken 't eind'looze in der geesten waaren aart.

Mijn geest, zoo onverdeeld, zoo groot, zoo uitgebreid,
Zoo haakend naar geluk, zoo vatbaar voor volmaking,
Pas aan 't ontwikk'len in dit oord der sterfelijkheid,
Wanneer de dood verschijnt tot 's lichaams wisse slaaking ...
Is zulk een wezen tot vernietiging geschikt?
't Kent geen ontbinding. Zou een geest tot stof verteeren?
Nee! wen mijn boezem naar den jongsten adem snikt,
Zult gij, o Adem Gods! tot mijnen Schepper keeren!
Dan wordt u 't oogmerk eerst van uw bestaan bewust,
Daar ook de onsterfelijkheid eens 't lichaam wakker kuscht.
Zoo 't zwijgend graf de vonk van ijdele kennis smoort,
Van waar die min dan voor verheven wetenschappen,
Van waar die drift, die ons tot onderzoeking spoort,
Die eerezucht, die ons voert op wijsheids glorietrappen?
Dient dit, om, wen den mensch zijn eigen waarde voelt,
Zijn hart te pijnigen, daar hij in 't niet moet zinken,
Heeft d'euw'ge Goedheid slechts des sterv'lings smart bedoeld,
Deedt hij tot ons verdriet in ons zijn' luister blinken?
Schonk hij ons slechts een hart gevormd voor 't reinste genot,
Daar hij medogenloos met onze folt'ring spot?

God

Godlast'rend denkbeeld! 'k Ben geschapen tot geluk!
 Leef ik om stervend hier, mijn aanzijn slechts te voelen,
 Ja tegen dierfche rust waakt tegenspoed en druk:
 Mijn' traanen doen de zucht voor 't stoflijk oord verkoelen,
 Mijn zwakke kennis wordt door nijv're vlijdt gekweekt.
 Mijn kortziend oog, gestuit door zwarte wolkgordijnen
 Ontdekt ginds 't somber graf. Triumf! De nevel breekt.
 Ik zie van agter 't stof de onsterfelijkheid verschijnen;
 Mijn wenschen zweeven, van ondankb're trotschheid vrij,
 De verfte grenzen van het sterfelijk rijk voorbij.

Hoop, zaal'ge troosteres in 't grievendst zielsverdriet,
 De sterfling lagcht u aan met traanen op de wangen,
 U, die het lijdend hart den reinften wellust biedt,
 Gods liefde, staæg bezorgd voor 's Aardelings belangen,
 Geleide u aan de hand na 't zalig Golgotha;
 Daar zaagt ge onsterfelijkheid in purp'ren dropp'len schitt'ren,
 De boetling pleitende op Gods lijdende genaë
 Werdt blij door u gestreeld; dit kon de hel verbitt'ren:
 Ja eeuw'ge Glorievorst! gij leide 't leeven af,
 En de eeuw'ge levensboom beschaëuwt ons fluim'rend graf!

Hoe flikkert de eeuwigheid in 't moedloos kwijnend oog;

Mijn geest zal eind'loos zich door oeffening volmaaken;

Natuur, uw vlelend schoon, dat vaak mijn hart bewoog,

Zie ik eens onbewolkt in vollen luister blaaken!

'k Zie in elk trekje dan Gods liefde en magt gemaald,

Ja elke ontdekking zal mijn ijervuur doen gloeijen.

De laatste zon, die aan der scheppings grenzen straalt,

Ontwijkt mijn oog niet, daar geen afstand mij kan boeijen!

'k Roem's Scheppers grootheid, die in elken lichtstraal pronkt,

Die in elk stofje mij tot dankb're liefde ontvonkt.

Verheve Godsdienst, die, in dit bewolkt gewest

Door 't ongelooft geboeid, in rouwgewaad moest treuren,

Uw glorietroon werdt op de schokkende aard' gevest,

Toen gij het voorhang van uw heiligdom zaagt scheuren!

De zaal'ge waarheid wierp haar floerzen fluijer af,

Beneveld door den rook der smeulende offervuuren.

De onsterflijkheid daagt uit der heil'gen splijtend graf;

En fonkert door het zwart van Jefus stervende uren;

De feis des doods verftompt op 's Heilborgs martelhout;

In 't graf wordt de eeuwigheid een dankaltaar gebouwd.

Hoe

Hoe vriend'lijk troostend lagcht de onsterflijkheid mij aan,
 Wen zaal'ge vriendschap mij in Eng'len vreugd doet deelen:

Ja 'k voel 't, dit hart zal voor de vreugd' mijns leevens slaan,
 Wen 'k haar verrukt omhels in Edens zangpriëlen.

De God der liefde schonk me een teed're zielsvriendin,
 Die mij 't aanvallig schoon der blanke deugd deedt kennen.

In 't oord, waar alles blaakt door schuldellooze min,
 Zal zij mij aan den toon van 't Godlijk danklied wennen,
 Terwijl haar boezem door de reinste vriendschap gloeit,
 En 't maagdljik kransjen om mijn gouden snaartuig loeit.

o Vriendschap, kweekeling der eeuwge Majesteit!

Neem! 't kille doodzweet kan uw reinen gloed niet blusschen.

Uw' hand voltooit het heil der stoorlooze eeuwigheid.

Ik zie u juichend door de Seraphs welkom kusschen.

Ja vriendschap, huwelijksliefde aan uwe borst gevoed,
 Zal eeuwig met de kroon der bruilofs mijrten pronken,

Daar gloeiende oudermin 't vriendschapijk kroost begroet.

o God! 'k voel de eeuwigheid in 't smeltend hart ontvonken;

Vlucht somb're treurigheid, 'k hef 't Eng'len-danklied aan.

Triumf! ik ben geschikt om eind'loos te bestaan!!

DE ONBESTENDIGHEID;

'k **W**ij de onbestendigheid mijn' zangen,
Zij, die het aanzijn heeft ontvangen
Met 't allereerst geschapen licht,
Toen God zijn eeuwig plan verklaarde,
Toen hij deez' rustloos went'lende aarde
Hing aan 't naauwkeurigst evenwigt.

Hoe zal ik uw vermogen zingen,
o Onbestendigheid der dingen?
o Tweeling-zuster van den tijd.
Het werkend vuur, dat de eerste stralen
Op d' aaklig woesten nacht deedt daalen,
Heeft u eerst hulde en dienst gewijd.

Sints

Sints zaagt ge staëg de nachtgordijnen ,
Bestrooid met flikk'rende Robijnen ,
Van voor het rustbed der natuur
Wegschuiven , bij het lachend bloezen
Der zagt bedaauwde morgenroozen ,
Verzilverd door het dagend vuur.

Voor u knielt elk der jaarsafoenen ,
Hoe vrolijk zien wij de aarde groenen ,
Wen poez'le lente blij bekranst
Met bloempjes waar op vriend'lijke Eng'len
De kleur der regenboogen meng'len ,
De bruine zomer tegendanst :

Die ademt warme vruchtb're lugten ,
Die kweekt en koestert de eëlste vruchten ;
Wanneer geen vrees de vreugd vergalt ,
Dan juicht de Zomer elken morgen ,
Tot zij vermoeid van 't hijgend zorgen
Bedaagde herfst in de armen valt.

Straks treedt de hoop de welvaart tegen
En de overvloed strooit heil en zegen.

Natuur trekt zelfs het rouwkleed aan;
't Vee vlucht uit dorre klaverweiden,
Natuur ziet zich een rustbed spreiden
En sluimert op verdroogde blaën.

De Winter doet, vol doodsche trekken,
Het veld met donzig zilver dekken.

Wie kent nu 't onlangs' groen geweest?
Ja, Winter! op de frische stroomen,
Die speelden langs bebloemde zoomen,
Hebt ge uw kristallen throon gevest.

o Onbestendigheid! uw wetten,
Door mensch noch Eng'len te beletten,
Volgt staég natuur, elke eeuw ten spijt,
Ons léeven, hier zoo vlug, zoo téder,
Beschrijft gij met een' forsche veder
Uit een' der wicken van den tijd.

Gij ziet de jeugd, die onbekommerd,
 Door Seraphijnenzorg belommerd,
 In 't schomm'lend wiegje bloozend rust;
 Gij ziet, hoe 's moeders liefde zagtjes
 De gulle onnooz'le kinderlachjes
 Van staamelende lipjes kuscht.

Vroeg leert u 't hypp'lend wichtje kennen;
 Gij doet het speclend aan u wennen;
 De sterfling volgt uw losse treên,
 Ja 't leeven van elk stoflijk weezen,
 Dat denkt, hegt gij met hoop en vreezen,
 Met vreugde en wreede smart aanéén.

Alom zien onze weidende oogen
 Uw oud, uw uitgebreid vermogen.
 Gij zwaait uw Rijksstaf onbepaald
 Tot 't eeuwig ijs aan 's aardrijks poolen.
 Ja zelfs in 's afgronds donk're holen,
 Daar 't licht van zon noch blikzem straalt.

Niets kan uw' magt, uw' werking krenken;

Elk element past op uw wenken.

Uw' zegekoets op d' Oceaen,

Die nooit uit 't rechte spoor zal hollen,

Wier raën langs waterbergen rollen,

Voert u al kent'rend af en aan.

Nu doet ge eens zilv'ren baaren speelen

Langs de oevers bij het vriendlijk streelen

Der balzemrijke lentelugt.

Dan schijnt weér 't sidd'rend land bedolven

In woedende aangestuwde golven,

Daar storm op storm uit d' afgrond vlucht.

't Vuur, dat, sins 't niet de schepping baarde,

Al sluim'rend smeult in 't hart der aarde,

Ontvlamt en worstelt met de lugt,

't Doet zwavel en salpeter gloeijen,

't Gesmolten erts al kookend vloeijen,

Daar 't zwoegend aardrijk kermt en zucht.

Hier ploft een Rots op 't goudgeel kooren,

Gints zinkt een Stad met muur en tooren

In d' afgrond, die al barftend loeit.

Verwoesting dondert door valleijen,

Daar stervenden om uitkomst schreijen,

En veld, en weide, en woud verschroeit.

Zoo zien wij 't lachend land bederven,

En vruchtbaarheid rampzalig sterven.

Dan uit den zouten pekelvloed

Rijst vaak een lief, een bloeiend Eden,

Een oord vol aardfche zaligheden,

Daar vreugd bebloemde welvaard groet.

De lugt, waar in ons nietig leeven

Op ademtogtjes voort blijft zweeven,

De lugt, die voedster der natuur,

Brult nu in barre Noorderstormen.

Dan zien wij haar tot koeltjes vormen,

Gestreed door 't zomerzonnevuur.

Ja, Winden woedend voortgedreeven!
Doet thans mijn wooning kraakend beeven,
Haast vlucht de winter uit dit oord,
Dan sluimert ge in de roozenknopjes,
Daar 't vliindertje in de morgendropjes
Zijn wickjes baadt, met goud geboord.

Niets, niets kan 't woën des tijds verduuren,
't Snelts alles voort met went'lende uren.
Is 't lot, aan 't stof eens toegezeid,
Geen keten van verwisfelingen
Gehegt met forfche fchakelringen
Van 's werelds fpil tot de eeuwigheid?---

Nu daagt de gloriezon der volken
Straks zinktze in treurige avondwolken.
Men bouwt een' throon op vrijheids graf.
Wij zien den Vorst in purper gloeijen;
Daar wiffelt goud met ijzeren boeijen,
De moorddolk met een' fcepterftaf.

Voor 't went'lend lot moet alles buigen,
 Laat Babels koopren muur getuigen;
 Dit leert alom 't bemoste puin.
 Egypten moog' met kwijnende oogen
 Nog op geschonden zuilen boogen;
 Het tart Metaal en trotsch Arduin.

Gij zweeft op rollende oogenblikken,
 Gij volgt ons tot de jongste snikken.
 Standvastige Onbestendigheid!
 Gij geeft den dood de feis in handen,
 Gij knakt natuurs gewijde banden,
 Maar deinst, wen de eeuw'ge glans zig spreidt.

o Zaal'ge vriendschap! heil'ge liefde!
 Die reine boezems teder griede,
 Hoe vaak ziet ge uw geluk gestoord,
 Uw vreugd in heete traanen blusfchen,
 Wen gij bij stervende afscheidkusschen,
 Het jongst vaarwel al snikkend hoort.

Hier zweeft het heil op dank're zangen,
 't Genoegen bloost op zachte wangen,
 Daar 't wichtje aan Moeders boezem lacht;
 'k Zie d' armpjes om haar' hals gestrengeld,
 Dan 't word op 't onverwachtst verengeld.
 Het sterft en 'k hoor den naarfteft klagt.

o Blij gehuwde lievelingen!
 Moest u het wreedst verdriet befpringen?
 Bedroefde weduw! 'k voel uw fmart';
 'k Zie uwe onnooz'le wichtjes fehreijen
 Daar ze u met poez'le handjes vleijen,
 Gerust op 't zorgend moederhart.

Maar onbestendigheid! uw' woeling
 Gefchikt ter nuttigfte bedoeling
 Heerscht nooit op Godgewijde deugd.
 Die, fchoon in 't eeuwig licht gebooren,
 Woont hier, bewaakt door d' Englenkooren,
 In vriendfchaps arm tot sterflings vreugd.

De Vriendfchap wilde op aard verfchijnen ;
 Die zuster van de Seraphijnen ,
 Die liev'ling van Gods eeuw'gen Zoon ,
 Die wellust van gevoel'ge zielen
 Doet ons ontvlamd door blijdfchap knielen ,
 Al dankend voor Gods liefdetkroon.

o Zaal'ge vriendfchap ! 't Wisf'lend leeven
 Doet u foms voor zijn' fchokken beeven ,
 Uw' vaste pijlers wank'len nooit.
 'k Voel de eeuwigheid uw' kluisters streng'len ;
 'k Juich in uw' arm voor 't oog der Eng'len ,
 Daar vreugde onwelkb're roozen ftrooit.

Mijn zielsvriendin ! wier lief genoeg
 Mij ftreelt , wier leed mijn' hart doet zwoegen ;
 Die gloed word nooit in ' graf verkoeld ;
 Uw naam zweeft in mijn' jongfte ftippen
 Nog gloeiende op verbleekte lippen ,
 Wen 't hart de laatzte omhelzing voelt.

o Dood !

o Dood! roof vrij mijn levensbloezem ;
Mijn jeugd slaap aan uw kouden boezem.
Wij mij dan flegts een teed'ren traan ,
Een traantje van gevoel en liefde ;—
Vriendin! Gij , die fchoon 't leed mij griefde ,
De wellust waart van mijn bestaan.

'k Omhels u weer , wen 't doodfche duister
Eens zwicht voor d' eeuw'gen morgenluister ;
'k Beef dan niet meêr voor 't wif'lend lot.
Neen! 't Mag mij eindloos dan gelukken ,
U aan 't ontferflijk hart te drukken
In 't bijzijn van een liefdrijk God.

M I J N E V E R W A C H T I N G .

Schoon jeugd en blijdschap kwijnt in 't zwart, in 't treurig ^{[duister,}

Schoon 't knaagend zielverdriet mijn aardfche vreugd verpest;

De onsterflijkheid verlicht met eeuwig blijden luister

Het jamn'rend sterfgewest.

Zij troost het zuchtend hart, doet fchreijende oogen pinken,

Hou moed, mijn ziel! niet lang zweeft ge uit uw Vaderland.

Ja, 'k zie door d' onweerswolk reeds de eeuw'ge heilzon blinken;

Gods min-breekt zelfs den band;

Dien band, waar door mijn geest zig eens aan 't stof zag boeijen,

Natuur! gij deinst niet meêr te rug van 't fomber graf.

De hoop doet roozen in het donkre doodsdal bloeijen,

En droogt de traanen af.

Mijn borg! Toen de angst des doods woelde in uw'reinen boezem,

Toen helfche duisternis uw' glorie had befchaëwd,

Toen, toen ontlook, o God! de ftam van 's leevens bloezem

Met godlijk bloed bedaauid.

De dood ontwapend kan geen' Christen meer doen schrikken.

Hij lacht me aan 't eind des tijds met Eng'len blijdschap toe,
Triumph! Hij nadert op de golvende oogenblikken.

'k Ben 't wisf'lend leeven moê.

Mijn Goël kent mijn leed, hij ziet mijn hulploos schreijen,

Zijn medelijdend hart hoort elken boezemzucht.

'k Haak als een korrend duifje in donkere valleijen

Naar hooger, ruimer lucht.

Ontfermend menschenvriend! Laat mij uw min bestralen!

Vergeef mijn ontrouw, die ik knielend u belij,

Gij ziet mij, als een schaap, uit Sions weiden dwaalen

In 's waerelds woestenij.

Maar trouwe Herder! die de kleenen wil vergaadren,

Gij, die het weerloos lam zelf koestert in uw' schoot,

'k Steun op uw liefde en trouw; mijn bloed bevriceze in de adren

Dan wordt uw roem vergroot.

'k Heb staamelend uw lof in 't laag gewest gezongen;

Vaak vloei'de een traanenvloed op 't beevend speeltuig neêr;

Vaak heeft het grievendst leed mijn' vreugdetoon bedwongen,

Maar 'k treur wel haast niet meêr.

'k Zal

'k Zal naa den jongsten snik 't weërgalmend lied vervangen
 Der zaal'ge geesten, die, voor Jesus throon geknield,
 De Seraphs luisteren doen na hunne lofgezangen,
 Door dankb're vreugd bezield.

Ja Hemellingen! 'k Zal met u Gods liefde prijzen;

'k Ontvang de cyther zelf uit mijns verlosfers hand.
 Hoe zal zijn zorg, zijn trouw op gouden snaaren rijzen,
 Daar vreugd de droefheid bant.

Volmaakte vriendschap, telg der Goddelijke liefde!

'k Heb hier beneên aan u mijn zwakke kunst gewijd,
 Gij tart door uwe magt, die mijne boezem griefde!

Het sterfuur van den tijd.

Dan doet geen scheiden mij om 't dierbaar voorwerp treuren.

Neen, eeuwig streelt mij 't heil van mijne zielsvriendin,
 Geen afgunst zal haar uit mijn knellende armen scheuren,
 Geen Engel wraakt die min.

Zij, die mij hier beneên de reinste vreugd deedt smaaken,

Zij, die mijn wank'lend hart aan zuivre Godsdienst boeit,
 Die lievling zal mijn' vreugd in de eeuwigheid volmaaken,
 o God! mijn boezem gloeit.

Mijn

Mijn teedre ziel bezwijkt door 't hijgende verlangen.

Ach! dat mijn jeugd verwelk', gelijk een lenteroos,

Daar de Eng'len reien mijn' ontboeiden geest ontvangen!

Welään, o dood! ik bloos

Door zagten wellust. 'k Zie, ja 'k zie-uw feis reeds glimmen.

Tref: 'k beef niet; neen: ik word door Hemelvreugd gevleid.

Ginds opent zich het graf; 'k zie aan de donk're kimmen

De daagende eeuwigheid.

D E H O O P

O P D E

ONSTERFLIJKHEID.

'k **D**ien nog aan 't stof geboeid;

Maar 'k volg de Hemellingen,

'k Zal eens volmaakter zingen

Daar 't schuld'loos Eden bloeit,

En de eeuw'ge Heilzon gloeit.

De zuiv're menfchenliefde,

Die Goëls boezem griede,

Voere eens mijn vrijen geest

In 't Seraphijnen Feest.

De hoop op zaal'ger leeven

Kan Hemelwellust geeven,

Zelfs in het moeilijkt lot.

o Streelend heilgenot!

Een

Een ziel, aan God gewijd,
Trotfeert de tegenheden,
Gerust en wel te vreden.

Aan 't einde van den tijd
Word zij van leed bevrijd;
o Heilborg! o ontfermer!
o Toevlucht! o beschermmer!
Uw medelijdend oog
Ziet vriend'lijk van om hoog.
Gij hoort de teedre zuchten
Van hun, die tot u vluchten;
Gij ziet het lievend hart,
o Troost in ramp en smart!

Gij kent het zielsverdriet,
Gij zult de tranen droogen,
Gij toont aan schreijende oogen
Al reeds in 't blij verschiet
De vreugd die ge eind'loos biedt.
Uw trouwe liefdeblijken
Bewaaren voor 't bezwijken.

Gij

Gij biedt uw' liefdeschoot
 Ten schuilplaats in hunn' nood.
 Rolt, vluchtrige oogenblikken!
 Naa 's leevens jongste snikken,
 Leidt ons de koude hand
 Des doods in 't Vaderland.

Ja zaal'ge ansterslijkheid!
 Gij doet door treurgordijnen
 Uw glorie glansrijk schijnen.
 'k Word in 'uw' kring geleid,
 Wen 't graf het rustbed spreidt,
 Mijn ziel in Jesus handen
 Zingt in de lustwaranden
 Van 't juichend Paradijs.
 Haar Goëls min ten prijs.
 'k Huw aan de cytherfnaaren
 Der zaalge hemelschaaren;
 Daar God zijn' luister spreidt,
 Het lied der dankbaarheid.

Ja eeuwig Albestuur!

'k Zal eens met zaal'ger klanken

Uw' liefde en goedheid danken,

Ontyonkt door 't zuiverst vuur!

o Schutsheer der natuur!

'k Zweef eens door ruimer kringen;

'k Zal Eng'lentoonen zingen:

'k Lees in al 't scheppingswerk

En magt en wijsheids merk,

Verrukt door duizend zonnen,

Die eens uit niet begonnen.

Daar straalt hun schitt'rend licht

In 't opgeklaard gezigt.

'k Zweef met een' Eng'lenstoet

Door schoone waereldbollen,

Die om hunne asfen rollen,

Daar 't schefsel, trouw behoed,

Uwe Almagt hulde doet.

'k Zal eindvolmaaktheên kennen:

Mij aan uw liefde wennen.

Hoe lacht de vreugd mij aan
Op 's waerelds kronkelpaên!

o Streelende gedachten!

Gij kunt al 't leed verzagten.

Bestuurder van mijn lot!

Blijf gij mijn Vriend, mijn God!

L I E D

NAAR 'T HOOGDUITSCH VAN LAVATER.

'k **Z**al om eer noch rijkdom vraagen,
Lieve Vader! Neen, 't genot
Van al de aard zou mij mishaagen
Zonder u, mijn vriend! mijn God!

Om geen' kommerlooze dagen,
Vader! vleit uw weerloos kind;
'k Zal geluk en smart verdraagen,
Wen mijn hart u teder mint.

Wijsheid is 't uw werk te roemen
Met een fil en lievend hart;
Durf ik u mijn' Vader noemen,
'k Blijf uw kind in vreugde en smart.

'k Heb dit dankend vaak bevonden,
'k Smeek om dit verrukkend zoet:
Een geweeten, ongeschonden;
Vreugde in God, het hoogste goed;

Kracht en moed, die 't hart verblijden;
Weldoen aan al 't sterflijk kroost;
Zoo uw liefde mij doet lijden,
In uw wil gesterkt getroost;

Helfchen laster niet te ontvluchten,
Schoon zij 't moordend gif verspreidt;
Haar verwoesting niet te duchten,
Schoon zij dreigt, of listig vleit;

In uw wijzen wil te rusten ;
't Woên des sterflings niet te ontzien ;
Steeds in u mij te verlusten ,
Vader! die me uw' hulp blijft biên.

o Voldoe dit zielsverlangen!
Gun mij eeuwig menschenvriend!
Dit om Jesus wil te ontvangen,
Hij toch heeft ons heil verdiend.

DE ONSTERFLIJKHEID AAN.

C L O Ë.

Wie blinkt ginds door een wolk van zwarte neveldampen ?
Wie is 't, die om de vlucht der rollende eeuwen lacht ?
Wie tart de zeis des doods ? Wie spot met 's levens rampen ?
Wie? 't Is de *Onsterfelijkheid*, die eens mijn geest verwacht.
Verdoolden ! die uw wensch aan 't nietig stof slechts kluistert ;
Uw ziel den troost ontrukkt om eeuwig te bestaan ,
Uw' hoop , uw' vreugd vermoordt ; uw eigen waarde ontluistert ;
Nooit kent gij 't waar geluk op 's levens kronkelpaën.
Gij staart wanhoopende op de golvende oogenblikken ,
Die u de tijd ontrukkt , wen 't schijnvermaak u 'sreelt,
Hoe beeft uw laage ziel in 's levens jongste snikken
Voor een' vernietiging , door 't dwaas vernuft geteeld.

Mijn

Mijn Cloë! 't Christenhart voelt innig mededogen
 Met die rampzaal'gen; 't schrikt voor hun beklaaglijk lot.
 o Schoone Godsdienst! gij, gij spreidt in schreijende oogen
 Den zagten gloed der hoop, die zuchtend steunt op God.
 Het wreedste zielsverdriet doe de aardfche blijdfchapkwijnen,
 De tijd rukk' 't leeven vrij in fmart en rafspoed voort;
 Geen nood; terwijl alom door vaale treurgordijnen,
 De blijde onfterflijkheid met zagten luifter gloort.
 Kom Cloë! dankb're vreugd doe 't kloppend hart ontvonken;
 Dat onze heilzon hier met fomb're glanfien fchijn'!
 God heeft de beeldtnis van zijn wezen ons gefchonken.
 Welk denkbeeld! Cloë zal, als Hij, ook eind'loos zijn.
 o God der liefde! fterk, ai fterk de zwakke kragten!
 Dat nooit het morrend hart het treurig lot verwensch'!
 De wijze goedheid mint (o vleiende gedachten!)
 Den roem der Schepping in een edeldenkend menfch.
 Neen Cloë! de Eng'lenrei moet ons in glorie wijken;
 Hun God, hun Vorst wierdt ons tot een' natuurgenoot.
 Zij voeren, wen dit ftof voor 't fterfot zal bezwijken,
 Ons naar de onfterflijkheid, in 't aanzien van den dood.

p Zaal'ge onsterflijkheid! o Bron van troost en blijheid!
 De donk're zorg verdwijnt, waar gij uw' glansen spreidt.
 Treê, bleeke dood! treê toe; schenk aan mijn' geest de vrijheid,
 Haar op dit went'lend rond door 't logge vleesch ontzeid.
 Komt zielen, die door smart en wanhoop zijt verwilderd,
 Komt, treedt op 't Christen spoor, daar lacht de vreugd u aan;
 Daar heeft de onsterflijkheid haar troostafreel geschilderd,
 Daar rust de zaligheid op eeuw'ge roozenblaên.
 In 't grievendst lijden blijft de deugd door wellust gloeijen,
 Schoon zij in 't kerkerhol voor 's dwing'lands woede zwicht;
 Zij vreest geen' duisternis, noch rinkelende boeijen,
 Daar zij den weêrglans ziet van 't eeuwig vrijheids licht.
 't Is waar, zij juicht op aard niet met de Hemelreijen;
 Hier treurt het teder hart, dat aardsch genoegens derft,
 Bij 't grafeens Echtgenoots. Daar zien we een' Moeder schreijen
 Bij 't veege wiegje, daar heur lieve zuig'ling sterft.
 Dan eens zal de Echtgenoot haar zaal'ge Gaê ontmoeten
 Voor Goëls gloriethroon, waar de eeuw'ge liefde leeft.
 De teedre Moeder zal weêr 't lachgend wichtje groeten,
 Daar 't als een Seraphijntje op blanke wickjes zweeft.

Mijn

Mijn Cloë! de eedle ziel moet juichend opwaards stijgen.

Kom, daar de vaale nijd het zoetst vermaak verpest,

Daar 't knaagendst leed ons naar het vreedzaam graf doet hijg

De onsterflijkheid wenkt ons naar 't zalig heilgewest.

Daar mag uw vlugziend oog door ruime kringen waaren,

't Spelt in elk waereldftel den fchutsheer der natuur.

Daar zal mijn Zangfter eens de Seraphs evenaaren;

Daar beeft geen vriendschap ooit voor 't aaklig fcheidingsuur.

EENZAME GEDACHTEN.

Vertrouwlijke eenzaamheid! Vriendin van 't treurend hart,
'k Schuil aan uw boezem, 'k mag hier 't wuft gewoel ontvluchten,
Geen teed're droefheid heeft hier schimp of hoon te duchten,
Uw stille hand verzagt de lang verkropte smart.

'k Vind hier mij zelve weêr, te vaak door schijn misleid.
Mij dacht, 'k zag ware vreugd op 't golvend leeven blinken:
'k Omhelsde 't schaduwbeeld, dan! 'k zag 't mijn' arm ontzinken;
Daar 't in den afgrond dook der onaanwezenheid!

Waarom hegt grievend leed zich aan des sterflings lot?
Waarom moest mij een zweem van Eng'lenwellust vleijen?
Alleen, om haar gemis, haar' vlucht eens na te schreijen,
Daar de onbestendigheid de oprechtste trouw bespot.

Goed.

Goedrijke God! die 't heil van al wat leeft bemint,
 Ik zie elk fchepfeltje vol vreugd zijn aanzijn voelen;
 Waarom moest in dit hart die sterke neiging woelen;
 Een' neiging naar geluk, die al mijn rust verflindt?

Hoe dikwijls wordt mijn' ziel door reine vreugd bekoord;
 Hoe gloeit mijn boezem dan door 't zuiverfte verlangen;
 Dan naatwlijks waane ik slechts mijn' liefften wensch te ontvan-
 gen,
 Wen reeds die zaigheid in neete traanen smoort.

Getrouwe Menschevriend! Deedt mij uw' hand beftaan!
 Om in een' wildernis angstvallig om te dwaalen?
 Zal nooit mijn heilzon hier door donk're neevlen ftraalen?
 o God, waar is dan 't eind dier zwarte kronkelpaên?

Moest slechts dit hart, dat thans in d' engen boezem tikt,
 Door 't zuiverst 't fijnst gevoel van rein genoegten blaaken?
 Om flaêg het moordend gif der fmaadheid hier te fmaaken?
 Heeft de eeuw'ge wijsheid dan tot lijden mij gefchikt?

Dan

[dwaald,
 Dan 'k bloos de Godsdienst wenkt, 'k ben moedloos afge-
 'k Kniel beevend; ja mijn Borg! gij hoort mijn angstig klaagen
 Zou ik door woeste drift te stout mijn geest verlaagen?
 Neen, eeuw'ge liefde heeft mijn wis'lend lot bepaald.

Hoe donker 't uitzigt zij, eens daagt mijn waar geluk.
 Gekruiste Goël! laat me uw teedre min geleiden.
 Laat vaale tegenspoed dan 't wreedst verdriet bereiden,
 Dat al wat dierbaar is zich dan mijn hart ontrukk'.

Beproefde vriendschap, hier in 't wis'lend stof gekleed,
 Omhels mij eens volmaakt aan 't eind der rollende uren!
 Leer, eedle Godsdienst! mij grootmoedig smart verduuren,
 Mijn teedre ziel voldaan dankt eens voor 't grievendst leed!

EENZAME GEDACHTEN.

Gewijde silte, die mij zomb'ren wellust biedt,
'k Voel in uw' zagten arm verbeeldingskragt ontgloeijen;
Mijn geest denkt ongeftoord, ik voel de kluisters niet,
Die mij dit oogenblik aan 't weem'lend stof nog boeijen.
Natuur, bij 't kwijnen van haar' lieve lentejeugd,
Wenkt mij; de frisfche roos sterft op haar' gloënde boezem.
Dan, op haar gul gelaat, lacht fchuldellooze vreugd
En dankende overvloed danst op 't verftooven'bloezem;
Dit vluchtig uur, waar op mijn wif'lend leeven zweeft,
Dat haast, ver agter 't stof, in de eeuwigheid zal zinken,
Dit plegtig uur, dat stof aan vrijë denkkragt geeft,
Hoort nog de galmen van mijn teedre dichtlier klinken;
Mijn geest gevoelt zich zelf, hij denkt om zijn beftaan,
Dat deel van 't eeuwig plan, o Schepper aller dingen!
Natuur, uw' Zangfter zal voor u de fnaar niet flaan;
Gewijde vriendschap, neen! 'k zal van mijzelf thans zingen.

Ik

Ik ben! Welk denkbeeld? Ja vuurvlammende Englen stoett
Ik ben op Godes wenk met u uit niets geworden!

't Stof, dat mijn geest bewolkt, door 's hoogsten hand behoedt
Pronkt met den weêrglans van zijne 'Almagt Liefde en Ordenn

In 't stervlijk oord begint slechts mijne ontwikkeling.

'k Sterf, om met nieuwen glans en grootfcher pragt te ontluiken

Door storm op storm gefchokt in d' ondermaanfchen kring

Zal 't licht der eeuwigheid de donk're neevlen fnuiken.

Gij eeuw'ge menschevriend! beftuurt mijn wif'lend lot,
Ginds waart de flauwe fchim van mijn verftorven jaaren.

't Befpieg'lend oog wendt zich te rug, o liefdriek God!

'k Blijf op uw' wegen, vol bewonderend' eerbied ftaaen,

Terwijl 't geheugen nog de teedre trekjes kent

Van mijn verwelkte jeugd, gedrukt door angst en zorgen,

Al vroeg den gullen lach der lieve vreugd ontwend,

Door tegenspoed bewolkt, in 's leevens vroegen morgen;

Diep in den donk'ren fchoot der zwijgende eeuwigheid

Verborg zich 't uur, toen me eerst het blijde licht mogt ftreelen,

't Licht, dat vergeefsch voor mij dien lieven luister fpreidt,

Waar in thans om mij heen de kleinste diertjes fpeelen.

Bevallig Friesland, ja! uw vrij, uw vruchtbaar oord,
 Zag eerst mijn teedre jeugd aan moeders boezem bloeijen,
 Daar heeft mijn staam'len eerst haar minnend hart bekoord,
 Daar vreugd en welvaart blijde in 't jeugdig bos bleef gloeijen.
 Hij, die de zand korl tot een' veil'ge woonplaats boodt
 Aan 't kleine wormpje, dat zijne Almagt blijft bewaaken,
 Hij voerde me uit een oord, daar 'k eerst 't bestaan genoot,
 Een oord, waar voor ik vaak een teedren zucht blijf slaaken.
 Onnooz'le kindscheid, schoon omringd door tegenspoed,
 Geen dreigend onheil stoort uw schuldeloos genoegen,
 Gij dartelt kommerloos uw' rampen te gemoet,
 Tot smart en knellend leed het blijde hart doen zwoegen,
 Hier, gastvrij Vlaand'ren! ver van mijn' geboortegrond,
 Hier wankelde eens mijn wieg op voorspoeds zachte roozen,
 Mijn Aardenburg! gij zaagt mijns leevens ochtenfond
 Door teed're zorg gevoed, met blijde glansen bloozen.
 Aan Moeders kloppend hart door liefde en trouw gekuscht,
 Aanschouwde ik hier natuur, met vrolijk schitt'rende oogen;
 Dan ach! 'k genoot niet lang die kommerlooze rust,
 'k Zag haast mijn lot op aard' met aaklig floers omtogen.

Mijn

Mijn God! gij, die den nood der jonge raaven ziet,
 Die 't mosje leert zijn kroost met zagte wiekjes dekken,
 Mijn God! 'k zag mij al vroeg bij 't naadrend zielsverdriet
 De teedre moeder-zorg en trouwe liefde onttrekken.

Mijn Moeder! al te vroeg mijn kindsch gevlei ontrukkt,
 De zucht voor mijn belang zweefde in uw' stervende oogen.
 Kent ge al den rampspoed, die uw telg zins heeft gedrukt;
 Dan zijt ge ook vatbaar voor gevoelig mededoogen.

'k Heb van uw' hulp berooft uw' dood reeds vaak beschreid,
 Schoon 'k onbekommerd bij uw kille grafzerk speelde;

Nauw werdt mijn denkkragt door 't zintuiglijk uitgebreid,
 Toen ik in 't grievendst leed, beroofd van uitkomst, deelde.

't Kwaadaartigst gift verpest eerlang mijn jeugdig bloed,
 Een kwaal, die, daar ze vaak bevalligheid doet beeven,

Tot schrik der oud'ren meest op wiegelingen woedt,
 Bewolkte voor altoos op aard' mijn wist'lend leeyen.

Was toen in 't vreedzaam graf mijn levensvuur gebluscht,
 o Dood; dan sluimerde ik reeds veilig aan uw' boezem,

Dan was mijn' vrije ziel geen aardsch verdriet bewust,
 Dan ach! noch spaart uw' zeis mijn kwijnend levens bloezem.

Neem

Neen eeuw'ge levensvorst! 't was in uw Raad bepaald,
 'k Moest leven, 'k moest de vreugd van al 't geschaap'ne derven,
 Schön nooit de blijde zon mijn' levenspaën bestraald,
 Mijn Goël! 'k zal niet lang in 't aaklig donker zwerven. [oord
 't Graf zweeft mijn geest voorbij, niets bindt me aan't sterflijk
 Daar de onbestendigheid 't onschuldigst, 't reinst genoege,
 Dat al mijn leed verzagt, zo ras, zo pijnlijk stoort,
 Daar wreede kwelling staég 't gevoelig hart doet zwoegen,
 De hoop op beter lot droogt stille traanen af:
 Ik weet, Gods wijsheid blijft, mijn waar geluk bedoelen,
 't Leed dat mij traanen vergt, ontving ik niet tot straf,
 Neen! 't doet me op 't duid'lijkst zelfs Gods vaderliefde voelen.
 Licht was mijn hart te sterk aan 't zinlijk stof verknoegt,
 Zag ik me op aard gestreeld door vleijende vermaaken;
 'k Had mogelijk al mijn troost in schijn geluk gezogt,
 Licht had geen hoop mijn' ziel ooit waar geluk doen smaaken.
 Vertrouwend denkbeeld, ja Gods eeuw'ge menschenmin
 Belet een hulploos kind van 't spoor des heils te dwaalen.
 Zijn trouwe zorg geleidt mij Edens beemden in,
 Daar in 't onsterflijk oog zijn eeuw'ge gloed zal stralen.

Vergeef, o liefdrijk God! wen de ontevredenheid
 Mij vaak ondankbaar om uw wijs bestuur doet klaagen.
 Gekruiste Borg, die voor uwe aardfche vrienden pleit,
 Leer door uw voorbeeld mij het kruis geduldig draagen.
 Gij zaagt, door leed gepraamd, een' akelig zwarten nacht
 't Verstroostend middaglicht bewolken bij uw sterven,
 Opdat uw keurvolk naa den bangsten jammerkragt,
 De kroon der heerlijkheid, in 't oord des lichts, zou erven.
 Wat spreidt ge' al zaligheên langs donk're kronkelpaên
 'k Voel reine vriendschap mij met Englenwellust streelen.
 'k Mag vaak de teed're snaar met zwakke ving'ren slaan;
 'k Mag in 't verrukkend zoet der blijde Seraph deelen;
 Verbeelding voert mij reeds in 't onbewolkt gewest;
 Ik hoor den naagalm reeds der eeuw'ge vreugdezangen,
 'k Zal, daar Emmanuel zijn' eerthron heeft gevest,
 Eerlang den danktoon der verlostte fchaar vervangen.

M O R G E N Z A N G.

De Morgenster spreidt aan de kinnen
Het sterfbed voor de zilveren Maan;
De daag'raad doet de purp'ren baan
Des gouden zonnewagens glimmen;
De scheinring deinst voor al dien pracht
En zwijmt in d' arm der bruine Nacht.

De slaap vliegt op fluweelen wieken
Van 't koestrend dons; de zagte rust
Door nijvre werkzaamheid gekuscht
Ontwaakt bij 't bloozend uchtendkrieken,
Daar dankb're vreugd, die lachend speelt,
Natuur weêr vriendlijk wakker streelt.

Bedaauwde bloempjes heffen 't knopje
Om hoog in groene wandelpaën;
Het windje voert haar geurtjes aan;
De blijdschap lacht in 't morgendropje,
Daar 't flonk'rend licht met glans getooid
Al 't veld met regenboogjes tooit.

't Gevederd koor, dat onbekommerd
Den lieven lentenmorgen groet,
Of 't hulploos jong zorgvuldig voedt
In 't nest, door 't jeugdig loof belommerd,
Die zangertjes zoo vrij van smart
Verrukken mijn gevoelig hart.

Hun toontjes, die mijne aandacht boeijen,
Daar 'k dankend voor mijn' Schepper kniel,
Doen 't zagt genoeg in mijn' ziel
En zangdrift in mijn' boezem gloeijen.
'k Huw, woudkoooraaltjes! 'k schaam 't mij niet,
Mijn' klanken aan uw schuldloos lied.

'k Zal 't feestlied der natuur vervangen;
Hoe vrolijk tokkelt thans mijn' hand
De snaar, die dankb're blijdschap spant;
De vriendschap luistert naar mijn' zangen;
Geen Phebus stort mij dichtlust in,
Neen! Vriendschap is mijn' zanggodin.

o Reine vriendschap vreugd der Eng'len!
Vriendin der Godheid! heil der aard!
Leer, wen de dood mijn lier ontsnaart,
Mijn geest zijn vrije galmen meng'len
Met David, die, door u verrukt,
In d' arm zijns friends de cyther drukt.

Thans bant het licht de donk're zorgen
De zuiv're vreugd woont nog beneên;
Hoe blij juicht alles om mij heen;
De gantsche schepping zingt den morgen,
Die leevenkweekster, blij te moê,
Het vrolijkklachend welkom toe.

Aarts-eng'len, die omlaag verkeerren,
 Gints zweeft ge door het schit'rend oord,
 Daar 't goud d' azuuren wolken boordt,
 Kunt ge ons dat maatgezang niet leeren,
 Waarmede uw onbevleete floet
 De Scheppende Almagt heeft begroet.

Gij zaagt de pas gevormde waereld
 Belonkt door 't eerste morgenvuur;
 Gij zaagt de bloeiende natuur
 Door d' eersten dageraad bepaereld,
 Toen klonk door al 't ont wikk'lend schoon
 Uwe eerste dankb're morgentoon.

Die Zon, die d' oostertrans doet bloezen,
 Heeft 's aardrijks vroegste jeugd geleid,
 Toen de onschuld werd, ten dans geleid
 Op Edens versch ontlooken roezen,
 Toen hief in schaduw van myrthenblaen
 De zaal'ge mensch het danklied aan.

o Blonde daag'raad! in uw' luister,
Die thans natuur verrukkend freelt,
Licht reeds het zielyertroostend beeld
Des eeuwgen morgens; wen het duister
Van dood, verderf en graf verdwijnt,
En 's aard'lings heilzon wolkloos schijnt.

Triumph! Bedroefde stervelingen!
De zwartste nacht verschrikke u niet;
De hoop ziet in een zagt verschiet
De zalige uchtendschemeringen;
't Verdriet voer'schreiend u naar 't graf,
Haast droogt Gods min de traanen af.

Hoe blij zal 't morgenrood dan schitt'ren
In uw verrukt onsterflijk oog!
Geen damp bewolkt den hemelboog,
Geen angst zal 't eeuwig heil verbitt'ren
Daar 't choor der Seraphs u omringt,
En vriendschap 't lied der liefde zingt.

D E N A C H T.

III

Hoe grootsch, hoe statig wentelt
Elk uur met floers omsluierd!
Hoe vlug word mijn verbeelding,
Door geen gewoel gekluisterd.
o Plegtige verrukking!
Mijn God! zweeft op de vleug'len
Des tijds niet gints mijn sterfuur?
Ja 't nadert mij en wenkt reeds.
Het uur van mijn geboorte,
Dat ver voorbij de grenzen
Der stoffelijke schepping
In 't onbegrijpelijk eeuwig
Reeds jaaren heeft gesluiemd,
Hoorde eens mijn schuldloos schreijen
En zag de vriendelijke Eng'len
Om 't schommelend wiegje zweeven.

Maar

Maar gij, mijn naad'rend sterfuur!
Gij zult mijn dank'bre boezem
Den jongsten snik zien hijgen;
Gij zult mijn geest ontkluisterd,
In 't dal der doodfche fchaduw,
Bestraald door Goëls liefde,
Geleid door blijde Seraphs,
Den toon der Hemelreijen
Al dankend hooren zingen.
Waar zweeft mijn denkende aandacht?
Vertederend genoegten!
Dan, ach 'k ben nog op aarde
Hoe vreedzaam ligt natuur thans
In d' arm des Nachts te flum'ren!
De Maan flaat kwijnende oogen
Op haar' bedaauwde rustkoets;
Terwijl de bruine lokken
Der nacht bevallig fchitt'ren
Met tintelende ftraalen
Van onafmeetb're zonnen,
Die in den ruimen afftand

Van onbeperkte kringen
 Het sterflijk oog ontwijken,
 o Rust; o fomb're stilte,
 Gehuwd aan 't zwarte duister!
 Waar sticht de dood uw Altaar
 In 't graf der stervelingen,
 Daar slaapenze aan uw boezem,
 Zoo ras de laatste huid'ring
 Dit hart belet te kloppen,
 Zal niets mijn rust meêr flooren,
 Maar door het dof gewelfzel
 Der donk're doodfche wooning
 Zal de eewig blijde glorie
 Der zalige onbekende
 Maar duidelyk gevoelde
 Onsterf'lykheid nog flikk'ren,
 Dan rollen vlugtge eeuwen
 Voorbij de stille graven,
 Daar duizend wifelingen,
 Op golvende oogenblikken,
 Met fchitterende ontwerpen

Van woelende aardelingen
Elkaer verdringend zweeven
En zich noch pas begonnen
In 't stof des doods verliezen,
o Maan, met fombren wellust,
Verzilvert gij de wickjes
Der moê geruste koeltjes;
Terwijlze op zoele wolkjes
Van roozegeuren zwijmen,
De ziel der Godgezinden,
Van 't logge stof ontflaagen.
Rust zagt in 't koele lommer
Van 't eeuwig jeugdig Eden
Op onverwelkte roozen,
Door Godlijk bloed bepurperd,
Op Golgotha ontlooken,
Terwijl de fcherpe doorens
De Goddelijke onschuld moordden.
Verrukkende gedachten!
Gewijde plegtige uren!
Waar voert mij mijn' verbeelding?

Ik zie den thron der Godheid,
 Omringd door vlamme Eng'len,
 De Goddelijke liefde
 Leidt gints de zaal'ge chooren
 De vrijgekogte zielen
 In 't oord der eeuw'ge vrede,
 Ik hoor 't heeal weërgalmen,
 Door dankb're hallelujahs,
 Die onlangs hier beneden
 Nog heete traanen schreiden,
 En vaak, door leed gefolterd,
 Voor d' eeuw'gen vriend der menschen,
 Verlangend nederknielden
 En om verlossing smeekten!
 Zoudt ge uw natuurgenooten
 In 't laag gewest vergeeten?
 Neen daalt, en leert me u volgen;
 Dan zagt, ik hoor uw' klanken,
 Gij juicht: „ Deez' went'lende aardbol,
 „ Tafreel der eeuw'ge wijsheid,
 „ Blijft zaal'ge menschenliefde

„ Door

„ Door de eeuwen heen bewaaken,
„ Nog woont het rein genoeg
„ En de ongestoorde blijdschap
„ In 't wif'lend ondermaansche.
Ja, nieuwe Hemelburgers!
Juicht vrij op hooger toonen.
Voor godgewijde harten.
Spreidt Godsdienst hier den voorfmaak
Van uwen Hemelwellust.
't Gevoel der reinste vriendschap
Biedt ons de zaligheden
Der zuiver minnende Eng'len;
De hoop op 't eind des lijdens
Droogt vriend'lijk onze traanen.
Op aard' zal mijn' bestemming
Door Scheppers liefde en wijsheid
Voor mijn begin getekend,
Welk denkbeeld! haast voltooid zijn.
Gelijk in 't schein'rig oosten
De bloozende uchtendstraalen
Gints op bedaauwde heuv'len

Al blikkerende dansen,
Zoo zal Gods zaal'ge lievling
Wen tijd en dood verzinken,
Den glans des eeuw'gen morgens
Met weér gekaatsten luister
Op duizend waereldbollen
En onbenevelde oogen
Onsterflijk en verengeld
Vol grootfchen pracht zien fonk'zen.

AAN DE MAAGDEREIJEN

Komt, mijn jeugdige vriendinnen!

'k heb voor u de lier gesnaard.

Acht me lieve maagdereijen!

thans uw' luist'rende aandacht waard.

Teed're zucht voor uw' belangen

is het, die mij zanglust geeft;

Ja, die zucht is 't, die al trillend

op elk rollend toontje zweeft.

Komt, geen norfche menschenhaater

mort zijn' zedekunde u voor;

Neen, uw speelnoot wenkt u zingend

naar het juichend vreugdekoor.

Schoon ontlooken lentebloemen,

zacht met welvaards roozendauw

Bij uw dagend heil bepaerd,

in des voorspoeds gulle schaéuw.

Tee-

Teedre trek der grootfche fchepping!

Die zachte glorie der natuur!

Tintelende ffarrevonkjes

van het werkend leevensvuur!

Blijdfchap doet uw boezem gloeijen,

Maar bloozend licht ze op 't gul gelaat;

Huppelt door haar' lcliepaden,

Maar dat fchijn u nooit verraad!

't Is niet altijd waare blijdfchap,

die u toelacht, fchoonen! ja,

Dartelheid bootst door blanketzel

haar aanminnig blosje na.

Schonk haar valfche toverlonken;

wellust huppelt in haar' floet.

Neen! 't Is deugd en vlejende onfchuld,

die een waare blijdfchap voedt.

Dartelheid ontfiert uw fchoonheen,

bie haar nooit uw' poesle hand.

Met een wolk van roozengeuren

dekt zij 's afgronds zwavelbrand.

Breek

Breek de schitterende kluister,

die ze om zachte halzen fluoert,

Wen zij juichend teedre Maagden

naar 't altaar der ondeugd voert.

Weelde danst haar vliend tegen,

praalzucht, die natuur veracht,

Dekt 't aanvallig schoon met neevlen

van geleenden zwier en pracht.

'k Zie gints jonge speelgenootjes,

reeds van 't spoor der deugd gelcid,

Lachgend in den arm van 't monster,

dat haar moordend streelt en vleit.

Welk een nacht van zwarte rampen

dekt den morgenlach der jeugd!

Bloezempraal der maatschappijen!

hoor eens slechts de stem der deugd.

Wen ge uw vrolijk tintlende oogen

op de tooverlonken vest,

Kunt gij 't heilloos vuur ontdekken,

dat vaak 't jeugdig hart verpest.

't Medelijdend oog stort traanen,
daar de onkuischheid zegeviert,
't Leliekransje scheurt, en 't offer
met verzengde roozen fiert.

Ach! verdoolden danst niet langer
om den rand der gloënde hel!

Leent niet langer 't oor aan klanken
van der Duiv'len snaarenspel.

Snoode wellust biedt u gloeiend
fchoon gekleurde bloempjes aan;

Maar een nest van zwarte slangen
kronkelt in de zagte blaën.

'k Zie reeds aan uw gloënde lippen
haar' vergiften zwijmelkelk.

Drinkt, dus vloektze, opdat uw heilstaat
door 't gezuikerd gif verwelk'!

Keert te rug, verdwaalde fchoonen!
ziet, gevoelt uw' jammerstaat;

De Onfchuld lacht niet meer in 't blosjen
op uw onbefchaamd gelaat.

Hel.

Helfche wroeging prangt uw boezem;
wanhoop vonkt in 't kwijnend oog.
Smart golft in de ontsnoerde vlechten;
zuchten klimmen flaag omhoog.
Komt, voert op beklemden zuchten
't hart voor Jesus liefdethroon!
De Eeuw'ge borg heeft zijn genaade
't dwaalend schaapje vaak geboon.
Komt, omhelst den blijden Godsdienst!
kiest voor 't schijnfchoon waare vreugd!
Zuiv're liefde wacht u minzaam
in het heiligdom der deugd!
Ja mijn jeugdige vriendinnen!
die uw hart aan Godsdienst wijdt,
Rust bedaauwe uw bloeiend leven;
uw geluk trotseer' den tijd!

A A N A A R D E N B U R G .

Bevallig Aardenburg! u wordt mijn zang gewijd,
U meende ik 't laatst vaarwel al schreijend toetzingen.
Maar 's Hemels gunst heeft mij van deeze taak bevrijd;
'k Mag thans den blijdfen toon op mijne dichtlicr dwingen.

Mijn voedfterftad, weleer de roem van 't Vlaamsch gewest,
Toen ge in uw steenen burt als fteévorftin mogt prijken,
Toen koopvaardij bij u haar fcheepskroon hadt gevest,
En voor haar wimpelftaf de zeegoôn zelfs deedt wijken.

Hoe bloosde, o Roofenburg! uw held're gloriezon,
Toen England's Eduart in uw gewijde chooren,
(Wen hij der Franfchen vloot en de Oorlogslauwren won)
Gekniel voor 't maagdlijk beeld, zijn' zegezang deedt hooren.

Maar

Maar de onbestendigheid heeft al dien glans verdoofd.
Gij moest het woedend lot, helaas! ten prooi verftrekken.
Haast zag men u verneêfd, van alle magt beroofd.
Slechts door een aarden wal voor s' vijands aanval dekken.

Dan de onverwrikb're rots, gevormd aan 't fteenig strand,
Mag, eeuwen door, 't gewoel der holle golven tergen;
Ons Neêrland word alom door 't opgestoven zand
Bebolwerkt, en befchut voor trotsche waterbergen.

Zo waart ge, o Aardenburg! voor Bato's vrijen tuin,
Sints ge uwe vesting aan Prins Maurits gaaft in handen;
Terwijl Ooftende finoort in bloed en rookend puin.
Sints tarte gij 't geweld van vrijheids dwingelanden.

De groote Lodewijk, aan zegepraal gewend,
Zocht vrij door u een weg tot Neêrlands val te baanen.
Maar vrijheidsliefde, die noch vrees noch wank'len kent,
Vernielde de overmagt der trotsche lievevaanen.

'k Verbeeld mij thans verrukt dien zegenrijken nacht,
Toen gij verdedigd werd door helden en heldinnen;
Terwijl het moedig kroost, al hupp'lend, voorraad bragt,
Toen Beekmans kleine schaar ontelb'ren mogt verwinnen.

Ja, 't oud Kartago boogte op zijnen Hannibal,
Pompejus naam moog vrij door went'lende eeuwen zweeven;
Maar dankbaar Aardenburg! Uw dapp're Beckman zal,
Tot 's waerelds jongsten stond in uw geschied'nis leeven.

'k Zwijg, hoe uw heldendeugd te schandlijk werd't beloond;
Hoe gij uit staatsbelang uw aanzien hebt verlooren.
Terwijl het naageslacht u staatig' eerbied toont,
En blijde welvaart hier haar woonplaats heeft gekooren.

Hier leeft de eenvoudigheid bij vriendschap, vrede en rust;
Natuur, door konst verfierd, speelt in uw' wandeldreeven
Daar de Ede uw golven met kristallen lipjes kuscht,
Zult ge u welhaast den naam van Groenenburg zien geeven.

Ja,

Ja, zo bevallig mogt mijn jeugd'ig oog u zien,
Eer ik gedoemd werd om 't bemin'lijk licht te derven.

Hier zag ons huisgezin zich vriendlijk bijstand biën,
Toen vader troost'loos zuchtte om moeders treurig sferven.

Gij juichte in ons geluk, gy deelde in ons verdriet.
Door al de wisfling heen van achttien vlugge jaaren,
Blijft vriendschap, die voor 't gif des helfchen lasters vliedt,
In eed'le zielen nog haar' eersten gloed bewaaren.

Mijn waarde vader was naar Zeelands fierlijkst oord
Genoodigd, en op 't punt om van u aftecheiden,
Maar, Aardenburg! uw rouw heeft zijne ziel bekoord,
Toen liefde en achting reeds 't gedreigd vertrek beschreiden.

De Godvrucht offerde op het eeuwig zoenaltaar
Haar zuiv're traanen en oprechte smeekgebeden;
Daar vader bij den wensch van kerk en borgerfchaar
Op 't vriend'lijkst werd geveleid door minzaame Overheden.

Gij zuiv're vriendschap! vrij van'haatlijk zelfbelang,
 Gij deedt uw Hemelvuur in vaders boezem vonken,
 Zijn teedre ziel gevoelde uw' onweerstaanb'ren dwang;
 Hij eerde uw' kluisters door de Godheid zelf geklonken.

Hem trof die teedre klagt, waar in Gods keurcling,
 Alschreijende uitbarst .. „Ach! zult ge ons, o Moens! begeeven„
 „ Terwijl elk door uw' dienst den zoetsten troost ontving ..
 „ Eind hier den dag van uw ten avond hellend leeven.

Pas maakte hij aan elk 't gewenscht verblijf bekend,
 Of blijdschap deed het hart der tempelschâar herleeven,
 En 't gul genoeg, aan volmaakter oord gewend,
 Mogt door het kerkgebouw op Eng'len wiekjes zweeven.

Die blijmaar werdt eerlang door Aardenburg verspreid,
 Ja, al wat denken kan, scheen in 't geluk te deelen,
 En vrees en zorg verdween voor dankb're vrolijkheid.
 Elk wenschte: 's Hemels gunst mooge onzen Leeraar streelen!

De beevende ouderdom vindt zich door vreugd gevleid,
 Zij fineekte vader mogt tot heil van't naakroost leeven!
 En 't hupp'lend knaapje riep:—" 'k Heb ook om Moens ge- [schreid!
 'k Wil voor zijn blijven graag mijn ganfchen fpaarpot geeven.

Geluk, mijn Aardenburg! dat niets uw voorfpoed krenk'!
 Ik zal, zo lang ik leef, uw teedre liefde erkennen.
 Dat de Almagt 't beste heil uw' borgervaadren fchenk'!
 Hij wil uw kerkgemeente aan blanke deugden wennen!

Uw vrede, uw welvaard bloei tot 's waerelds uiterst end!
 Ligt doet verwisfling u tot d' ouden luister keeren.
 Dan, hoe 't ook gaa, u zij geen tegenfpoed bekend!
 Dat Neêrlands haaters nooit uw' vrijheidsroem verneêren!

Dat God zijn trouwe zorg aan u mijn vader toon!
 Hij wil uw leeven in zijn zaalge gunst verlengen!
 Vaak mooge uw kroost, geknield voor zijn' genadetroom,
 Door uw geluk bekoord, hun dankb're traanen plengen!

En hebt ge u thans op nieuw aan Aardenburg gehegt,
Hij, die zijn kerkbruid mint, hij wil uw' dienst beloonen!

Smaak al de zaligheên, zijn' Priest'ren toegezegd.

God doe u lang bij ons, en eeuwig bij Hem wonen!

OP DEN DOOD VAN DEN HEERE

B E L L A M Y.

Mijn Vaderland! 'k betreur den dood
van uwen jongen vriend;
Hij had in 't sterflijk oog op aard
't bekoorlijkst lot verdiend.
Hij was in 's leevens lentebloei
aan deugd en kunst verpand,
Ja stervend floeg zijn jeugdig hart
nog voor zijn Vaderland.
Nu heeft de dood zijn' vrije ziel
haar woonplaats hier ontzeid.
Voor 't sluim'rend lijk is 't vreedzaam bed
in donzig stof gespreid.

Gij

Gij floot, o edel jongeling!
 voor eeuwig 't slonk'rend oog,
 En vloodt uit vriendschaps knellend' arm
 met de Eng'len naar omhoog.
 Gij ademde den jongsten snik;
 hoe wordt die snik beschreid!
 De Godsdienst zag u aan haar hand
 naar 't heilig koor geleid.
 Zij meende in u eerlang haar' vriend,
 haar vreugd, haar' tolk te zien,
 Die de offers op het zoenaltaar
 den heilborg aan zou biên.
 De Vrijheid luisterde verrukt
 naar uwen fieren zang;
 Zij volgde uwe toonen na, en brak
 voor eeuwig slaaffchen dwang.
 De waare Vriendschap vondt in u
 haar' toevlucht heul en troost!
 En och! gij waart, o Bellamy!
 uw moeders eenig kroost.

Uw Moeder, die haar heil haar vreugd
aan uw belang verbondt,
Die teedre, die haar laatste hoop
in u haar' liev'ling vondt.
Een maagd, door uwe min bekroond,
wijdt u haar lieve jeugd,
Haar hart klopt in heur teedre borst
voor u, o vriend der deugd!
Maar ach! gij sterft. Een treurig floers
werdt voor de vreugd gespreid.
De lieve hoop verliest zich zelf
in zwarte donkerheid.
o God! Gij die het waar geluk
des sterfelings bedoelt,
Ach! wierdt uw wijsheid liefde en zorg
door 't zuchtend hart gevoeld!
Gij ziet een moeder moê getreurd,
gij hoort een' lieve maagd,
Die als een eenzaam duifje thans
om haaren hartsvriend klaagt.

Ja

A A N M E J U F F R O U W

R E B E K K A O R E M A N S ,

E C H T G E N O O T V A N D E N W E L E E R -

W A A R D I G E N H E E R

D. J. D R E S S É L A A R ,

V. D. M. O P D' E D E.

o **N**atuur! al pronkt gij thans niet
in uw luisterrijksten pracht;
'k Smaak een zoet' en stillen wellust,
alles is zoo lief, zoo zagt.
Koele regen daalde dropp'lend
op het hijgend aardrijk neêr;
Nu ontluikt het stervend roosje;
gulle vruchtbaarheid keert weêr.
't Wind-

't Windje voert op koele wickjes

geuren door de wandelpaën ;

't Zangkoor kuischt de natte veertjes

op de schommelende blaën.

In 't gelaat der schoone Zomer

heeft iets sombers zich verspreid ;

Gulle veldvreugd schijnt te sluim'ren ;

maar , bevallige eenzaamheid !

Hier bevrijd van norfche zorgen ,

fmaak ik al 't verrukkend zoet ,

Dat een hart gefchikt voor vriendschap

vrij van nijd en afgunst voedt.

Vriendschap ! ja gij wenkt mijn' zanglust ,

'k grijp vol vreugd mijn' zwakke lier ;

Vriendschap ! liev'ling van mijn leeven ,

geef , ei ! geef mijn' toonen zwier !

d' Ede , die met zilv'ren golfjes

ftil uit Vlaand'rens bosfchen vloeit ,

Daar 't muziek der zweevende orglen ,

luist'rende aandacht vrolijk boeit.

K

Mijn'

Mijn vriendin, die aan uw boorden
 leeft, van 't stads gewoel bevrijd,
 Staëg verzeld door 't lief genoeg,
 is mijn kunstloos lied gewijd.
 Ja vriendin! freelde u mijn zangnymph,
 toen zij, vrij van zelfbelang,
 Durfde naar den eerprijs dingen,
 nogmaals offert ze u haar' zang.
 Gij gewoon aan zagten wellust,
 mint ook teedre poëzij.
 Schenk, ten blijk van zuiv're vriendschap,
 dan die vruchten ook aan mij.
 Uw bevallig buitenleven
 heeft voorlang mijn geest bekoord
 o! Hoe rolt uw blijden leeftijd
 in vermaak en onschuld voort!
 In uw vrije, uw stille woning
 leeft de lieve vrede en rust;
 Welvaard word door zuiv're blijfchap,
 deugd en eendragt steeds gekuscht.

Vreugd

Vreugd vlegt lieve lustpriëeltjes ,

daar gij, vrij van knaagend leed ,

Uw bekoorlijke oogenblikken

aan 't verhevenst nut besteedt.

Vrolijk zet ge u denkend neder ;

dankbaarheid blinkt in uw oog.

't Bloempje heft 't ontluikend knopje

voor zijn kweekster blij omhoog.

't Lieve vogeltje vliegt zingend

onbekommerd om u heên ;

't Hoeft van u geen kwaad te vreezen ,

't kweekt zijn jongen wel te vreeën.

Ja zelfs 't olijk kerfediefje

leeft in uw bescherming vrij.

Vreugde en ongestoorde wellust

zweeven juichend aan uw zij.

o Vriendin ! wat zaligheden

maakt gij op 't eenvoudig land ?

Daar geen nijd , geen vuige trotsheid

ooit het waar genoegens bant.

Dominé, volmaakt te vreden
 in 't gezelschap van zijn' schat,
 Tart met u den pragt en weelde
 eener digt bemaarde stad,
 Ja, wen hij, vermoed van 't zwoegen,
 't stille boekvertrek verlaat,
 Luistert naar den blijden Leeuwk,
 of met zijne weêrhelft praat,
 Met u wandelt door de tuinen,
 zich vergast op 't bloozend ooft,
 Purp'ren kers of malsche pruimen
 door het zonnevuur gestoofd:
 o Dan ruilde hij zijn Ede
 voor geen oord, hoe rijk hoe schoon.
 d' Ede! ja gij spreidt de zoetheid
 der natuur volmaakt ten toon.
 In uw naast gelegen bosfchen
 heeft zich de aardfche zaligheid,
 Door geen zwakke kunst gedwongen,
 lang een vrij verblijf bereid.

Vrolijk d' Ede; 'k zing uw schoonheên,
zoo lang uw krijstallen stroom
Teedre vriendschap zal zien bloeijen
aan haar rijkbebloemden zoom.

A A N M I J N

aan mijn vriendin

L I E V E V R I E N D I N ,

NA HET ONTVANGEN VAN EEN' HERFSTZANG.

Fillis! 't lief, 't bevallig wichtje,

dat uw vriendelijk hart zoo vrij,

Bij 't geruisch van wind en regen,

vrolijk kweekte, streefde mij.

Ik ontving het! 'k riep vol blijfchap,

Fillis is toch mijn vriendin.

'k Voel bij 't hooren uwer vaerzen,

dat ik u, belangloos min,

IJder

IJder blijke van uw' achting,

waardste, doet mijn teder hart

Van gevoel en vriendschap kloppen.

Vriendschap, die den laster tart.

Zou uw Dichtstuk mij mishaagen,

daar 't den zagstfen wellust spreidt.

Elke regel ademt Godvrucht,

en vernoegde dankbaarheid,

'k Zal, wen alle glans van blijfchap,

agter zwarte wolken duikt.

Wen geen roosje van genoeg

voor mijn treurig hart ontluikt,

Aan uw' blijden Herfstzang denken,

die mij troost vermaakt en flicht.

Somb're herfst, 'k ben aan uw buijen,

dit geliefd gefchenk verplicht.

Herfst, gij schonkt mijn Fillis dichtlust,

gaf de veder in haar hand.

Kom gelei natuur, reeds kwijnend,

vrij na 't vaale ledikant;

Mijn vriendin trotfeert uw woeden.

Rust, de lente voor 't gemoed,

Bloei staag in haar stillen boezem,

daar Gods gunst haar trouw behoed.

'k Zal mijn Fillis denkwijls volgen,

o dat haar vernoegde ziel,

Nooit een smartlijk ogenblikje,

nooit een ramp te beurte viel.

A A N F I L L I S,

NA 'T ONTVANGEN VAN EEN TRIPPELVAERS.

Ja 't bevallig Trippelvaersje,
dat mijn luistrende aandacht boeit,
Is uit 't edeldenkend hartje,
van mijn Fillis voordgevloeid;
Koude zielen, bindt uw' zangen
flechts aan kunst, zoo stijf als koel,
't Vaersje van mijn lieve Fillis,
gloeit door 't schoonst, het fijnst gevoel.

Beste schat! de waare vriendschap,
in 't gevoelig hart gevest,
Doe me u eens volmaakt omhelzen,
in het glansrijk heilgewest.
o, 'k Ben grootsch op uwe vriendschap,
'k tart het knaagend zielsverdriet.
Grimmende afgunst, helfche laster,
schendt die zaalge kluisters niet.
Laage zielen! u beklaag ik,
die, vervoerd door menschenhaat,
Spot met ongeveinsde vriendschap,
niets dan haatlijke eigenbaat.
Veinzerij! en laage trotsheid
koestert ge in uw' ijskoud hart:
Schept vermaak in mij te kwellen,
komt, vermeedert mij mijn smart.
Lacht vrij, schimpend om mijn traanen,
wen ik teed're vriendschap roem.
Ja veracht mij, wen ik Fillis,
vrolijk, vol verrukking noem.

Niets

Daar bewolkt niets meêr 't genoegén,

'k zie mijn lieve hartvriendin,

'k Zing met haar op Eng'lenwijzen

Goëls zaalge menschenmin.

Zagt! waar zweeven mijn' gedachten,

'k ben nog sterflijk; goede God,

Wijze liefd'rijke Albestuurder,

schenk geduld in 't mocilijkst lot,

* * *
* *
*

N I E U W J A A R S Z A N G

A A N M I J N

L I E F S T E V R I E N D I N .

Hoe golft de lucht door blijde klanken,

Europa juicht met stem en snaar

't Geboortè lied van 't nieuwe jaar.

Bekoord door 't zingen, 't zeeunen, 't danken,

Roer ik het speeltuig weér met ongedwongen hand,

Daar teed're vriendschap wenkt en zagte snaaren spant.

Al sluimert hier mijn blij genoegen,
Verdoofd door weerfpoed rouw en smart.
'k Smaak stillen troost, mijn lijdend hart
Wordt niet gegriefd door knaagend wroegen;
Schoon ik in 's leevens bloei Gods liefde om uitkomst schrei!
Vriendin! uw deugd gewent me aan 't zoet der hemelrei.

Gij zult in mijn' gezangen leven,
Tot ik den jongsten toon zal slaan,
En hef ik 't lied der vriendschap aan,
In d' eeuwige granaaten dreeyen
Van 't schuldloos Eden, daar geen lenteroosje kwijnt,
Dan klinkt uw lieve naam, daar 't licht der Godheid schijnt.

Geen angst moet ooit uw boezem knellen,
Neen dierb're! de Almagt hoort mijn beê,
Hij doet geluk met stille vred
Als Hemelwichtjes u verzellen,
Daar blijde voorfpoed uw vernoeigde dagen kuscht,
En ge in den teed'ren arm der reinste liefde rust.

Geen

Geen wreed verdriet vergt bange klagten,
Geen tegenspoed of bitt're smart
Knelle ooit uw edeldenkend hart.
Uw heil zal al mijn leed verzagten.

Mijn schat! De blijdschaps snaar verrukt uw teedre lier.
Ach dat gezondheid u met frische rozen sier'.

Ja, 'k zie, terwijl mijn jeugdig leven,
Beneveld door den zwartsten nacht,
Wegkwijnt, uw' vreugd weêr blij en zagt
Op zilv'ren morgenwolkjes zweeven,
Daar uw genoegens mij met gulle lachjes vleit,
Blinkt blijdschap door het sloers der somb're treurigheid.

o God! Laat haar uw gunst geleiden,
Dat Seraphs op haar levenspaên
Door 't jammerdal de myrteblaên
Van Goëls eeuw'ge liefde spreiden.
Verdrijf de duisternis, toon haar in 't blij verschiet
De lustpriëlen in het eeuwig Godsgebied.

Ja elk der golvende oogenblikken

Zie hier beneên haar heil vergroot.

Ze omhelst in haaren Echtgenoot,

Zoo lang 't gevoelig hart blijft tikken,

Haar' vriend, haar' wellust, die, terwijl zijn welvaart bloeit,

Ziet hoe met haar geluk zijn huwlijks heilzon gloeit.

De God der liefde, die de zuchten

Der reinste vriendschap nooit veracht,

Verhoor mij, ja zijn' liefdemagt

Ziet mij tot hem om bijstand vluchten.

Hijfchenk' mijn' zielvriendin 't volmaaktst, het hoogst geluk,

Haar liefde blijft mijn troost, mijn' vreugde in leed en druk.

Nooit zal haar zuiv're vriendschap wijken,

Die vrees beledigde haar hart,

Dat moedig al de wisling tart.

'k Zag vaak haar zorg haar liefde blijken;

Nee, nooit wordt meêr mijn ziel door schroevend' angst bekneeld.

Der Englen vriendschap spot met afgunst en geweld.

Zij, die de reine hemellingen
Veréént voor 't gouden dankaltaar,
Bij 't klinken van de cytersnaar.

Zij blijft nog 's aardlings leed bedwingen,
Zij droogt de traanen af, en toont aan 't kwijnend oog
Gods liefde in schaduw van den zagten regenboog.

Ja, toen uit Edens vreedzaam lommer
De jeugdige onschuld was gevlucht,
(Natuur! gij slaakt een bangen zucht:
't Geboorteur van verdriet en kommer,)
Dekte als een zwarte wolk de wieg der sterfelijkheid:
Dan toen heeft vriendschap eerst een morgenstraal gespreid.

Zij strooit nog onverwelkte roozen
Bij d' eeuw'gen levensboom gegroeid,
Met Goëls liefdebloed besproeid.
Zij doet ons van genoegten bloezen,
Wen ons haar lieve hand langs barre rotzen leidt,
Dan wijst ze ons minzaam op de blijde onsterfelijkheid.

Die vriendschap doet mijn' jonge boezem

Staeg hijgen naar volmaakte vreugd.

Vriendin, wen mijn verwelkte jeugd

Al sluimerend het lentebloefem

Der eeuwigheid verwacht, dan blaakt mijn vrije geest

Voor u, tot gij me omhelst op 't daagend morgenfeest.

OPWEKKING TOT ZANGLUST

AAN MIJNE LIEFSTE VRIENDIN.

Zagtaarte Dichtkunst, die mijn pas ontloken jeugd
De lier reeds tokk'len deedt, met zwakke en teedre vingren,
Gij wenkt me, en op uw' schoot lacht schuldellooze vreugd.
'k Zie Vriendfchap Ielies door uw groene lauwren slingren.
Ze omkranst mijn speeltuig zagt met palm- en mirteblaën.
'k Hef voor mijn hartsvriendin dees teedren maatzang aan.

Mijn dierbre! Zou de nijd, in d' afgrond opgevoed,
De vrije galmen der blijmoedige onschuld dwingen?
Kom, dat wij, in den nacht van donkren tegenspoed,
Bij 't scheemrig licht der hoop, als staamlende Englen, zingen.
Hoor, in dees woestenij, hoe de echo staag de wijs
Der zangers nabauwt van het bloeiend Paradijs.

De Seraphs leeren zelfs den teedren sterveling,
Door Hemelmin ontvonkt, de zwakke snaaren roeren,
Vaak voelen we onzen geest uit zijn beperkten kring,
Naar 't oord der eeuwigheid op reine klanken voeren.
De zwarte damp klaart op, verdriet en rampspoed zwicht,
Wij speelen juichend in den glans van 't Godlijk licht.

De Hemelburger hoort vol vreugd den doffen toon
Des aardlings door de sphaeuw van Edens beemden galmen,
Hij snaart den cijter reeds voor Goëls liefdetoon,
En vlecht een vredekrone van eeuwig groene palmen,
Die hij, zoo ras de dood de vrije ziel ontboeit,
Biedt met den morgendaauw der eeuwigheid besproeid.

Vriendin! die ik mijn liefde in spijt der afgunst wij,
Geen kwelling, geen verdriet kan stille klanken smooren.
Neen Jesfes fiere telg, door Hemelpoëzij
Verrukt, deedt, overstelpt van rouw, zijn' galmen hooren.
Hij zong, door hijgend' angst, en grievend leed benard,
Tot eer zijns Gods en troost voor 't moëgefolterd hart.

Ja zaalge Dichtkunst is de reine lieveling

Der eeuwge Godheid, zij deedt bij de zoenaltaaren

Haar glorie schitteren, door d' ondermaanschen kring.

Zy zong den wiegzang, toen de vorst der Hemelfchaaren

Eerst schreide om bijstand op den maagdelijken schoot,

Toen hij den eersten straal van 't stoflijk licht genoot.

Getrouwe Heilborg! gij, bekneld door angst en smart,
Toen 't laatste feestlied van uw veege lippen rolde,

Toen gloeide 't reinst gevoel in 't hevig kloppend hart,

Daar reeds op 't zagt gelaat het angstig doodzweet stolde.

Gij hebt de zangkunst voor het deugdbeminnend kroost

Geheiligd, in 't verdriet, tot hun verheven troost.

Kom, lieve Dichtkunst! die de sombre treurigheid

Met reinen wellust streelt, door tedere gezangen:

Kom, wen mijn hartsvriendin door bange zorgen schreit,

Kom, kusch de traantjes van haar' zachte roozenwangen.

Haar teedre boezem, door het grievendst leed beklemd,

Haal vrolijk adem, wen uw hand haar toonen stemt.

Ja eeuwge Menschenvriend! uw gunst verzagt' haar lot:

Dan hef ik 't danklied aan, verknogt aan haar belangen.

Gevloekte laster, die met liefde en vriendschap spot,

Verniel' mijn heil vrij, door 't venijn der wreedsté slangen,

'k Veracht uw' woede, 'k word door zagte vreugd gcfreeld,

Wanneer mijn zielsvriendin in stil genoegen deelt.

* * *

* *

*

A A N M I J N E

DIERBAARSTE VRIENDIN.

o! **H**oog geduchte Majesteit!
Gij ziet de blijde dankbaarheid

Met heilgen wellust in des sterffings boezem gloeijen.

Onze aardbol heeft haar' kring voltooid,

Gij hebt ons levens pad bebrooid,

Met bloempjes, die in schaêuw van uwe liefde bloeijen.

Dit jaar hoorde, in zijn vroegste jeugd,

De welkomst-groet der gulle vreugd,

Daar 't dankend menschmod God om gunst en heil blijft vleijen.

o Seraphijnen! die op aard'

Voor teedre vriendschap 't speeltuig snaart,

Ik stamel bij 't gejuich van uw verheven reijen.

Be.

Befcherm, o! eeuw'ge menfchen-min,
Befcherm mijn dierb're hartvriendin.

Haar heil is mijn geluk, haar fmart mijn grievendst lijden.

Zij leef, door lieve vree gekuscht.

Geen leed bewolk' haar' vreugde en rust,

Zoo zal mijn dankbaar hart u 't juichend offer wijden.

Uw' liefde, uw' trouw, uw' teedre zorg,

o Heilvorst, o gekruiste Borg,

Doe haar' vernoegde ziel door blijde erkentnis gloeijen.

De Hemelwellust lach haar aan,

Hier moog zy blij de fnaaren flaan,

Daar Englen klanken van haar' lieve lipjes vloeijen.

Haar vriendschap, al mijne aardfche vreugd,

Die me op het fpoor der zuivre deugd,

Zoo zegt, zoo vriendlijk leidt, zij de eenwigheid geheiligd.

Ja eer die vriendschap ooit verkoel',

Verlies dit kloppend hart 't gevoel.

Dan waare vriendschap blijft voor 't wif'lend lot bevciligd.

Ik zal in 't sterfuur van den tijd,
 Van zorg en knellend leed bevrijd,
 o God! hoe gloeit mijn' ziel door 't hijgende verlangen;
 Ik zal in 't eeuwig juichend feest,
 Nooit meer voor 't scheidensuur bevreesd,
 Mijn dierb're hartsvriendin onsterflijk weêr ontvangen.

Verrukkend denkbeeld, dat mijn hart
 Zoo vleijend streelt in zorg en smart,
 Mijn dierb're, 'k zal getroost eens stervend van u scheiden,
 Uw' vreugd vergroot mijn heilrijkst lot,
 Gij leeft bewaakt door d' eeuw'gen God,
 Daar vriendlijke Eng'len u door 't laag gewest geleiden.

A A N M I J N'

L I E F S T E V R I E N D I N .

Mijn Fillis! ik weet, dat de grootſche tooneelen
Des ſtaatigen winters uw' geest kunnen ſtreelen,
Ik Verbeeld mij, vriendin! hoe ge uw aandacht voelt wekken,
Daar weemlende vlokjes de velden bedekken.
Uw oog ziet zich moê, op het ſchitt'rende wit,
Terwijl gij de grootheid uws Scheppers aanbidt.
De winter ſcheen reeds uit ons oord te verdwijnen,
De zon deedt haar koest'rende ſtraalen weêr ſchijnen;
De vruchtbaarheid zweefde door kronk'lende paadjes,
De boden van 't voorjaar ontvouwden hunn' blaadjes.
De ontwaakte natuur wierdt met bloempjes getooid
Nu word zij met 't donzige zilver beſtrooid.

N^o.

Nu fluiten de beevende bloempjes hunn' knopjes,
Nu buigen de boomen d' uitbottende topjes,
Belaaden met sneeuw, voor de woedende winden,
Geen schuilplaats kan 't angstige vogeltje vinden.

Die liefing der wouden zit treurig en stom,

Of zwerft bij mijn' waoning om kruimeltjes om.

In het stulpje der armoê, daar treurige zuchten

Den hijgenden boezem bekommerd ontvluchten,

Natuurgenoot 'k voel, ja 'k voel daar uw' lijden.

Vergeefs wil de Moeder haar zuigeling bevrijden

Voor 't nijpen der kou in haar' beevenden schoot.

Wijl 't schaamele wiegje geen koestring meer bood;

Vergeefs, wil ze 't wichtje aan haar boezem verwarmen,

Daar mollige handjes haar vleijende omarmen.

Hier hoord mijn' verbeelding de grievendste klagten.

Vergeefs! wil de Vader het onheil verzagten,

Daar honger en kou hun van smart doen vergaan.

Welk denkbeeld! ik stort een' gevoeligen traan,

Dan 'k zie ook de boezem des menschenvriands gloeijen,

Daar traanen van wellust en dankbaarheid vloeijen.

Hij tradt in het ftulpje, en verzagtte de nooden,
't Gebrek is met klagten en traanen gevlooden.
o Lievling der Godheid! gij deelde in een' vreugd,
Alleen maar bekend aan menslievende deugd.
'k Zie dankbaare vreugd in de wooning herleeven,
De lachjes op ftzaam'lende lipjes weêr zweeven.
Ja! dierbaare Fillis! ik voel die vermaaken,
Die ons hier reeds Godlijken wellust doen fmaaken,
o Winter! gij werpt onze blijdfchap niet neêr,
Neen, eerlang verdwijnt ge, en de Lente keert weêr.

F I L E N E

BIJ 'T GRAF VAN HAARE VRIENDIN.

o **S**ombere plaats! Wel ver van u te schuven, zijt gij mij beminlijk. — Eerbiedige stilte! Gij verwekt mij geen angst — neen; de vreesachtigheid, mijn geslacht zoo eigen, zal mij nooit bij het graf van mijne dierbare Temire doen beeven. Temire! mijne opregte, mijn tedere vriendin! die, die ik de zuiverste, de belanglooste vriendschap had toegewijd. Aan u vertrouwde ik de diepste geheimen van mijn hart: — gij, o! gij beminde, uwe Filene meer dan u zelf, mijn genoeg was het uwe, en uwe smart deed mij traanen storten. Bekoorlijke oogenblikken, die ik in 't gezelschap

VAN

van mijn waarde, mijn deugdzaame Temire doorbragt! Geen vuige lasterzucht, geen verwilderende dartelheid ontroofden ons de vluchtige uren; neen — mijne zagtaartige vriendin kweekte geen nijd noch grimmende afgunst in haaren tederen boezem: de beminlijke opregtheid blonk in haar' spreekende oogen — de onschuldige vreugd lachte op haar' bloozende wangen — eerbied voor 't Opperwezent bezielde haar; tedere menschlievenheid deed haar aandoenlijk hart kloppen. Ach, mijn Temire! waarom moest de dood u wegrukken in den bloei uwer bevallige jeugd? Gezondheid schein u toe te lachen — 't geluk vergezelde u. — Temire was de troost, het eenig genoegen eener tedere, eener afgeleefde moeder. — Temire was de wellust, de beloofde bruid van een der deugdzaamste jongelingen. — Temire was de lieveling van alle die met haar omgingen. Wonderbaare schikking der Godheid in 't midden der genoegens, overvalt ons het grievendst verdriet; geveleid door de bekoorlijkste vooruitzigten, schuift de dood een zwart gordijn voor onze toelachende hoop. Een wreede kwaal wierp mijn beminlijke, mijn jonge vriendin op het sterfbed. Te vergeefsch

kniel-

knielde haar dierbare moeder schreiend neder voor den Vorst des levens, — te vergeefsch smeekte de braave Filintas om het behoud zijner stervende Temire — te vergeefsch zond ik, de tederste zuchten der oprechtste vriendschap ten hemel: de dood van mijn Temire was beslooten! beslooten door de oneindige wijsheid en perkellooze goedheid. De treffendste rouw omringde het veegerustbed, waar op mijn' hemelsgezinde vriendin den dood aljuichende verwachtte! Haar stervend oog zag onze traanen — haar verbleekte lippen poogden onzen rouw te verzagten. Mij dunkt, ik hoor nog haar afgebrooke woorden: „Zoudt gij mijn geluk betreuren? 't Geloof in „mijnen gekruisten Goël doet mij zegepraalen — de aar„de ontzinkt mijn oog reeds — de eeuwige vreugde „weukt mij — 't gejuich der Seraphijnen streelt mijne „ontboelde ziel. Vaartwel! dierbaare natuurgenooten! „Vaartwel! tedere vrienden! eens hoop ik u weêr te „zien in 't gewest des heils.” Hier bezweek haar kracht, haar brekend oog zag ons nog op de tederste wijze aan, en sloot zich — op mijn boezem blies zij den laatsten ademtogt! Overstelp't van rouw, viel de

teer-

teerhartige moeder op het ontzielde Lijk haarer bekoorlijke Temire — raadeloos wrong Filintas de handen — zijn ontroerde ziel scheen die zijner zalige beminde te volgen. En ik! ach Temire! uw Filene voelde al de banden der tedere, der op deugd gevestigde vriendschap — mijn rede bezweek. — mijn geest zocht de altoos wijze Voorzienigheid stout te bedillen. Waarom, dagt ik, wordt een jonge, deugdzaame Temire, de vreugd eener kwijnende moeder, de lieveling van 't menschedom weggerukt, terwijl een aantal nooden, die in ons oog de maatschappij tot last zijn, de rust verstooren, en de deugd beledigen, tot hoogen ouderdom opklimmen! maar gij, o beminnelijke Godsdienst! gij beteugelde deze woeste driften; mijn vriendin heeft aan haare bestemming voldaan; dit leeven, dat de eerste schakel is, van ons eeuwig bestaan, was voltooid, — was bereid voor de eeuwigheid. Ik verlaat dus uw graf; sluimer zagt beminlijke vriendin! nog eenige oogenblikken — en mijn vrije ziel zal u weêr ontmoeten, juichend verwacht gij uw deugdzaame vrienden — hun aankomst zal uw zaligheid doen rijzen — uw sterfelijkheid nam een einde, maar niet onze

B R I E F

V A N L A U R A A A N A L F O N S U S .

Mijn vriend! met een hart, dat al het leed van mijn lijden op het duidelijkst voelt, neem ik de pen op. Alfonsus! Hoe onderscheiden is thans ons lot! gij deelt in al de bekoorlijkheden, die het leeven eener waereld kunnen aanbieden; de lachgende vreugd verzelt u bij elken voetstap — de hoop ontsluit voor uw oog priëlen, vol wellust en genoegen: Nog weinige dagen! en de tedere, de dierbare Emilia wordt uw echtgenoot! Ja mijn vriend! Uw hart heeft reeds lang voor haar geklopt, maar haast zal zij u als haar eigen, haar besten vriend, haar eenigen beschermmer op 't plegtigst omhelzen! haast zult ge uw driftige wenschen voldaan zien, en in 't midden van al die ge-

noegens zijt gij niet bestendig gelukkig; neen Alfonso! ik weet het, een kille huivering bevangt u, op het denkbeeld, dat uw Emilia, de wellust van uw bestaan, eens voor eeuwig, van u zal gescheiden worden. De gedagten, dat gij beiden sterfelijk zijt, doet uw groeiende blijdschap verwelken. De dood waart als een ijslijk schrikbeeld, in uwe vrolijkste tijdstippen, gestadig voor u; — de vreugd doet uw hijgende boezem zwellen en uw drijvend oog stuit in een zwart verschiet, op de akeligste grafombe. En van waar, mijn vriend, van waar dees afgebroke genoegens? Die knagende onrust, die uw geluk verduisterd?

Zij vloeijen voort uit uw verzwakte, uw dwaalende rede, die haar oog rampzalig fluit voor den zagten glans der zalige onsterfelijkheid. Neen, mijn Alfonso! nooit zult gij waare vergenoeging smaaken, te vergeefs zal uw angstig hart in de betrachtting eeniger deugden (waar toe het geschikt is) rust zoeken. Ik, die met u opgevoed werd, die u altoos met zusterlijke tederheid beminde; ik ken u! waarlijk gij ontvingt uit de handen der natuur de beste, de gelukkigste gesteldheid, uw inborst is edelmoedig, — minzaam, — en vrolijk;

lijk; uw geest is vlug; bezit een edel vernuft; — een helder verstand, en een fijn oordeel; maar waar toe dienen mijn vriend! al die begaafdheden? Om hier eenige oogenblikken slechts te schitteren? En dan, voor eeuwig! in het donkere graf te verfmoooren? Kent gij rampzaliger schepzel, dan u zelf? Gij moest uw waarde leeren kennen, om voor uw naderende vernietiging te sidderen? Gij moest lachgende vergenoegingen smaaken, om door de vrees van haar verlies gefolterd te worden. Doet dit denkbeeld u niet beeven? Gij zijt dan gebooren om in vol genot, van aardfche wellusten, door geduurig hooger stijgende begeertens [die gij nooit vervuld zult zien,] te kwijnen, — om door onrust gefolterd, — om troosteloos door onzekerheid geknaagd te worden, ja! gij zult eens een beminlijke, — een vriendelijke Echtgenoot welligt een teerhartig vader, en mischien zelfs een nuttig lid der maatschappij worden; 't leed van uw natuurgenoot zal uw gevoelig hart treffen, — gij zult zijn onheil verzagten en zijn geluk bevorderen, de zelfsvoldoening zal u voor een oogenblik zuivere genoegens doen smaaken, de stille traanen der dankbaarheid zullen uwen afzwervenden geest te rug roepen; —

Gij zult uw waarde gevoelen, — u tot den rang der Engelen verheffen, — maar 't denkbeeld des doods, der aanstaande vernietiging, dooft eenslags uw wellust en stort u wanhoopend, met het redenloos vee, — neen! ver beneden het redenloos vee, in eene eeuwige vergetenheid.

De vriendschap, Alfonsus! doet mijn teder hart kloppen, wen ik mij uw aklig lot verbeeld. Nooit waar vergenoegd, nooit blijmoedig, nooit recht getroost, zult ge uw wislend leeven afkwijnen, -- nimmer zult gij de friske rooßen op het gelaat uwer Emilia door de minste ongesteldheid zien verflaauwen, of het oogenblik der scheiding, der eeuwige scheiding zal met al zijn akligheid reeds voor uw ontroerde verbeelding zweeyen. En ach! uw Emilia is sterflijk! Wordt ze u ontrukkt, wat zal uw gefolterd hart dan troosten? Wanhoop, ijslijke wanhoop zal uwe slepende uren verpesten, — geen zagte, geen verliggende traanen zullen immer in uwe gloeiende oogen zwellen; hijgende naar den dood zal zijn nadering u doen sidderen; uw laatste oogenblik zal rampzalig zijn, uw jongste ademtogt zal uw wanhopende ziel haar verbrijzeld wooning ontzeggen; maar mijn hart bezwijkt — medelijden met mijn misleiden vriend doet mij traanen storten!

Ach!

Ach! mijn Alfonso! de Godsdienst, waar ge u boven verheven waant, de zuivere, de redelijke Godsdienst biedt ons alleen den waaren troost en bestendige vergenoëging, de Godsdienst vorant deeze aarde tot een Paradijs, dit leeven, schoon met afwifelingen aaucegeschakeld, maakt ze beminlijk — in 't grievend lijden verheft ze onze ziel boven 't stoffelijke, en doet haar uit de fonteynen der godlijke liefde, de zaligste vertroostingen met volle teugen drinken. De viciende, de onwankelbare hoop doet ons bij 't veege sterfbed onzer dierbaarste vrienden, den dood trotseeren — de glans der blijde, der zalige onsterfelijkheid straalt bekoorlijk in onze schreijende oogen; de traanen, die de natuur, die de liefde ons afdwingen, vloeijen met een aandoenlijken wellust. — De Godheid bemint zelfs die blijken van gevoelige harten: de blijde verwagting, om onze scheidende lievelingen eens eeuwig weêr te vinden, doet onze traanen schitteren, even als de regendroppen aan de vochtige wolken, wanneer hun de speelende stralen der zon beschilderen, en twijfelt, gij Alfonso? Kom verlaat voor een oogenblik de tooneelen der vrolijkheid, zie hier de zuivere Godsdienst haar einde-

looze schatten , aan haar gefolterde beminnaars uitdeelen.

Deeze woning , mijn vriend ! was nog onlangs het verblijf der onschuldige blijdschap , der zoetste vergenoeging ; nu heerscht 'er een droevige stilte . Nu heeft de dood alles in diepen rouw gedompeld . Gun mij de ijselijkste veranderingen in weinige uren voorgevallen u te verhalen . Gij weet het ; voor eenigen tijd noodigde mij de stem der tedere vriendschap naar dit beminlijk oord ; ik scheidde van uw gevoelige Emilia , om mijn dierbare Julia , door de zuiverste , de belanglooste vriendschap aan mij gehegt , na een lang afzijn eens weêr te omhelzen . Ach Alfonsus ! onze eerste ontmoeting zweemde naar dien wel lust , dien ik nog eens zal genieten , wen ik haar aan de andere zijde der doodschaduw en weêr zal omhelzen , om nooit te scheiden . De beminlijke Julia was gehuwd aan den besten , den liefderijksten echtgenoot ; zij was moeder van twee jonge bevallige kindertjes ; hun leven vloeide met de golvende oogenblikken in ongestoorde vergenoeging en vreedzaame rust staatic voort , — haatelijke goudzucht had mijn dierbaare vriendin , al vroeg ouderloos , door een laaghartigen voogd opgevoed , van haar overvloedige goe-

deren beroofd. Haar getrouwe Amintas, nooit met rijkdom gezegend, toonde, dat zijn zuivere liefde op veel edeler, veel duurzamer gronden, dan op schitterend stof gevestigd was — hij had zijn Julia bemind; toen zij als een rijke schoone door kruipende vleijers omringd werd. Dan, toen hij ze door trotschheid veragt, door ontrouwe vrienden verlaten zag, toen was de verdrukke, maar altijd edeldenkende, Julia hem nog oneindig dierbaarer, — het onderscheid van goederen, dat de hoop der jonge gelieven altijd bewolkt had, was nu weggenomen. Julia zuchtte om het verlies harer bezittinge, alleen om dat ze haar eenigen, haar tedergeliefden vriend meer tijdelijk geluk wilde bezorgen; terwijl Amintas verrukt wierd door het streelend denkbeeld, dat hij zijn Julia zonder eenigen schijn van zelfsbeleg, nu kon beminnen en haar tegen armoe en vernedering beschermen. 't Huwelijk bekroonde eerlang hun standvastige liefde; — Spaarzaamheid en vlijt bezorgden hun een sober bestaan; doch genoeg, om den braaven afgeleefden vader van Amintas te onderhouden. Deze deugdzame grijsaart sleet zijn zagt ten grave hellend leven bij zijn vergenoegde kinderen; hij zag zijn zoon ge-

lukkig — de zagtaartige, de vriendlijke Julia was hem een tederminnende dochter. Door hunne kinderliefde gestreeld, spreidde zelfs de beevende ouderdom nog de bekoorelijke lachjes der jeugdige vrolijkheid. In 't eind, werd Julia moeder van een schoon, een bevallig wigkje. Nuken- de hun genoeg en geen perk, — de dankbre blijdschap deed de eenvoudige wooning weërgalmen, — hunne gevoelige harten klopten — de oude Filas stortte traanen van zuiveren wellust. Mijn vriendin was het beeld der juichende God- vrugt; de vrolijke Amintas zag zijn lachgenden zoon aan den boezem zijner Julia welig opgroeijen. Doch de wis- lende fortuin bleef ongunstig; alle beproefde middelen mislukten, — alles liep den ijverigen Amintas tegen. Doch nimmer ongeduldig, leerde hem de Godsdienst met wei- nig te vreden zijn, terwijl zijn huislijk geluk de zorgen deed vluchten. De jonge veelbeloovende Dorant bleef niet lang het eenig kroost. Neen, de kleine lieve Con- stantia vergt wel haast op nieuw den bijstand haarer te- derminnende ouderen; maar nu — nu — scheen de blijdschap voor altijd deeze wooning te ontwijken. Julia stortte in een langduurige en gevaarlijke ziekte; hoop en vrees,

pij-

pijnigden eenige fleepende maanden het hart van haaren dierbaaren Echtgenoot, en door droefheid wegwijnenden Vader. De Godheid zag met heilige menfchenliefde hun tedere traanen. Vriendelijk bereide hij de natuur tot nog fterker fchokken, -- Julia fcheen te herftellen. -- De dood, als bewogen door de traanen der liefde en lachjes der hulpelooze onnoozelheid, deinsde eenige treden te rug. -- In dien ftaat vond ik dit dierbaar, dit weêr door hoop herleevend huisgezin. De ftille welhust begon zich weêr te verspreiden; toen de rampen in eens al de flikkeringen der vreugd verdoofden.

Op een bekoorelijken zomerfchen avond, geleidde ik mijn lieve, mijn verzwakte vriendin, die een verkoelenden adem wilde fcheppen, naar een bevallig digt aan het huis liggend lindenpriëltje; door deeze zagte beweging vermoeid, zette zy zich hijgend neder en rustte tegen mijne door vriendschap gloeiende boezem. De verfrifsende koeltjes ruiſchten door de in een geflingerde takjes en voerden ons de geuren der waazemende bloempjes vrolijk te gemoet. -- De bekoorelijke nagtegaal, de lieveling der ftille wouden, hief zijne nu klimmende dan weêr zagt afwijkende teder wegfsmeltendfte liefdezingen aan. Wij luister-

den

den met verrukking — de kwijnende glans der maan verlichtte de trillende voorwerpen; bekoord door de aandoenlijke schoonheid des avonds roemden wij de liefde des eeuwigen Scheppers. „ Laura, dus sprak mijn opgetoogen vriendin: „ Kunnen wij ons immer beklagen over de daaden des Almagtigen? Zoude hij ons iets doen overkomen, zonder wijze, zonder liefderijke redenen? hoe heerlijk is deeze aarde tot een verblijf voor denkende wezens gevormd. 't Kleinste bloempje, 't onmerkbaarste zandkorreltje heeft zijn nuttigheid! en zouden onze lotgevallen zonder oogmerk zijn? Ja! God is Liefde! Dit troostelijk woord leeze ik in de geheele natuur, — dit woord pronkt met bloedige letters alom in 't rijk der genade; het schittert zelfs op die daaden, waar van mijn beneveld verstand het einde niet bevat. Schoon ik nooit weer herstelde, Laura! schoon de dood mij wegrukte, God is Liefde! Dit zou u, — dit zou mijn Amintas moeten vertroosten, het leeven is mij dierbaar. — Liefde en vriendschap doen mij met weezin aan 't scheiden denken, gaarne zou ik mijn onnozele wigjes opkweeken; maar de wil van den God der liefde

„ wil

„ wil niets dan het geluk zijner fchepzelen.” Hier werden wij geftoord door een bericht van een der huisgenooten, dat de kleine Dorant, dien wij verlaten hadden, toen hij door fchuldetoos fpeelen vermoed, met den blof der gezondheid op zijn zachte wangen, in een gerusten flaap lag; nu door een onverwacht toeval aangetast, onze hulp vereischte. Moederlijke tederheid dreef mijn vriendin fchielijker, dan haar kragten toelieten, t' huiswaards; een kwaadaartige koorts dien zelve nacht nog verzelde door ijslijke fluiptrekkingen, deed ons aan 't jeugdig leeven van dit ontluikend roosje wel haast wanhoopen. Amintas fmeekte met al den ijver der vaderlijke liefde om het behoud van zijn dierbaar kind. — Julia voelde haar tedere ziel door eene stille, maar des te treffender droefheid gefolterd. Slechts twee dagen verliepen, toen de kleene lieveling, in de armen zijner moeder, zijn ziele, door geen verleiding nog bedorven, aan de Godheid te rug gaf. De zachte hand mijner vriendin floot zelfs die bevallige dogjes, die al ftervend nog haar moederlijke zorg affmeekten, en die tederheid zelfs, met vleijende blikjes beloonde; zij kuschte den jongften adem van zijne ftervende lipjes;

terwijl haar heete traanen zich vermengden met het klamme zweet, dat zijn doodsche trekjes bedaauwde. „Haast, „ riep zij al fnikkende, haast jonge hemelling! Zal ik u „ voor eeuwig weêrzien.”

Ach Alfonso! Kon ik u het lijden van den teêrhartigen Amintas beschrijven. o! Dat uw ziel, zoo gij ooit vader zijt, nimmer door deeze smart gefolterd worde! De oude Filas geleidde, **al weenende, den wellust zijns beevenden ouderdoms ten grave.** **De Godheid** (zoo sprak de edele grijzaard) speelt nimmer met het lot zijner schezelen; hij ontnemt ons dit **bloeiend telgje** in zijn veel beloovenden dageraad; **daar ik in den laaten avond** des leevens aan den rand van het **graf wankel; dit alles** heeft wijze heilzaame einden, die ik eerlang zal kennen, en 'er mijn weldoener voor verheerlijken. Daags na de begraafing kreegen wij de tijding, dat een naarwelijks bekend bloedverwant overleeden was, en bij uitersten wil een aanzienlijk deel zijner goederen aan den kleinen Dorant hadt gemaakt; doch dat, bij deszelfs afsterven, tot de overige erfgenaamen moest te rug keeren, deeze tijding was niet in staat de smart der behoefte ouden te doen groeijen.

Eens

Eens had Amintas zijn aardich geluk zien daagen; toen zij Julia van alles beroofd was; nooit hadden zij hun heil aan vergangelijke schatten gehegt, ook nu kon het verlies hen niet schaaden; maar ach! de beminlijke Julia hadt haare nog weinig aangekome kragten alle aan de zorg van haaren stervenden lieveling verspild, — de droefheid had haar teder gestel verwoest! Nu lag ze op 't veege ziekbed en wachtte met de bedaardheid eens Engels haar jongste tijdstip af. Haar Echtgenoot en ik verlieten haar geen oogenblik. Amintas was dikwijls moedeloos, op 't punt om door de grievendste smart te bezwijken; dan de Godsdienst, die zijn Julia in de angsten des doods deed juichen, die Godsdienst alleen schonk hem moed en vertroosting. Den laatsten avond, eer ze van ons scheidde, dankte zij den doodelijk bedroefden Filas voor zijne tedere vaderliefde; — zij kuschte zijn sidderende hand; smeekte hem haaren echtgenoot te troosten; en haar hulpeloos kind nog vuuriger te beminnen. Hij drukte mijn stervende vriendin aan zijne gefolterd hart, en ontvluchtte ons. Zij vraagde mij naar de lieve Conflantia — zij wildeze voor 't laatst haar moederlijke tederheid bewijzen. Ik bragt het onbekommerd

lach-

lachgend wigt — Julia omhelsde het Onschuldig vrolijk kind! zeideze: hoe vroeg zijt gè aan mijne zorg onttrokken! nog geen jaar, en ach! haar stem verloor zich, — zij stortte traanen, doch herstelde zich: God, die de jongen der weereeloze vogeltjes beschermt, zal ook voor dit engeltje waaken! Leef mijn Amintas! Leef voor deeze lieveling! Aan u is ze toevertrouwd! Zij werd slaauw. Ik nam het kind weg. — Julia scheen reeds ten hemel. — Amintas hieldt haar koude hand sprakeloos in de zijne geknecht. Nog eens ontwaakte zij. Zij zag onze droefheid en vertroostte ons minzaam. Gij bemint mij immers vraagde zij, ja! ik weet het! maar misgaur mijn geluk niet, — wij scheiden voor eenige oogenblikken, — ik blijf eeuwig uw Julia! gij zult mij volmaakter weër zien! Mijn God blijft uw vriend, uw beschermmer. — De engelen, die mijn geest reeds aan de aarde ontvoeren, zullen tot uwe veiligheid altijd om u zweeven, zij zullen mij uwe verdelingen op den weg der deugd melden; en dit bericht zal mijn heil vermeerderen. Leef mijn dierbaare Amintas! Leef! voor mijne onnozele Constantia! bemin haar voor ons beiden! Ik voel, mijn kragten bezwijken, — mijn
bloed

bloed bevriest, vaar eeuwig wel! Eens zal ik uw verlostē ziel voor den throon van onzen Goël omhelzen. Zij zweeg, --- zag ons aan met oogen vol liefde en vergenoeging. Zij drukte de hand van haaren Amintas aan haar hijgende boezem; en gaf, na eenige tijdsnippen, den geest! Amintas besproeidde het dierbaar lijk met tedere traanen, -- scheen haar opstijgenden geest te volgen! Wij gevoelen allen op het grievendst het gemis der engelachtige Julia, maar morren niet tegen de Voorzienigheid; neen! Julia is nog ons eigen. Zij leeft boven alle rampen verheven, --- ons stoffelijk oog zal haar voor eenigen tijd niet zien, maar eindeloos zullen wij haar beminlijk gezelschap op de volmaaktste wijze genieten. o Alfonso! zoud gij immer zulk een aaneenschakeling van onheilen kunnen verduuren zonder door wanhoop verslonden te worden? 't Hart van den braaven Amintas bloedt nog om een bevallig kind, een engelachtig echtgenoot. Zijn oog wordt telkens getroffen door zijne moederlooze zuigeling; doch hij billijkt den wil der weldoende Godheid, die ons vaak iets, waar wij ons geluk in stelden, ontnemt: wijl zijn liefderijk oog de schadelijkheid voor ons

'er in beschouwt. Kom mijn Alfonso! Kan de edele Godsdienst u nog niet bekooren. Ei eerbiedig haare en wees gelukkig! Sneek uwen Schepper om vergeeving en zoek bij den menschlievenden Jesus verzoening! Word een waar Christen, en dit leeven zal u beminlijk, de dood u dierbaar, en de eeuwigheid u zalig zijn! Thans schrijf ik in de sterfkamer mijner Julia, haar beminlijk wichtje, dat in 't schommelend wigkje onbekommerd slaapt, dwingt mij medelijdende traanen af, --- een stille treurigheid heerscht rondom mij, --- wij zijn bedroefd, maar niet ongeduldig, --- wij schreijen, maar zijn te vreden: gij Alfonso! ziet niets dan blijdschap, en vreest. Gij baadt u in vreespoed; en zijt nimmer voldaan. Bedenk u mijn vriend! is mijn lot niet verkieslijk boven 't uwe? Laat uw zwakke reden dit zelf beslissen.

* * *
* *
*

D E N A C H T.

Majestueuse stilte! Staatig voortsnellende uren! Godlijke eerbied bezielt mij: mijn geest, door geen zinlijke gewaarwordingen belet, wordt buiten zijn kring omgevoerd, denkt onbelemmerd, en vergeet, dat hij nog aan het stof gekluisterd is. Almagtige Schepper! gij die het onmeetbaar heëlal uit niets te voorschijn riep, het voor vernietiging bewaart en naar eeuwige wetten bestuurt! terwijl uw glorie in duizend helderslonkerende zonnen uitschittert, -- terwijl uw liefde door milloenen rollende waerelden op dankende toonen blijft zweeven, --- terwijl uw Wijsheid en Almacht tot aan de uiterste grenzen der schepping met Godlijke majesteit blinken. Ja zalige Schepper! terwijl van kring tot kring, de julcheende Seraphs, en de ontkluisterde zielen hun klanken door

't onmeetbaar heefäl doen weergalmen. o Juichende reien! Ik hoor den hemelfchen weerklank van uwe lofzangen: --- zij rolt van waereld tot waereld, geduurig weergekaatst, op majestueuse zonneftelfels! tot eindelijk de nabaauwende galmen, [God is Grootheid en Liefde] zich buiten het heefäl, in het onbegrijpelijk niet, verliezen; terwijl staamel ik, nog aan 't stof geboeid, ontvonkt door heiligen eerbied, verteederd door het fijnst, het verhevenst gevoel, de volmaaktheden van 't eindloos op-
 perwezen uit! Alles wat mij omringt, zwijgt, --- de natuur sluimert, --- het zuizend windje wiegt al fluistrend het gewiekte zangkoor op bedaauwde takjes in slaap; de vriendlijke rust zweeft door de vermoeide waereld, waar zij haar fluweelen tredjes zet, valt de werkzaamheid in zwijm, --- de vreugd sluimert, en de slaap roept het vluchtende leeven met zagt vleijende kuschjes te rug. Ja beminlijke slaap! Streel mijn natuurgenoeten, droog de traanen der treurigen, verzacht de smarten der lijdende, en ban de zorgen, --- de knaagende zorgen, de zorgen uit de boezems der ongelukkigen! Lieve verfrissende slaap! Stille zuster des doods! Vriendlijke voedster van
 't deu-

't denkende leeven! Vriendin der duisternis! Nog ontvlucht ik uw' bekoorlijke boeien, --- mijn boezem gloeit door aandoeningen; mijn hart klopt door stille genoegens, die in een zachte zwaarmoedigheid wegsmelten. Vriendschap! reine heilige vriendschap! thans voel ik uw zaligheid! Mijn geest, zweevende op wicken van verbeelding, waart om het donfge rustbed mijner slaapende vriendin. Daar ligt de lieveling van mijn hart, --- mijn Ellis, die ik mijn jeugdige vriendschap voor eeuwig gewijd heb, zij sluimert in de armen der Godlijke liefde, aan die zorg heeft zij zich toevertrouwd. Rust beminlijke vriendin van mijn hart! De engelen spreijen hun zilveren wicken over u uit! Op 't bevel van hun eeuwgen legervorst zullen zij u voor onheil beschermen! Jaa! hij, die dit gevoelig hart in mijn boezem deedt kloppen, zal de gloeiende zuchten van uwe minnende vriendin om uw geluk niet veragten. o Vreedzaame nacht! die met vaale vleugelen 't halve waereldrond beschaduwet! o staatige nacht! o waart gij nimmer getuige van stille boezemsmart, die zich voor 't helder oog des dags verschuilt, in uwe vertrouwlijken boezem. o Stille nacht! Ontlos het schreijend

hart zijn opgekropte zuchten ! Gij hoort de moedelooze klagten van hun , die met den gedwongen lach der vrolijkheid op 't gelaat , door 't knaagend verdriet , hun sloopende uren wegwijnen ; welk een sombren weerklank gonst thans door de stilte des nachts ? Met een koude huiyering hoort mijn ontroerde geest , in de woningen der rampzaligen , de gefolterde menscheid schreien ; daar zie ik een echtgenoot op 't eenzaam bed (daar nog kortst de vriend haarer ziel , met den kusch der liefde op zijn lippen , den jongsten adem uitblies) een' vloed van bange tranen storten. — Een schreiende moeder ! Sluit ginds de brekende oogjes van haar stervenden zuigeling ; haar tranen stollen op zijn verbleekte kaakjes , waar op nog onlangs de onnoosle lachjes al bloozende därtelden ; zijn poezelige handjes verstijven op haar blanke hijgende boezem. — Hier zie ik de bevallige Selinde op het veege rustbed , versierd met den lachgenden bloei der jeugdige lente de eeuwigheid in sluimeren ; op den boezem der teedre Julia geeft haar hart den laatsten slag ; en in de armen der zuiverste , gevoeligste vriendschap ademt zij den laatsten snik. De natuur ontroert ! De medelijdende engelen , zoo

gevoelig voor reine vriendschap , tellen de traanen der
schreijende Julia , zij strooijen ze tot paalen gestold ,
door het doodfche fchaduw dal , daar de tedere ziel der
flaapende Selinde den glans der eeuwigheid ziet flikkren,
Liefdrijke Godheid ! Mijn geest bewondert uw regeering !
De duisternis klaart op ! De vleugelen des nachts wor-
den met het goud des morgens beftrooid ! daar rijst de
lachgende dageraad , met dankende galmen der ontwaak-
te waereld , zoo zal ik , na de fille grafgruften , mij de
eeuwigheid zien toelachgen ! Mijn ziel verlangt naar dien
juichenden morgen !

LOUISA AAN JULIA.

Beste vriendin! De laatste sleepende uren van mijn kwijnend leven zal ik besteeden, om aan de vertrouwde van mijn hart, bij wien ik alleen medelijden kan wachten, te schrijven. Julia! mijn eenige dierbaare Julia! --- Neen, gij veracht uw ongelukkige vriendin niet. Waare vriendschap, zoo zuiver, zoo belangloos als de onze, kent geen verachting, zij ziet haar lieveling van 't spoor der deugd gedwaald, en poogt haar met al de vriendelijkheid der minzaame engelen, weêr te regt te brengen. o! Julia! ik heb gedwaald: Liefde, belanglooze liefde heeft mij doen struikelen; maar mijn hart is niet geheel bedorven. Neen, Julia! o zoo gij mijn lijden kende! Uw zagt aandoenlijk hart zou nog voor uw stervende Louize kloppen! ——— Streelende denkbeelden! Al te bekoorelijke wenschen! Julia! kon ik u dit oogenblik

omhelzen! mij nog eenmaal uw vriendin hooren noemen! en dan in uwe knellende armen, met den zuivren kusch der vriendschap op mijn lippen sterven! dan! die vertroosting, die aardfche zaligheid is mij ontzegd. Als gij dit leest mijn Julia! zal ik reeds in 't graf sluimeren, --- terwijl mijn geest, door geen stof meer bedwongen naar de volmaaktheid blijft streeven. Vaar dan wel, dierbaare vriendin van mijn hart, leef gelukkig! Vriendin der deugd! lees het verhaal, dat mijn zwakke hand u schrijft; Zie de ijsfelijke rampen, die ik mij zelf beschikt heb! en offer een medelijdenden traan aan de gevoelige menschheid, aan de tederste, de aandoenlijkste vriendschap!

Bijna drie jaaren heb ik al de onrust van een knaagend geweeten, dat op de pijnlijkste wijze in mijn boezem gloeit, gevoeld: vernederende schaamte, grievend berouw, — knellende armoë, en duizend folterende bekommelingen hebben mij alom verzeld! Welk een ijslijk toneel ga ik openen Julia! De dood zou 't vpor elks oog verbergen; maar neen: mijn vriendin, die mij nog bemint, die mijn misdaad nog beschreit,

moet mijn geheel lot bekend zijn: Kom, ik begin dan met het oogenblik, dat ik het huis van mijn' vader verlaaten heb. o Julia! hadden geene nootlottige omstandigheden u van mij afgescheiden, uw zuivre deugd, uw heilige vriendschap had mij zeker van den rand mijns verderfs weggerukt. Nooit, neen, nooit, was ik zoo diep gevallen! Hoe dikwijls heb ik ons laatste scheiden herdacht; toen ik schreiende aan uw' hals bleef hangen. Vaar wel, mijn Louize! Zoo spraakt gij: terwijl het geduurig fnikken uw afgebrooke woorden beklénde. Vaar wel, mijn Louize! Haast ben ik weér bij u, in de zuivre liefde van uwen trouwen Filant vindt gij de zoetste vertroosting. Wacht uw lot geduldig af! wees bedachtzaam; mijn beste! God zelf, waakt voor deugdzaame gelieven; hij bekroont eens hun heilige wenschen. Ach Julia! uw raad was te vergeéfsch, slechts vier dagen naar uw vertrek, wantrouwde de tederminnende Filant, en uw ongelukkige Louize aan Gods zorgende voorzienigheid. Mijn vader, (een koude huivering dringt door mijn ziel, op 't noemen van dien tederen, dien eerbiedwaardigen naam,) mijn vader weet gij, beminde mij op een wijze zijn karakter

rak-

rakter alleen eigen; zijn liefde had nooit die inneemende zagtheid, die toegeevende gemeenzaamheid, die de openhartigheid opwekt, en het gul vertrouwen inboezemt; de natuur leerde mij mijn vader te beminnen; zijn strengheid deed mij hem met diep ontzag gehoorzaamen; maar nooit vond ik in mijn vader mijn' vriend. Zijn aftand, die hij zoo zorgvuldig bewaarde, maakte mij agterhoudend, ja! dierbaare Julia! gij alleen kende de geheimen van mijn hart, gij zaagt het eerst de zuivere liefde in mijn jeugdigen boezem ontvlammen. — Filant, in 't hart van Frankrijk opgevoed, verkoos, eer hij zijn vader in een der aanzienlijkste ampten zou opvolgen, een reis door de voornaamste deelen van Europa te doen, — het onverwagt sterven van zijn braavèn vriend, den heer L die hem als zijn beschermmer verzelde; deed mijn Filant in Holland eenigen tijd vertoeven, om tijding van zijne ouders, die liefst niet zagen dat hij alleen reisde, af te wachten, — 't Is u bekend lieve Julia! hoe ik eerst kennis aan hem kreeg, o zoo ik hem nimmer gekend had! — Welk een schat van zagten wellust had ik gemist, maar, welk een bron van ijselijke rampzaligheden!

had

had ik nimmer zien ontspringen ! Filant beminde mij op de zuiverste de tederste wijze , en mijn hart klopte door de onschuldigste wederliefde ; bekoorlijke dagen ! die in 't vleijendst genoeg , in de vrolijkste vooruitzigten wegrolden ! Filant was de liefling van mijn ziel , de vreugd van mijn leeven , --- mijn eenige , --- mijn beste vriend . --- Onze harten waren op één' toon gestemd , --- wij voelden al het zalige dier overeenstemming . Op de plechtigste , de aandocnelijkste wijze zwoeren wij elkaër voor 't oog der Godheid , een eeuwige , een standvastige liefde ! Gij mijn Julia ! gij waart getuige van onze gelukkige oogenblikken . De ouders van mijn vriend schreven geduurig , dat hun zoon zijn terug reis zou verhaasten ; telkens had Filant die reis uitgesteld ; de tederste banden der onschendbaare liefde hielden hem aan mij gekluisterd . Tot nog toe was onze liefde voor mijn vader verborgen ; ik had geen denkbeeld , dat hij die heilige drift zou kunnen wraaken ; alleen een natuurlijke beschroomdheid belette mij openhartig te zijn . Nooit heb ik de vroege dood mijner zalige moeder meêr befehred ; voor die lieve , die teêrhartige had ik nimmer

ge-

geheimen; haar oplettend oog zou alles in mijn hart gelezen hebben; aan haar vertrouwelijke boezem gekneld, zou ik onbeschroomd beleeden hebben, dat ik een edele en verheve ziel voor eeuwig beminde. Nu had ik niemand als u, mijn beste vriendin! Voor mijn vader beefde ik, --- ik vleide mij dikwijls, dat hij onze liefde ontdekt had, en stilzwijgende goedkeurde. Die gedachten waren mij zoo bekoorlijk, dat ik ze geduurig aankweekte, en eindelijk niet meer twijfelde. Nu en dan had hij mij gezegd gaarne te zien, dat ik eerlang mijn hand aan de Heer R . . . gaf; dit huwelijk was voordelig, en mijn vader had het voorlang aan den ouden Heer B. . . . plegtig beloofd; dit was genoeg, ik had telkens mijn afkeer doen blijken, en sints eenige tijd had ik 'er niets meer van gehoord, dit versterkte mij in 't vertrouwen, dat de liefde van Filant geen geheim meer was; hij kwam dagelijks aan ons huis en mijn vader zelfs scheen zijn' omgang te beminnen. Wij wierden geduurig vrijer, geen beschroomheid belette ons, zelfs in 't bijzijn van mijn vader, elkaer op de vertrouwelijkste wijze te behandelen. Filant had nu reeds zes maanden

in

in onze stad zijn verblijf gehouden; hij had eindelijk aan zijne ouders gefchreeven, dat hij zijn hart voor eeuwig aan mij verpand had. — Hij vertrouwde op de edelmoedige toegeevendheid van zijn' tederminnenden vader, die nooit de keuze van zijn' weldenkenden zoon bepaalde. De braave vader van mijn' geliefden vriend was in 't geheim een belijder der Proteftantsche Godsdienst; waar in hij zijn' eenigen zoon ook had laten opvoeden; dikwijls had hij Filant gewaarfchouwd, zo 't mogelijk was, zijn hand niet te hegten aan een weêrhelft, die in den fchoot der publieke kerke van Frankrijk leefde. Hij had zelf al de onaangenaamheden van zulk een' echt beproefd; zijn Gade bezat verfcheide beminlijke hoedanigheden, dog de onderscheidene Godsdienstige begrippen' behevelden het huislijk geluk. Met genoeg vernam hij, dat zijn zoon bemindde; het vertrouwen, dat hij in de deugd, in de edele denkwijs van mijn' Filant ftede, deed hem de verkiezing van zijn zoon goedkeuren. Daags na uw vertrek Julia vloog mijn geliefde, met al de verrukking, waar een menschlijk hart vatbaar voor is, in mijn armen; hij toonde mij den brief van zijn vader, die 't zegel hechtte aan onze liefde, 'en te

gelijk een, die geschikt was, om mij op de plegtigste wijze van mijn vader voor den jongen Filant ten huwelijk te verzoeken; nu scheen ons geluk volkomen. --- De vrolijke vooruitzigten streelden onzen geest; mijn Vader was ondertusfchen bij een vriend op een nabij gelegen buitengoed, daar hij de nacht overbleef. Naauwlijks konden wij zijn komst afwachten, hij verfcheen eindlijk, en alleen door zijn toeftemming dachten wij ons genoeg voltooid te zien. Filant was bij mij, toen hij intrad. Ik omhelsde mijn vader. Een weltevredene lach had zijne staatige trekken verzagt, en fcheen ons reeds alles te belooven. Mijn Dochter, zoo fprak hij, de tijd is gebooren, dat gij mijn vuurigfte wenfchen zult bekroonen. De jonge Heer R . . . is van zijn reize te rug gekeerd; ik heb hem uw hand beloofd; flechts een kleine onpaslijkheid belet hem zijne opwachting bij u te maaken. „ Als een donderflag trof mij deze taal. „ Filant zag mijn ontroering en nam het woord:” Het is den jongen Heer R . . . niet alleen, die „ naar het bezit van uw beminlijke dochter haakt. In mij, „ mijn Heer! Ziet gij haaren tederften, haaren oprecht- „ ftenvriend! Onze harten zijn voor elkaer geschikt! o Mijn „ va-

„ vader billijkt onze heilige liefde, ' en gij mijn Heer! dit
 „ vertrouw ik, gij zult ze niet wraaken. Laat deeze brief
 „ van den besten der vaderen voor mij pleiten.” --- Ver-
 bleekt door gramschap, nam mijn vader den brief, las hem
 en wierp hem woedend op de tafel. „ Verrader! (riep hij)
 „ heb ik u daarom mijn vriendschap geschonken? Moet een
 „ vreemdling mijn dochter verleiden? Verlaat voor altoos
 „ dit huis.” En gij ontaarte! (zich tot mij wendende)
 „ Zoekt gij dus mijn vaderlijken zorg te beloonen? Gij
 „ hebt geen recht om uw hart, buiten mijn kennis, weg
 „ te schenken. Doch ik zal mij doen gehoorzaamen.”
 Schrijvend viel ik in de armen van mijn Filant, die zijn
 gehoonde fierheid om mij beteugelde: beevend door wraak,
 rukte mijn vader mij los. Filant weerhield hem, --- ik
 knielde, --- ik besprocide zijn handen met mijn traan-
 nen, --- ik pleite op al de liefde. --- op al de tederheid,
 die de natuur hem inboezemde. Filant ondersteunde mijn
 smeeken. Dan, --- alles was te vergeefs, het strekte
 slechts om mijn' vader nog meer te verbitteren: hij noemde
 onze liefde misdadig, hij verbond zich met duure eeden,
 om nimmer zijn toestemming te geven, en mij, zoo ras

mooglijk, volgens zijn verkiezing te verbinden. o mijne vriendin! de ijslijkheden van dat oogenblik roeren mijn ziel nog te sterk; ik kan ze u niet schilderen. Ik werd naar mijn kamer gesleept, waar de eenzaamheid mij aan mij zelf te rug gaf. o Mijn Julia! hoe dikwijls noemde ik al snikkend uw naam. Het denkbeeld dat ik een medelijdende vriendin bezat, schonk mijn gefolterd hart de zoetste vertroosting. Mijn vader had mij bevolen niet voor zijn oog te verschijnen, eer ik beslooten had, zijn wil te volgen, en dit bevel, hoe streng anders, was mij nu beminlijk. Eene aaklige nacht, en een geheele slepende dag had ik door getreurd, toen mijn dierbaare Filant, door den avond begunstigd, middel vond om mij te zien. Beevend en verbleekt trad hij in mijn kamer, --- ik dorst mijn oog nauwlijks gelooven, --- en ik omhelsde hem spraakloos. --- Weenend viel hij op mijn boezem; en zijn afgebrooke zugten, getuigden van de grievendste smart, die zijn ziel verscheurde. „Mijn Louise! (riep hij, naa een lang stilzwingen) dierbaarste „Louize! Welk een ijslijke duisternis bewolkt ons ge- „lyk! 't is niet genoeg, dat uw vader ons doet lijden;

„ de Godheid schijnt befloten te hebben onze teedre harten
 „ nog sterker te beproeven: zoo even ontvang ik met de
 „ post het treurig bericht, dat mijn dierbaare vader door
 „ den val van een paard, door doodlijke toevallen ge-
 „ volgd, met het dreigendst gevaar worstelt, hij wenscht
 „ mij voor zijn sterven te zien: dringt mij om mijn
 „ komst te verhaasten, -- en zijn vaderlijken zegen te
 „ ontvangen. De droefheid verfmoorde zijn stem. --- On-
 „ ze traanen vermengden zich, --- en onze kloppende har-
 „ ten scheenen zich door 't fijnst gevoel te vereenigen! „Gij
 „ moet mij dan verlaten, zuchtte ik, o mijn Filant! vlieg
 „ naar uwen stervenden vader! en vergeet uw rampzalige
 „ Louize!” U vergeeten! (was zijn taal) eer verliest mijn
 „ geest het vermogen om te denken, dierbaare ongelukki-
 „ ge Louize! kan ik u verlaten? in de magt van een va-
 „ der? neen! van een dwingeland. --- die de magt om
 „ zijn kind te beschermen misbruikt, om het te beder-
 „ ven. Ach mijn geliefde! kon ik u aan 't geweld ont-
 „ rukken!” Een treurig stilzwijgen brak onze klagten af.
 „ Welke gedachten doorstrooinden mijn ziel! (hervatte
 „ hij) mijn Louize! voor eeuwig door de reinste liefde
 „ de

de mijne! geeft ons de natuur geen recht om ons ongeluk te ontvlieden? laat ik u beschermen! in mijn armen zijt gij veilig. Volg mij! Mijn vader zal sterven, --- onze vereeniging zegenen." Ach! Julia! welk een strijd, tusschen neiging en pligt! ik had geen vriendin, die mij ondersteunde. Ik besloot hem te volgen. De tijd was kort, en de naderende morgen was tot onze vlucht geschikt. Liefste vriendin! kunt ge u de verschrikkelijkheid verbeelden, die mijn ziel gevoelde, toen ik mijn geboorteplaats, het verblijf van mijn altijd dierbaaren vader, en van mijn onschatbaare Julia verliet. 't Edel hart van mijn Filant werd niet minder gepijnigd door 't denkbeeld dat zijn gedrag naar dat van een verachtlijken schaaker zweemde. Onze reis was treurig, doch spoedig. Mijn vriend, mijn minnaar bragt mij in zijn woning, terwijl zijn vader zieltoogde. Zijn bedroefde moeder ontving ons minzaam; Filant gaf een kort bericht van ons lot --- zijn vader omhelsde mij, --- strengelde onze handen in een --- zegende ons, --- en blies op den boezem van zijn weenenden zoon den jongsten adem uit! . . . De rouw was onbeschrijflijk! --- ik deelde in de smart van mijn Filant, ---

ik voelde zijn verlies. — Ik dacht aan mijn vader, en schreide. Dan, nu eerst begon onze rampoed, de moeder van mijn Filant kante zich uit Godsdienstige vooroordeelen tegen de voltrekking van ons huwlijk. Het hof ondersteunde haar. Mijn minnaar werd gedreigd zijn vaderlijk erfgoed, de gunst des konings, en de liefde zijner moeder te verliezen. Doch hij bleef onverzettlijk. Op een klein landgoed, bij een zijner bloedverwanten, fleet ik mijn treurige dagen, geduurig door den vriend mijner ziel vertroost; in mijne armen zocht hij zijn eigen leed te vergeeten. Zijn wreedste kwelling bleef een geheim voor mij, ach! Julia! mijn zwakke hand bezwijkt; mijn oogen schemeten, — schaamte en berouw verscheuren mijn zwogend hart! Ja! dierbaare Julia! uw Louize wierd misdaadig. Mijn deugd wankelde, ik verloor mijn maagdelijke onschuld. Beschuldig den liefling van mijn hart niet met verleiding! Neen. Drift bevelkte onze heilige liefde! Nu was mijn lust, mijn genoegen voor altijd op aarde verdweenen. Een geruimen tijd was verloopē, sints ik mijn Filant voor 't laatst omhelsd had. Toen men mij den volgenden brief van hem bragt.

L I E V E L O U I Z E !

Niet zonder geweld op mijn hart te doen, kan ik u het volgende fchrijven. Het onverbiddlijk noodlot, de onwrikbre wil mijner moeder, en de plicht om voor mijn tijdelijk geluk te zorgen, gebieden mij u te verlaaten! ik kan u niet wederzien.--- Mijn hart blijft het uwe! maar mijn hand moet ik aan een ander fchenken. Wilt gij naar uw vaderland te rug keeren? of verkiest gij u ergens elders heen te begeven? ik zal voor uw onderhoud, en voor 't pand onzer liefde zorgen. Vaar wel Louize! vergeet uwen ongelukkigen

F I L A N T .

Een doodelijke droefheid, die naar de ijsflijke wanhoop zweemt, verflond mijn ziel; telkens herlas ik het verfhriklijk fchrift! en telkens fcheen ik nog dieper in een donkren afgrond van jammeren neêr te zinken! zonder raad, --- zonder troost, --- zonder hulp gaf ik mij over aan de grievendfte fmarten. De oude dame, bij weik ik tot hier toe fchuilplaats had, verzogt mij nu om zoo fchielijk mogelijk, haar landgoed te verlaaten, wijl mijn verblijf haar het ongenoegen van haar geflacht op den hals zou

haalen; ik nam afscheid en liet mij naar het naaste dorp brengen, zonder te besluiten, waar ik mij wilde verbergen. In mijn vaderland! ijslijk denkbeeld, --- schande! en verachting scheenen mij te gemoet te vliegen. Van de milddaadigheid van een dierbaaren verraader af te hangen! dit kon mijn fierheid niet dulden. Ik besloot, mij naar een afgelegen oord te begeven, om daar, van de geheele waereld vergeeten, te sterven. Eenige gunstige omstandigheden bragten mij in kennis met een goedhartig burger, uit een der zuidlijke provincien van Frankrijk. Men zag mij aan voor een arme jonge weduw. De menschlievende vriend bezorgde mij een armoedige, doch veilige wooning. Slechts weinige juweelen en eenige kleederen maakten al mijn bezitting uit. Wel haast smaakte ik de bitterste vruchten mijner schuldige liefde door een onschuldig wichtje in mijn beklaglijk lot te zien deelen. Ja! Julia! -- Ik werd moeder! -- bekoorlijke naam! Hoe zouden mij die zagte aandoeningen, die de natuur billijkt, die de Godheid bekooren, verrukt hebben, waren zij niet vergald door knaagende kwellingen! Mijn leeven, zo verdrietig, zo moeilijk, was mij nu nog dierbaar; daar een onnoosle liefding al mijn tederheid afleidde,

Bij-

Bijna twee treurige jaaren had ik met zorgen voor mijn ontluikend telgje doorgebracht: elk trekje op 't lief gelaat schilderde mij het beeld van mijn' trouwloozen geliefden; ik leerde mijn teedre zuigeling dagelijks den naam van zijn dierbaaren vader met lagchende lipjes stamelen. Mijn traanen besproeiden zijn vrolijk bloozende wangen, terwijl hij in mijn arm mij met mollige handjes streelde. Op een' heldren zomeravond, terwijl ik, bij de wieg gekniel'd, mijn slaapend engeltje kuschte, zag ik den priester van de plaats, waar ik woonde, een eerwaardigen grijsaard, verzeld door een beminlijke schoone, mijn woning intreden. Ontroerd sloeg ik mijn oog op, terwijl de jonge dame in een vertederde verrukking uitriep, zij is het! Hemel! die ongelukkige! -- Ze omhelsde mij, -- zij zag mijn ontwaakend kind, -- nam het met vervoering uit de wieg, -- kuschte het schreiend, en zuchte al snikkend: o God! ik ken die bekoorlijke trekjes! lief kind! waarom lagcht gij mij toe? Ik nam den vleijenden lieveling uit haaren beevenden arm: de priester geleidde haar naar een stoel, -- zij stortte een' vloed van traanen, -- zag mij stilzwijgend aan, terwijl de felste boezem-smart

haar bleef bestrijden. Kunt gij mij als uw vriendin be-
 minnen? vraagde zij opstaande en mij omhelzende? Ont-
 roerende verwondering belette mij te spreken. Uw Filant
 is niet trouwloos (vervolgde zij) stervend betreurt hij
 nog den gewaanden dood van zijn ongelukkige Louize.
 Hij leeft! goede hemel! --- mijn dierbaare Filant!
 stamelde ik. De staatige grijsaard zag mij op 't punt om
 te bezwijken, hij nam mijn speelend wichtje, terwijl de
 bevallige, de minzaame Henriette mij ondersteunde. „Ja
 „ uw getrouwe Filant leeft nog (sprak zij) ik zal u in
 „ zijn armen voeren, dit pand uwer liefde zal ik zijn' va-
 „ der weér geeven: maar verheug u niet te sterk beminlijke
 „ Louize! uw Filant is ongelukkig, hij worstelt met den
 „ dood! Ongelukkig riep ik. Neen hij leeft! hij zal voor
 „ mij, --- hij zal voor deezen onschuldigen liefding leeven! ik
 „ zeeg op een stoel neêr. Henriette plaatste zich nevens
 „ mij, --- de priester gaf haar mijn kind, dat ze in haaz
 „ arm liet sluimeren, --- zij hieldt mijn hand in de haare.
 „ Ach! Louize! zuchtte zij! uw Filant kwijnt zijn leeven
 „ weg in de rampzaligste boeijen van een gedwongen
 „ huwlijk! In mij ziet gij zijn echtgenoot! gij beeft . . .

„ Ach

„ Ach veracht mij niet! en beschuldig uwen vriend niet, --
„ ik zal u alles verhaalen, -- en oordeel of ik uw vriend-
„ schap verdien. In mijn jeugd reeds ouderloos, zonder
„ bloedverwanten, was ik in een klooster, als in een
„ kostschool opgevoed, weinig bekend met de waereld,
„ flect ik mijn dagen in een stille vergenoeging; buiten
„ mijn weeten, was over mijn hand beschikt. De ouders
„ van uw Filant, althans zijn moeder, hadden alles met
„ mijn voogden bepaald. Filant had zijn hart aan u ge-
„ hegt, dit deed alles veranderen, zoo lang zijn vader
„ leefde; dan na zijn dood zocht men zich door geweld en
„ list van u te ontslaan, vergeefsch werdt Filant bedreigd
„ met haat en verachting, -- vergeefsch door de schoonste
„ beloften geleid; zijn liefde bleef onveranderlijk. Zijn
„ moeder, die hij op de tederste wijze bemindde, zag hij
„ door 't grievendst lijden verteeren; haar bijgeloof verze-
„ kerde haare moederlijke liefde, dat het eeuwig geluk
„ van haar' zoon met uw huwlijk verlooren was. Zwaare
„ rechtsgedingen, op elkander gevolgte moeilijkheden
„ hadden haar aanzienlijke goederen verslonden; be-
„ hoeftigheid en vernedering scheenen het deel te worden

„ van uw Filant, en zijn treurende moeder; dit alles kon
„ door eene vereeniging met mij vergoed worden. Op het
„ onverwachtst ontving uw minnaar een brief van de oude
„ dame, waar gij 't huis waart: uw vader meldde zij, was
„ u naar Frankrijk gevolgd, hij had uw verblijf ondekt en
„ u met geweld aan haar zorg ontvoerd. Zij berichtte hem,
„ hoe men u het best kōn nafpooren, Filant vloog door
„ liefde en wraak geperst, om u te zoeken, dan alles
„ was vruchteloos. Intusfchen had men u door een val-
„ fchen brief misleid, want de fnoode bedriegfter heeft
„ mij voor haar dood alles in 't geheim ondekt. Nog was
„ het verraad niet volkomen: de troostlooze Filant werd
„ door eene eigenhandige Brief van uwen vader (dog
„ valsch) bericht, dat gij door angst en smart op reis over-
„ leeden waart. De Brief was juist op den toon van een
„ beleedigd, een vertoornd, maar teffens oprecht bemin-
„ nend Vader. Uw getrouwe vriend, bescbreide u met
„ heete traanen, nooit heeft de vreugd zijn ziel meêr
„ geftreeld. Onvatbaar voor vertroosting, bleef hij on-
„ verfhillig, dagelijksch drong hem zijn fchreijende moe-
„ der, om mij, die hij nimmer gezien had, te bemin-
„ nen;

„ nen; eindelijk besloot hij om van haar kwelling ont-
„ slaagen te zijn, haar vluchtend leeven door geen wei-
„ gering meer te verbitteren. Ik; nog van alles onbe-
„ wust, hoorde met verwondering van een mijner Voog-
„ den, dat ik mij gered moest houden, om Filant,
„ (aan vjen mijn hand en hart beloofd was) als mijn
„ minnaar te ontvangen. Geheel onkundig van de ver-
„ tederende aandoeningen der liefde, gehoorzaamde ik.
„ De ernst van uw Filant, zijn kwijnende droefgees-
„ tigheid beezemde mij bij de eerste ontmoeting achting,
„ en medelijden in, al ras was onze echt voltrokken.
„ Filant schuwde mijn gezelschap, — de eenzaamheid
„ was hem dierbaar, die stille smart, die den bloem
„ des leevens wegknaagt, terwijl zij zich voor 't oog
„ poogt te verschuilen, verteerde hem dagelijks: zijn op-
„ gekropte zuchten doorgriefden dikwijls mijn medelij-
„ dend hart. Zo verdween het eerste jaar van ons huw-
„ lijk. Vruchtloos had ik dikwijls gesmeekt om mij
„ een deelgenoot van zijn lijden te maaken. Eens ver-
„ raschte ik hem, terwijl hij met uw beeltenis in de
„ hand, traanen stortte. Wie beweent gij? mijn Filant!

„ (vraag-

„ (vraagde ik, daar ik hem aan mijn boezem drukte,) „ kunt gij mij niet als uw' gade beminnen? Mistrouw „ mij niet als uw Vriendin; Hij verbergde zijn gloeiend „ aangezicht aan mijn hart. „Lieve, vriendelijke Henri- „ ette, (fniktte hij) neen, nooit waart gij de ver- „ koorne van mijn ziel; ik acht u, ja! ik bemin u, „ als uw Vriend, uw beschermmer; maar mijn hart is „ voor eeuwig gehegt aan mijn zalige Louize. Ont- „ vlucht mij, beminlijke Henriette! Ik verpest uw ge- „ noegen, ik sleep u in mijn ongeluk.” Ik knelde „ hem in mijn armen, --- droogde zijn tranen af, --- „ ik kuschte uw afbeeldzel, --- en verzekerde hem van „ mijn ontschendbaare vriendschap. Sints scheen zijn ziel „ meêr opgehelderd; dagelijks besteedden wij onze een- „ zaame uren, --- onze stille wandelingen aan treuren „ om uw lot. De gezondheid van mijn dierbaaren vriend „ kwijnde, --- een gloeiende borstkwaal verteerde zijn „ krachten, met smart zag ik zijnen naderenden dood te „ gemoet; toen ik van zijn stervende tante voor eeni- „ ge maanden uw geheel geheim ontdekte. Na veel „ moeite vernam ik, dat ge u naar dit oord begeeven „ had,

„ had; ik hield alles voor Filant verborgen, om hem
„ voor nieuwe snarten, (wen ge in uw lijden bezweeken
„ geweest mogt zijn) te spaaren; onder voorwendzel, dat
„ een mijner vriendinnen mijn bijstand verzocht, verliet ik
„ mijn' besten vriend, spoedde mij herwaards, zegt u,
„ en den hemel zij gedankt! Mijn pooging is gelukt.”
Schreijend viel ik op haare boezem, stilzweigend spraa-
ken onze gevoelige zielen. De braave Priester scheid-
de van ons: Henriette bracht den nacht in mijn wooning
door, naauwlijks daagde de morgen, of wij vertrokken.
Na weinig tijds was de verhaaste reis voltooid.

Beevend trad ik in de wooning van mijn' ge-
liefden. Henriette gaf hem op de voorzigtigste wijze
van alles bericht. Op 't punt om door vreugd in haar
armen te bezwijken, herhaalde hij met afgebrooke woor-
den geduurig mijn' naam. Naauwlijks hoorde ik zijn
flauwe stem, of de heiligste liefde ontvlamde weêr in
mijn ziel. Ik vloog toe! --- ik omhelsde hem, --- mijn
hart klopte heevig tegen 't zijne. Mijn Filant!
Mijn Louise! Dit was alles, wat onze lippen
konden flamen. Een' geruimen tijd brachten wij door

in

in die zwijmende verrukking, toen de schreijende Henriette, ons door het onnoozel vleijen van het pand onzer tederheid deëdt ontwaaken. Gij zijt ook vader mijn vriend! zeide zij tegen Filant, terwijl zij hem het speclend engeltje aanbod. Filant drukte het kind aan zijn' zwoegenden boezem; de onschuldige lieveling floeg de poezelige armpjes, om zijn hals, noemde hem met lieve-lachjes *Vader!* en streelde hem met blanke handjes de traanen van zijn uitgeteerde wangen.

-- Ach Julia! ons geluk was te groot. Niet lang duurde die onbeschrijfelijke wellust. Filant, door aandoeningen afgemat, viel in een doodlijke sluimering. Eens nog ontwaakte hij, -- verzaamelde zijn verzwakte krachten. -- Hij smeekte zijn Henriette om voor mij en zijn hulploos wicht te zorgen. --- Hij dankte de Godlijke liefde, die voor zijn schulden voldaan had; --- hij drukte ons aan zijn breekend hart, -- en gaf in mijn' arm den laatsten doodsnik! --- Verbeeld u, indien 't mogelijk is, de ijslijkste droefheid! Alles weër te vinden! en het op de verschriklijkste wijze te verliezen! verliezen! ---? Neen Julia! ik volg mijn Filant naar de eeuwigheid! Henriette

ette, de edeldenkende Henriette is de moeder van mijn
weerloos kind. --- Ik sterf gerust!

Dikwijls heb ik aan u, dikwijls heb ik aan mijn vader ge-
schreeven; nooit verheugde mij uw antwoord. Dan de brie-
ven aan de moeder van Filant gezonden, kwamen nimmer
in mijn hand. Nu heb ik ze allen gevonden, ik heb uw schrift
met vreugde-ttraanen besproeid. Mijn Julia! Mijn Vader
heeft mij alles vergeeven! Streelende vertroosting! de
heer R. beminde mij niet, hij was aan een ander ver-
loofd. o! hadden we op Gods zorg vertrouwd! Dit wan-
trouwen is de bron van al onze rampen. Vaar eeuwig,
eeuwig wel, mijn geliefde vriendin! Laat mijn vader mijn
treurig lot zien; mijn berouw zal zijn hart doen bloe-
den. Maar zeg hem: dat het menschlievend Opperwee-
zen mijn vriend is! zeg hem: dat zijn dochter geluk-
kig is! dat zij hem in de eeuwigheid wacht! Daar zal ik
ook mijn dierbaare Julia weêr omhelzen. Vaar wel,
vriendin van mijn hart! Een koude huivering doet mijn
bloed reeds stollen! Zijt gij dit, o! dood!? -- treed
toe! --- tref mij! --- ik vrees niet.

boom. 2b.

G E D A C H T E N

BIJ HET GRAF VAN EEN KIND.

1785 V. 111. 1. 111. 111.

2b. 1. 111.

1785 111. 111. 111. 111.

In deezèn bekóorlijken lentemorgen, terwijl de vrolijke natuur door de vriendelijke lagchjes der jeugdige blijfchap, en de juichende klanken van het dankend genoegeen ontwaakt, zweeft mijn geest door de stille wooningen der vreedzaame dooden. Sombere begraafplaats! Met een zachte verrukking treedt de hoopende Christen langs uwe grazige gedenktekens der sterfelijkheid. De ondeugd heeft in deeze plegtige filte; de Onverschilligheid dartaelt door 't stof des doods. De deugd ziet met streelenden wellust dit geheiligd verblijf; zij stort een' aandoenlijken traan. Dit offer vergt de natuur van elke gevoelige ziel. Dit klein heuveltje, dat zich zagt

ven den grond verheft, wekt mijn aandacht. Hier sluimert een jong sterveling, --- een jeugdig ontluikend roosje, dat de eeuwigheid te gemoet bloeide. Sluimer zagt, jonge bewoener van zaliger gewesten! Hoe bekoorlijk is uw lot! Rijs, bloozende morgen! Hier zal uw dagende luister mij door zachte verrukkingen aan mij zelf ontvoeren! Zoo vrolijk daagde ook de morgen des levens voor deezen kleinen lieveling! Speelende lente! Met staatigen eerbied huppelde gij ook over de rustbedden mijner slaapende natuurgenoeten. Zoo minzaam, zoo vriendlijk als gij, o bekoorlijke lente! lachte ook dit sterfelijk engeltje! Zoo bevallig, als de eenvoudige madelief, die op dit groenend grafje ontluikt, bloeide de wellust der ouden; zoo blij, zoo onschuldig, als de schoon gekleurde Vlinder, die op dit bekoorlijk wazemend Violetje dartelt; zoo onbekommerd speelde ook dit wichtje aan den moederlijken boezem. Reine vergenoeging blonk uit de schitterende oogjes, --- bloozende welvaard zweefde, om de wangen, --- en vrolijke onschuld lachte op de staamelende lipjes. --- Voorspoed en blijdschap zweefden om 't schommelend wiegje, of stroo-

den, door lachgende hoop verzeld, de vrolijkste bloempjes voor zijn wankelende tredjes. Ijdele verwachting! de jonge liefeling der Godheid had aan zijn bestemming voldaan! Hij had het leeven ontvangen, om na eenige oogenblikken, eer hij zijn kluiusters nog kende, de vrijheid der engelen te genieten! Ja! Gij zalige engelen! Gij! die over 't wankelend wiegje uw zilveren wieken spreidet, gij zaagt den bleeken dood, op 't bevel des eeuwigen, toetreden; met een pijnlijken lach groete hem het onnozel wichtje -- de dood naderde! Maar niet verschriklijk, zijn koude hand maakte de banden der natuur los. -- Het jeugdige bloed stolde, -- het bevallig blosje verbleekte, -- en het verflijvende mondje gaf hijgend het jongste fnikje! Grievende smart en schreijende droefheid, waarden door 't somber sterfvertrek; het zieltje nog niet bekend met het leeven, en nu zijn wooning ontzegd, zag treurig naar hulp uit. Minzaame Serafs! Hebt gij den nieuwen burger der eeuwigheid niet omhelsd? niet geleid voor den troon van den vader der geesten? Ja! Gij begroette het met hemelsche minzaamheid. Het laatste klagtoontje van den stervenden zuigeling,

ling, werd afgewisseld met de vrolijke galmen van het lied des lams! Jezus, de verheerlijkte heilborg, die vriend der hulplooze onnoozelheid, wenkte den jongen hemelling toe! Godlijke liefde deed ook op Golgotha het bloed tot zuivering der bevlakte onschuld vloeijen. Nu zweeft ge in volmaakter kringen! Zalige aardeling, niets van uw laage wooning bewust, leert gij de schikking der eeuwige wijsheid kennen, --- bewonderen en roemen! Uw vermoogens ontwikkelen -- niets bewolkt uw rede. Die straal der Godheid schittert in vollen luister --- uw kennis neemt toe --- uw liefde ontvlamt --- en uwe begeertens vinden telkens voldoening! De zalige Schepper verlustigt zich in uw aanzijn, --- de Engelen leeren u de gezangen der eeuwigheid. Uw natuurgenooten bieden u hun gouden Cijfers, om met hunne wegfeltende toonen der vertederende dankbaarheid aan te heffen! Juichend knielt gij voor den Verlosfer der waereld! Vriendlijk kroont hij u met eeuwig groenende vredepalmen! Streelende verbeelding! Mij dunkt door de streijen der vlamme Seraphs zweeven de vrolijk lachende drommen van jong verhemelde aardelingen. —

Schuldellooze bewooners der oude waereld! toen de on-
 deugd in 't zwalpend nat verfinoorde, zaagt gij u op
 de wicken der zegevierende engelen uit de algemeene
 verwoesting, door zwarte wolken, onbekommerd voor
 kronkelende blikemstraalen, naar de gewesten der eeuw-
 ge blijdfchap voeren! Gij jeugdige lievelingen! Gij,
 die in Bethlehem, in 't jaar van Gods welbehaa-
 gen, het eerste licht aanschouwdt, maar de opgaande
 dageraad van uw leeven door den wreedsten dood zaagt.
 De Bestuurder van 't heelal, die den Godlijken zuigeling
 der maagdelijke moeder met de eeuwige vleuglen zij-
 ner Almacht beschaduwde, — Die zag uw pijnlijke
 traantjes, --- uw vleijende lachjes afwifelen, toen de
 blanke boezemmelk uw bloozende lipjes nog bedaauw-
 de; terwijl uw schuldeloos bloed uw moorders deed
 voelen, dat zij menschen waren! God hoorde uw
 jongste snikjes uw kommerlooze blijdfchap verloor zich
 in uw doodelijke trekjes; 't gadeloos mededogen om-
 helsde uw vluchtige ziertjes, ---- het dal des doods
 werdt u bekoorlijk als het zaalige rustbed ---- de
 ontbinding van 't stoffelijke, zagter dan de tedere
 koes-

Koestring aan den moederlijken boezem ! Als sneeuw-
witte duifjes zweeft ge om den vuurvonkenden thron
der Godheid !

Klapwiek en hemelt op den schitterenden regen-
boog, die den vredevorst omringt, gelukkige hemel-
burgers ! tedere wigtjes ! al vroeg deeze aarde ontvlucht !
uw lot is verrukkend ! Ik roem het met eerbied ! Slaapt
zalige stervelingen onder dit vrolijk groenend heuvel-
tje ! Geen moeite, geen zorgen zullen u ontrusten. De
Grijsaart, die gints sluimert, kende dit leeven van na-
bij ; maar noemde, al schreijend, zijn kind, in de wieg,
stervend, gelukkig. Treurige Rosinde, misgun de zaa-
ligheid niet aan uw jonge natuurgenooten ! Uw leeven,
door kwelling en angst en verpest, wordt eerlang door
uw traanen gebluscht. Moê van de wisselende toonee-
len, vlucht ge in den arm der vriendschap, der reine,
der tedere vriendschap ; daar vindt gij zachte vertroos-
ting. Haar minzaame lachjes doen het lief vergenoegen
in uwen jeugdigen boezem herleeven ; maar te vergeefsch.
o Rosinde ! Vleit ge u met duurzaamen wellust ! Waare
vriendschap zal in eeuwigheid niet verkoelen, maar de

onbestendigheid kan haar Engelenluister doen kwijnen, zij scheen u te ontvluchten. Ze ontrukte zich aan uw hijgenden boezem. De akeligste nacht bedekte uw schrijvende oogen, --- moedeloos dwaalde gij van het spoor der rede door huilende wildernissen. Maar schuw die treurige verbeelding; waare vreugd, door reine Godsdienst geteeld, door zuivre hemelsche vriendschap opgevoed, spreidt troostende glansen, glansen des eeuwigen morgens door de sombere wolken der sterfelijkheid. Wel aan dan! rijs vrolijke lentedag! De nijvre werkzaamheid heeft alom de natuur opgewekt; ik verlaat deze vreedzaame rustplaats, en treed op het tooneel der bezige wereld; haast gunt mij de eeuwige menschenvriend ook de zalige sluimering der ontkluissterden.

B L A D W I J Z E R.

	Bladz.
NOACHS ALLEENSpraak IN DE ARKE.	3
MOSES OP NEBO.	7
BIJ DE OPSTANDING VAN DEN HEILLAND.	13
GEWEETENSDWANG.	22
AAN HET LEEVEN.	44
GEDACHTEN OVER DEN DOOD AAN CLOË.	51
AAN DE AARDE.	58
HET ONDERMAANSCHÉ.	65
'S MENSCHEN BESTEMMING.	69
DE ONBESTENDIGHEID.	79
MIJNE VERWACHTING.	90
DE HOOP OP DE ONSTERFLIJKHEID.	94
LIED NAAR 'T HOOGDUITSCH VAN LAVA- TER.	99
DE ONSTERFLIJKHEID AAN CLOË.	102
EENZAAME GEDACHTEN.	106
_____	109
MORGENZANG.	115
P 4	DE

R E G I S T E R.

DE NACHT.	120
AAN DE MAAGDENREI.	127
AAN AARDENBURG.	132
OP DEN DOOD VAN DEN HEERE BELLAMY.	139
AAN MEJUFFROUW REBEKKA OREMANS.	144
AAN MIJN LIEVE VRIENDIN, NA HET ONT- VANGEN VAN EEN ⁷ HERFSTZANG.	150
AAN FILLIS, NA 'T ONTVANGEN VAN EEN TRIPPELVAERS.	153
NIEUWJAARSZANG AAN MIJN LIEFSTE VRIENDIN.	158
OPWEKKING TOT ZANGLUST, AAN MIJNE LIEFSTE VRIENDIN.	164
AAN MIJN DIERBAARSTE VRIENDIN.	168
FILENE BIJ 'T GRAF VAN HAARE VRIENDIN.	174
BRIEF VAN LAURA AAN ALFONSUS.	179
DE NACHT.	195
LOUISA AAN JULIA.	200
GEDACHTEN BIJ HET GRAF VAN EEN KIND.	224

Bij de Uitgevers dezes zijn te bekomen:

Gezangen mijner Jeugd en nagelaaten Ge-
 zichten door J. BELLAMY gr. 8vo. f 2 - 12 - 4

P. MOENS EN A. V. OVERSTRATEN,
Esther, in vier boeken, op best fr. pap.
 met Tijtelvignet, gr. 8vo. . . . - 1 - 16 - 2

DRESZELAAR EN MOENS, Stichtelijke
 Gedichten, gr. 8vo. . . . - 1 - : - 4

P. MOENS, *Johanna Gray* en A. V.
 OVERSTRATEN *Dolfey* en *Amelia*, Treur-
 spelen. . . . - : - 18 - 2

A. LOOSJES, P. Z., *Roosje* in 3 Boeken,
 pl. kl. 8vo. . . . - 2 - 10 - :

———— Haerlems Schilderlof, gr. 8vo. - : - 8 - :

———— Frans Hals, gr. 8vo. . . - : - 8 - :

